

Najnovije

PAPA IVAN PAVAO DRUGI U RH OD 5. DO 9. LIPNJA Vatikan i službeno najavio posjet Svetog Oca Hrvatskoj

ZAGREB - Vlada je u petak zaprimila od Apostolske nuncijature u Hrvatskoj službenu najavu posjeta Svetog Oca Ivana Pavla II. Hrvatskoj, priopćio je Vladin Ured za odnose s javnošću. Papa će za boravka u Hrvatskoj od 5. do 9. lipnja 2003. posjetiti Rijeku, Dubrovnik, Osijek, Đakovo i Zadar. Vlada izražava zadovoljstvo što je Sveti Otac prihvatio poziv Predsjednika Republike Hrvatske i predsjednika Vlade i s radošću će dočekati papu Ivana Pavla II., kaže se na kraju priopćenja.

Nadbiskup riječki Ivan Devčić kazao je jučer da je posjet pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj Sveta Stolica službeno potvrdila znatno prije nego li se očekivalo te da je to plod uspješnih priprema za Papin dolazak. Nadbiskup Devčić je na press-konferenciji rekao da se u uspješne pripreme uvjerilo i vatikansko izaslanstvo koje se ovaj tjedan susrelo s predstavnicima Hrvatske biskupske konferencije, Vlade, biskupija i gradova koje će Papa posjetiti. Devčić je istaknuo kako je to jubilarni, stoti, pastoralni pohod Svetog Oca te da će Hrvatska biti 14. država koju je posjetio najmanje tri puta.

Govoreći o geslu pohoda "Obitelj-put Crkve i naroda", istaknuo je da se time želi upozoriti na važnost obitelji općenito i krizu hrvatske obitelji. Nadbiskup je izrazio nadu da će Papa svojim dolaskom obnoviti vjeru u ljudima u Hrvatskoj, dajući im snage za borbu za "duhovni i svaki drugi napredak našeg čovjeka i cijelog društva". Đakovački i srijemski biskup Marin Srakić jučer je novinare u Đakovu također izvjestio o potvrdi Svete Stolice o Papinu pohodu Hrvatskoj, a u Dubrovniku je to objelo-

danio predsjednik Odbora za pripravu Papina pohoda Dubrovniku don Petar Palić.

Inače, posljednjih mjeseci Ivan Pavao II. se znatno oporavio, pa se čak govorilo i da uzima posebni lijek na bazi voća papaje, ali je Vatikan te glasine opovrgao. U svakom slučaju, Papino bolje zdravstveno stanje omogućuje mu iduća putovanja i premda nije još službeno potvrđeno, trebao bi posjetiti i Banju Luku, Slovačku te putovati po Italiji. (Slobodna Dalmacija 12.4.)

RS izdala nalog za uhićenje Karadžića

SARAJEVO - Predsjednik Republike Srpske Dragan Čović kazao nam je da se osobno osjeća odgovornim za hvatanje Radovana Karadžića i njegovo privođenje pred sud u Haagu. On nas je obavijestio da postoji nalog za Karadžićovo uhićenje u RS - izjavio je u Sarajevu glavni tajnik NATO-a lord George Robertson. On je zajedno s članovima Sjevernoatlantskoga vijeća jučer razgovarao s najvišim predstavnicima vlasti u BiH, kojima je očito prenio jasna upozorenja međunarodne zajednice. Upozorio je sve koji skrivaju osumnjike za ratne zločine ili im pomažu da će se i sami naći pod velikim pritiskom. Istodobno je kazao kako očekuje da vlasti Srbije i Crne Gore izvrše pritisak na one u Republici Srpskoj koji ne žele surađivati s Haškim sudom.

- Do kraja ove godine BiH bi trebala imati jedno zapovjedništvo, civilni nadzor na državnoj razini, kao i jedinstveno ministarstvo obrane - dodao je Dragan Čović. (Večernji list 11.4.)

Motrište

Godišnja sjednica Hrvatske kreditne zadruge (HKZ) je završena i novi Upravni odbor je izabran. Bez obzira kako gledali na rad te sjednice, rad je ipak bio koliko-toliko demokratski, te se rezultati izbora moraju prihvatiti.

No, neke stvari ne mogu, niti želim prihvatiti. Neke stvari koje su se dogodile ovih posljednjih tjedana nevjerovatne su i mislim da je potrebno da cijela zajednica o tome zna, a ne samo usko članstvo HKZ-e.

U pismu HKZ-e od 18. ožujka ove godine, točno prije Godišnje sjednice, upućeno samo odabranim članovima HKZ-e, u pismu upravitelja gosp. Josipa Vinskog točno ovako piše (citiram): "Dobio sam poštom 'otvoreno pismo' Domagoja Šole i pročitao ga - sa žaljenjem i razočaranošću. Kao i mnogi drugi, pomagao sam Šolu u njegovoj predizbornoj kampanji bez zadržke i mnogo pitanja. Sada mogu reći: Šola je svojom izjavom o Srbima dokazao da je nesposoban političar, a svojim svrstavanjem uz Heraka i Bezića - da je Hrvat (?) bez moralne klične...."

Ne znam kako ste Vi, dragi čitatelji, primili ove riječi, koje je, naglašavam, napisao sam gosp. Josip Vinski, upravitelj Hrvatske kreditne zadruge. Ja sam još i danas šokiran, nekoliko tjedana nakon čitanja tih riječi, jer ovo - stavljanje upitnika na hrvatstvo gosp. Domagoja Šole (uz ono ostalo), to je ono nešto najniže što bi si netko iz zajednice, a pogotovo jedan "čelnik u zajednici", smio dozvoliti. Mnogo je rečeno u emocijama svađa, diskusija, no nitko, nitko nikada nije upotrijebio ovakove riječi za gosp. Šolu, čovjeka čija je obitelj, a i on sam, bila i jest pojam hrvatstva. Moram još nešto sa žalošću u srcu reći: članstvo, koje je primilo ovo pismo nije "pročitao" svu

lukavost i niskost ovog pisma napisanog kao dokument HKZ-e!

Rezultat riječi upravitelja gosp. Josipa Vinskog u tom pismu bilo je sramotno ponašanje jednog dijela članstva sjednice HKZ-e, koji su glasnim neodobravanjem dočekivali komentare ili pitanja gosp. Domagoja Šole na Godišnjoj sjednici 23. ožujka ove godine.

No, pitanje se postavlja i novom Upravnom odboru HKZ-e: kako će ta gospoda raditi sa gosp. Josipom Vinskim, autorom ovih riječi, čovjekom koji je izvršavao teškim riječima utjecajne ljude ove zajednice, nazivajući ih kojekakvim imenima, čak i imenima životinja, stavljajući pod upitnik hrvatstvo vjerojatno "najhrvatskijeg" čovjeka ove zajednice, gosp. Domagoja Šole? Kako će ti isti novi odbornici poštivati ovu zajednicu i raditi u ovoj zajednici, ako dozvole da s njima za istim stolom sjedi čovjek, upravitelj Hrvatske kreditne zadruge, gosp. Josip Vinski, čovjek koji je, pismeno, zaista najnepodobnijim imenima nazvao najutjecajnije ljude ove zajednice, ljude koji su sebe žrtvovali za mnoge stvari u ovoj zajednici, koji su se i dokazali. Svi ti ljudi su čak pred vrlo kratko vrijeme pozdravljeni i nagrađeni od Hrvata, "Hrvatske gospodarske komore", kao hrvatski "istaknuti poslovni ljudi, društveni i politički radnici i dobročinitelji".

Svi mi znamo onu dobru izreku: "Oprosti im, Bože, jer ne znaju što čine!"

Nažalost, oni koji su pisali o gosp. Šoli onako ružno ili upotrebljavali ružne riječi o gospodi Heraku, Beziću, Vučkoviću ili Zduniću i mnogima drugima; svi oni koji su "bukali" na komentare i pitanja gosp. Šole i dr. Gamulina, na Godišnjoj sjednici HKZ-e - svi ti znali su vrlo dobro što čine, i to je najstrašnije. I to je, nažalost, teško oprostivo!

Tako ja mislim.

Valentina

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 119, 20. III 2003.

Cijena \$3.00

Broj 110 - 20. IV 2003.

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal

(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte

U OVOM BROJU:

- Vatikan službeno najavio posjet Hrvatskoj
- Tzv. Gospičkoj skupini 37 godina zatvora
- Prosječna starost Hrvatica 40 godina
- Status dijaspore podijelio zastupnike
- Banjalučani u Zagrebu - špijuni RS
- Ekološka katastrofa u Kopačkom ritu
- Pokopani posmrtni ostaci 600 pobijenih Srebreničana
- Hrvatski Dom
- Sretan nam Uskrs
- Antun Gustav Matoš
- Hrvatski lipicanci
- Đakovačka katedrala
- Događaji u zajednici
- Motrišta

Čestitamo Sandri (Maji) Matijašić, Hrvatici - četverostrukom kanadskom šampionu u karate-u

Editor-in Chief
Glavna Urednica
Valentina Krčmar

Contributing Editors

Damir Borovčak, dr. Darko Desaty,
dr. Vladimir P. Goss, Alan Nemarić,
Biserka Milinković, Bruno Pilaš
Ivica Puhalo, Marina Vuković

Address - Adresa

1137 Centre Street

Thornhill, ON, L4J 3M6 CANADA

Telephone - Telefon

(905) 738 4797, (416) 894 9235

Fax: (905) 738 9853

E-mail: iskra@rogers.com

Yearly Subscription - Godišnja pretplata

KANADA \$60.00

USA \$70.00

Advertising rates

1/2 page - \$100.00 per issue

\$1,000.00 yearly

\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue

\$500.00 yearly

1/8 page (business card)

\$25.00 per issue

\$300.00 yearly

Advertising is payable in advance.

Cheques payable to HRVATSKA ISKRA

Čekove nasloviti na HRVATSKU ISKRU

Sadržaj:

Urednica piše	2	Kultura	23
Vijesti iz zajednice	3	Zanimljivosti	24
Gosp. Vinaki, molim Vas, možete li pokazati		HRVATSKA ISKRA in English	
Vašu "master's diplomu"	4	After Đinđić	25
Izvišće sa Godišnje sjednice HKZ-e	5	News	25-26
Gospičkoj skupini 37 godina zatvora	6	The Premužić Trail	28
Što će ljudi misliti o vama	7	Thought you might find this of interest	28
Hrvatska Vlada	8	Sretan nam Uskrs	29-30
Izmjene Izbornoga zakonodavstva	9	Mojim očima (i srcem)	31
Banjalučani u Zagrebu - špijuni RS	10	Đakovačka katedrala	32
Hrvatska u izvješću State departmenta	10	A. Matoš	33
Gospodarstvo	11-12	Mijo Kovačić, slikar naive	34
Turizam	13	Hrvatski lipicanci	35
Vijesti iz Haaga	14	Kako smo mi Zagrebčani upoznivali	
D. Borovčak: Hello Toronto-ovdje Zagreb	15	Zagreb	36-37
Razgovor s dr. Mate Granićem	16	Hrvatska povijest	38
M. Vuković: Za čavrljanje	17	Putevima akademskog slikara A. Sardelića	39
Međunarodni incident u Vukovaru	17	Događaji u našoj zajednici	40-45
Vijesti iz BiH	18-19	Vaše zadržanje	46
Od velikih ambicija do neprijateljske		Za svakog ponešto	47
emigracije	20	Vatikan službeno najavio posjet Hrvatskoj	48
Vijesti iz Srbije	21	RS izdala nalog za uhićenje Karadžića	48
Vijesti iz Zagreba	22	Motrišta	48

Pismo urednice

Dragi čitatelji,

Konačno nam je došlo i proljeće. Iako smo mi u Torontu još pod snijegom, ipak mi se čini da je to zadnji snijeg koji vidimo ove godine. Zima nam je bila duga i teška, pa se svi nadamo da će nam proljeće biti lijepo, a ljetu još ljepše. Čujem da se mnogi od Vas spremaju u Hrvatsku. I ja sam na polasku za Hrvatsku, za koji dan, te vas sve želim izvijestiti kako ISKRA neće izaći u svibnju ove godine, već tek po mom povratku, u lipnju. Svakako ću nadoknaditi ovaj svibanjski broj, to obećajem.

Rat u Iraku je izgleda pred završetkom. Saveznici su zauzeli gotovo sva područja Iraka. Šokirani smo, jasno, slikama koje dolaze iz te napaćene zemlje, gdje stanovnici pljačkaju svoje vlastite institucije, susjede, bolnice i sve oko sebe. Nadamo se da će to uskoro biti zaustavljeno, te da će konačno mir doći i na te prostore, samo ne znam kolika će biti cijena toga mira, u ljudima i novcima.

Pred vama je najnovija ISKRA. Rezultate izbora za odbornike HKZ-e svi vjerojatno znate, pa o tome nismo puno pisali, već vam donosimo samo jedan članak jednog mladog Hrvata, koji komentira događaje na svoj poseban način. Uz materijale o događajima u Hrvatskoj, donosimo vam mnogo lijepog: napise o Uskru, o planinama u Hrvatskoj, o lipicanerima, o Zagrebu, o A.G. Matošu, o hrvatskoj povijesti, kako farbati pisanice.... Nadamo se da će vas zanimati naš izbor materijala.

Mnogo se toga događalo u našoj zajednici ovih dana. Posebna je vijest o izvanrednim uspjesima naše Sandre (Maje) Matijašić u karateu. Posebno napominjem njen uspjeh jer ona treba Vašu pomoć. Naša Sandra (Maja) Matijašić već je četiri puta kanadski šampion u karateu, i pred njom su velike stvari: 25. svibnja biti će već u Hrvatskoj, na tzv. "Croatia open". U kolovozu ove godine odlazi u Vancouver na Pan American Championship, a u studenom je Svjetsko prvenstvo u Parizu. Naša Sandra Matijašić je fenomenalna u karateu, to je dokazala već mnogo puta, no za svaku stvar treba nešto što se zove "pomoć - novac". Molim Vas, pomozimo nekako Sandri Matijašić. Svaka Vaša pomoć je dobrodošla. Molim Vas, pošaljite Vašu pomoć (ma koliko mala bila, svaka pomoć je vrijedna i vrlo nužna) na Sandra Maja Matijašić, 4650 Antelope Cres., Mississauga, Ont. L4Z 2R5.

Pred nama je Uskrs. Od sveg srca u ime svih dopisnika i u ime svih dobročinitelja koji pomažu ISKRI želimo svakome od vas i vašim obiteljima, dragi čitatelji sretan Uskrs. Najbolje želje šaljem svim našim svećenicima, časnim sestrama, osoblju Veleposlanstva i Konzulata, svim društvima i udrugama koje rade na ovim područjima, svim zatočenicima po zatvorima u Haagu, u U.S.A., u Hrvatskoj, kao i svim ljudima dobre volje po svijetu, sretan Uskrs.

Svim Hrvatima u domovini i po svijetu, sretan vam Uskrs!

Srdačan pozdrav,

Valentina

We invite the readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to the length or libelous statements. All letters must include your first and the last name; your address and telephone number.

Kako obojiti pisanice

Kako obojiti pisanice? Obično se tužimo kako boje koje kupujemo nisu baš previše dobre, kako nisu postojane i rijetko smo zadovoljni sa kvalitetom boja uskršnjih pisanica. Pokušajte ove (nadam se) iskušane recepte.

Hladno bojenje

Hladno bojenje podrazumijeva postupak pri kojem se u ohlađenu boju uranjaju prije skuhanja jaja i u njoj ostavljaju od nekoliko minuta do nekoliko sati na sobnoj temperaturi ili u hladioniku.

Narančaste pisanice mogu se dobiti ako se u obojenu tekućinu dobivenu od smeđih lupina luka ohlađenu na sobnu temperaturu urone prethodno kuhana jaja i ostave stajati 30-40 min.

Tvrđokuhana jaja bit će svijetloplavo obojena ako ih ostavite stajati u boji dobivenoj od crvenog zelja (500 g na litru vode) ohlađenoj na sobnu temperaturu oko 30 min., a izrazito plavo ako u njoj stoje 6-8 sati. Ružičasta jaja dobiju se ako se već kuhana ostave stajati oko 30 min. u boji dobivenoj od kuhane cikla ili zamrznutih malina ohlađenoj na sobnu temperaturu.

Bojenje kuhanjem

U posudu za kuhanje stavite odabrani sastojak, na njega nalijte litru vode, zakuhajte i pustite da na laganoj vatri vre 30-45 min. Ohladite do sobne temperature, pa procijedite kroz cjedilo ili gustu gazu. Dodajte 2 žlice bijelog octa i u obojenu tekućinu uronite sirova jaja. Kuhajte ih dok ne dobijete željenu boju. Izvadite pisanice iz tekućine, pažljivo ih položite na upijajući kuhinjski papir i ostavite da se boja na njima osuši. Postupak bojenja može trajati od 10 min. do jednog sata. Tako obojena jaja nisu za jelo jer upiju miris i okus sastojka kojim su se bojala pa je najbolje da ih namažete namljenom vatom ili kožicom slanine i ostavite za dekoraciju.

Razne nijanse žute boje (od blijedožute do zlatne) mogu se dobiti od litre vode i sljedećeg: 2 šake smeđih lupina ili oguljene kožice sa 6 jabuka sorte zlatni delcious ili 3 žlice mljevenog podanka kurkumc ili 1 čajna žličica šafrana u prahu ili 2 žlice kamiličnih cvjetova ili 4 šake bazginih cvatova ili 2 šake osušenih listova breze. Kuhanjem smeđih lupina luka u vodi možete dobiti niz nijansi smeđe boje, od svijetlo bež do tamnosmeđe, a kuhanjem ljubičastih, od crvene, preko smeđecrvene do tamno ljubičaste.

Eksperimentirajte s količinom lupina i duljinom kuhanja!

Zlatnosmeđe do tamnosmeđe obojenja jaja dobiju se kuhanjem u prethodno pripremljenoj instant kavi s vodom ili u procijedenoj običnoj kavi. Količina kave u vodi i daljnja kuhanja u njoj odlučuje o nijansi.

Smeđu u raznim nijansama od zagasite do gotovo crne možete dobiti i kuhanjem jaja u crnom ili kineskom čaju. Iskušajte!

U zeleno se mogu obojiti jaja tako da se kuhaju u kaši dobivenoj miksanjem mladih listova bazge i vode. Od listova (250 g na 1 litru vode) koprive, maslačka, paprati, podbjela ili bršljana mogu se dobiti razne nijanse zelene boje od žutozelenene, preko sjajnozelenene do sivozelenene.

Lijepa ljubičasta boja dobije se ako se jaja kuhaju u tekućini dobivenoj od jednakog omjera soka od bazginih bobica i vode.

Canadian-Croatian Chamber of Commerce

Dear Mrs. Krčmar,

March 25, 2003

The Board of directors from the Canadian Croatian Chamber of Commerce would like to thank you for your favorable coverage of our latest event, the 2003 Outstanding Business Achievements Awards Gala. The Article in ISKRA captured the importance and significance of honoring and uniting the Canadian Croatian Business Community.

Once again, we would like to thank you for your support. Together we grow stronger.

Kind regards,

Susana Vajdlć

On behalf of The Board of Directors

Canadian Croatian Chamber of Commerce

**ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU**

Jaja će biti obojena crveno ako ih kuhate u soku od sjemenki nara (šipka) umjesto u vodi ili u boji dobivenoj od crvenoljubičastih lupina luka kuhanih u octu.

Ružičaste pisanice možete dobiti ako jaja kuhate u boji dobivenoj od kuhanja cikla (500 g na litru vode) ili zamrznutih malina (250 g.).

Siva boja za jaja dobiva se od razmrvene hrastove kore (2 šake) kuhane u vodi.

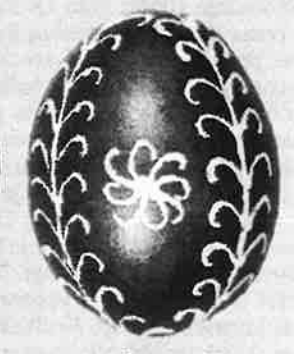
Podravaka Seaveta, 1994

Okolica Jarmnice, 1922

Garmnica, 1922

Draž, Baranja, 1992

Pogledajte kako su ove pisanice lijepe! Baš kao da ih je napravila naša mama ili baka!

Narančasto obojena jaja mogu se dobiti ako se kuhaju u vodi s nekoliko žlica mljevene crvene paprike. (Većemji list 10.4.)

Čestitamo našoj Sandri (Maji) Matijašić na svim postignutim uspjesima!

Vaše zdravlje:

ANDROPAUZA U MUŠKARACA

Sredovječni ste momak koji u retrovizoru još može zamijetiti svoj 40. rođendan, a da za to ne mora škiljiti kroz nove naočale. No, ne možete se oti sumnji da vaša djelotvornost počinje podbacivati - kako u radnoj, tako i u spavaćoj sobi ili na sportskom terenu. Manjak energije, potištenost, manja radna i sportska djelotvornost, padanje u san nakon ručka, gubitak mišićne mase, nakupljanje masnog tkiva, nizak libido znakovi su niske razine testosterona, uzrokovanog andropauzom. Uzrok može biti niska razina testosterona. Jednostavan desetodjelni upitnik može pomoći odrediti je li hormonsko nadomjestno liječenje način da se skok vrati u vaš korak.

1. Imate li smanjeni libido?
2. Nedostaje li vam energije?
3. Je li vam se smanjila snaga ili izdržljivost?
4. Jeste li izgubili na visini?
5. Jeste li zamijetili smanjenje uživanja u životu?
6. Jeste li žalosni ili mrzovoljni?
7. Jesu li vam ukrudbe manje snažne?
8. Jeste li nedavno zamijetili smanjenje vaše sposobnosti da se bavite sportom?

9. Zaspete li nakon ručka?
10. Je li vam se nedavno smanjila radna izvedba?

Svako tko potvrdno odgovori na jedno od prvih sedam pitanja, odnosno na ukupno tri pitanja, trebao bi porazgovarati sa svojim liječnikom. Manjak energije, potištenost, smanjena radna i sportska djelotvornost, padanje u san nakon ručka, gubitak mišićne mase, nakupljanje masnog tkiva, nizak libido, slabše ukrudbe - to su samo neki od znakova niske razine testosterona, uzrokovane andropauzom.

Riječ je o uobičajenoj teškoći. Američka Uprava za hranu i lijekove (FDA) procjenjuje kako četiri do pet milijuna Amerikanaca pati zbog niskog testosterona, no samo ih se pet posto liječi. Stoga je dr. John Morley, ravnatelj odjela za gerijatrijsku medicinu medicinskoga fakulteta St. Louiskoga sveučilišta, razvio upitnik nazvan Manjak androgena u muškaraca koji stare (ADAM), koji bi trebao muškarcima starijima od 40 godina pomoći prepoznati znakove smanjenja testosterona, sporog postupka koji se odvija tijekom 10 do 15 godina te tako povećati broj liječenih.

- Prije bismo znali reći: "Starimo!". No, sada znamo da starimo jer se smanjuje razina muških hormona, a njihovo nadomještanje čini mladima, djelatnijima i djelotvornijima - kaže dr. Morley.

-Hormonsko nadomjestno liječenje može pružiti veliko poboljšanje kakvoće života. Najmanje 70 posto muškaraca koji dobiju nadomjestak testosterona osjete olakšanje simptoma, a gotovo će se svakomu povećati mišićna masa i gustoća kostiju - ističu liječnici.

Testosteron u injekcijama, flasteru, gelu i tabletama
Muškarci koji dobiju nadomjestak testosterona osjećaju se snažnijima, sigurnijima, imaju poboljšan osjećaj dobrobiti i djelotvorniji su na poslu.

Testosteron se može nadomješćati na tri načina: injekcijama koje se daju svaka dva tjedna, kožnim naljepnicama ili gelom, što se primjenjuje svakodnevno do kraja života. Može se davati i u obliku tableta. No, ti nadomjestci nisu izvor mladosti i 60-godišnjak uz njihovu pomoć neće ponovno nalikovati 20-godišnjem mladiću.

- Neki očekuju previše, pa se razočavaju kada im se maštanja ne ostvare - napominju liječnici. Uzgredni učinci nadomještanja testosterona vrlo su rijetki i mogu uključiti opasan porast broja crvenih krvnih zrnaca, što povećava opasnost od moždanog udara. Tada nadomješćanje hormona treba prekinuti. Za bojazan da bi i povećanje opasnosti od raka prostate moglo biti neželjeni uzgredni učinak, dokaza nema. Rak je jednako čest u onih kojima se nadomješćata testosteron kao i u njihovih vršnjaka koji se ne liječe.

Terapija andropauze u Hrvatskoj

Zaboravnost, nemogućnost koncentracije, umor i uopće slabljenje tjelesne kondicije prvi su znakovi da je u muškarca, najčešće u dobi oko 55. godine, pala razina spolnog hormona testosterona. Dok je žena u toj dobi u menopauzi, muškarac ulazi u tzv. andropauzu.

- Polovica muškaraca nakon 50. godine života gubi 30 do 40 posto testosterona što je, kao i kod žena, moguće nadomjestiti hormonskom terapijom. I to putem flastera, gela ili u tabletama - kaže prof. dr. Velimir Šimunić, voditelj Centra za menopauzu i andropauzu u Petrovoj bolnici.

Terapija andropauze propisivanjem testosterona provodi se i u Hrvatskoj. Hrvatski stručnjaci prate što se događa na tome području medicine, pa stručno društvo Hrvatskog liječničkog zbora i nosi ime Društvo za menopauzu i andropauzu. I prema iskustvu prof. Šimunića, sve je više muš-

karca koji se javljaju liječniku na testiranje razine hormona kao i na cjelokupnu medicinsku obradu koja uključuje, među ostalim, kontrolu srca i prostate.

- Iako je to još mnogo manje od broja muškaraca kojima bi terapija hormonima pomogla. No, muškarci se ne brinu za svoje zdravlje toliko kao žene pa je, primjerice u internističkim ambulancama, čak dvije trećine žena i samo trećina muškaraca. K tome, za razliku od menopauze, o andropauzi se više zna i govori tek posljednjih nekoliko godina. Između žena i muškaraca postoji još jedna razlika. Gubitak hormona u žena prati gubitak menstruacije kao jasan znak da ulazi u menopauzu. Pad razine testosterona uzrok su psihofizičkih tegoba, što još većini muškaraca nije dovoljan razlog za odlazak liječniku - kaže prof. Šimunić. (Diana Glavina, Večernji list)

JABUKA JE VOČKA NAD VOČKAMA

U svako doba godine jabuka mami svojim izgledom i mirisom. Kombinacijom različitih okusa i aroma, jabuka pruža svojevrsni užitek uz istovremenu blagodat po zdravlje organizma. Jabuka je plod vočke koju latinski nazivamo Malus silvestris. Pradomovina jabuke je Europa i jugozapadna Azija. Raste u svim temperaturnim područjima, a postoje i pojedine vrste jabuka koje potječu s područja Sjeverne Amerike. Danas se jabuka široko uzgaja i postoje nebrojene različite vrste jabuka.

Jabuka je osvježavajuće voće samo sebi svojstvene arome i okusa, kojeg najbolje definiramo kao slatko-kiseli okus. Najčešće se jede sirova, ali se i peče, kuha, suši, prerađuje u sokove, marmelade, džemove, žele, a poznat je i vrlo cijenjeni jabučni ocat.

Otklanja osjećaj gladi

Zahvaljujući sadržaju pektina (netopivog vlakna koji bubri u doticaju sa vodom) u našem želucu jabuka uspijeva postići dodatni osjećaj punoće i sitosti. Time jabuka postaje namirnica izbora prilikom provođenja redukcijskih dijeta, jer služi upravo otklanjanju osjećaja gladi.

Jabuka osim toga sadrži dijelom i monosaharid fruktozu, šećer koji može izazvati zadovoljenje želje za slatkim, a da ne dolazi do velikih promjena u koncentraciji glukoze u krvi. Iz tog razloga, posljedično se ne povećava izlučivanje hormona inzulina koji može potaknuti uskladištavanje šećera i stvaranje masti iz šećera.

Idealna za ljubitelje mesa

Spomenuti pektin sadržan u jabuci u količini od oko 1.2 grama, ima vrlo povoljan učinak na probavni sustav. Jabuka bez kore ili pak u kuhanom obliku preporuča se u prehrani bolesnika oboljelih od bolesti žuči, bolesti debelog crijeva i kod čira na želucu. Sočna se jabuka svakodnevno preporučuje u dijeti srčanih bolesnika. Pečene jabuke ukusna su i hranjiva užina koja se preporuča u prehrani bubrenih bolesnika. Jabuka se može upotrijebiti u prehrani osoba koje moraju voditi računa o tome da unose manje količine kalija i fosfora, odnosno kalcija u svoj organizam.

Nadalje ovo je voće djelotvorno u zaluživanju mokraćne (stanje koje je potrebno održavati kod šećerne bolesti, acidoze, bolesti srca, bolesti jetra i bubrega praćenih acidozom, kod kroničnih proljeva, komplikacija u trudnoći i dugotrajnog gladovanja. Svakako bi ovo voće trebalo preporučiti onim osobama koje obožavaju meso i svakodnevno konzumiraju veće količine mesa, jer se njihov organizam dodatno mora "boriti" protiv suvišnog zakiseljavanja.

Budući da postoje i osobe koje zbog određenog razloga ne mogu jesti cijelu jabuku zajedno s korom, razlike između oguljene i neoguljene jabuke vrlo su male. Stoga i ne postoji razlog da ovo "prastaro" voće, u jednom ili drugom obliku ne stigne na naše stolove.

(Dr. sc. Donatella Verbanac, Slobodna Dalmacija)

545-1188
Fax: (905) 664-2300
24 Hour Pager

HALL of FAME

RE/MAX
Del Mar Realty Inc., REALTOR®
Independently Owned and Operated

Drago Saric
Sales Representative

840 Queenston Road
Bathfield Square
Stoney Creek, Ontario L8G 4A8
Email: saric@remaxdelmar.com
Website: http://www.houseplus.com

Vijesti iz zajednice

Da li ste znali koliko Hrvatski Fond Slavonija pomaže onima kojima je pomoć potrebna? Danas vam predstavljamo listu onih kojima je ovaj fond pomogao u prošloj godini.

Donacije Hrvatskog Fonda Slavonija u godini 2002.

Sirotište časnih sestara, Đakovo (defektna djeca)	\$2,500
Obitelj Stanić, Srednja Bosna	\$ 500
Obitelj Altarac, Srednja Bosna	\$ 500
Obitelj Čibić, Hercegovina	\$ 500
Pbitelj Pavić (Našice)	\$1,000
Obitelj Odošević (Našice)	\$1,000
Pomoć Antonu Ristović (siromašan mladić za školovanje)	\$ 500
Obitelj Vukadinović	\$ 500
Podravska Slatina	\$ 300
Vukovarska bolnica	\$ 500
Obitelj Blaškić	\$1,000
Svetište i sirotište Košute	\$500
Župa Mississauga za dogradnju školskih prostorija	\$ 500
Hrvatski jezik, University of Toronto	\$1,000
Nogometni klub "Croatia", Toronto	\$1,000
Pomoć djeci čiji su roditelji poginuli od plinske boce, koja je raznijela obiteljsku kuću u Babinoj Gredi	\$2,500
Pomoć djeci, izbjeglice iz Bosne, čiji je otac umro od raka za sprovod u Mississaugi	\$ 500
Sick children Hospital, Toronto, Canada	\$1,000
Uplatili sobu za Hrvate, pod hrvatskim imenom, u Credit Valley Hospital, Mississauga	\$5,000
Pomoć obitelji Žižić iz Dalmacije	\$ 500
Poslali pomoć Hrvatima u Argentini	\$ 600
Za aljmaško svetište	\$ 500
Pomoć Udruzi Kruh Sv. Ante u Slavonskom Brodu za ogrijev	\$1,000
Total	\$21,900

Uredništvo HRVATSKE ISKRE čestita Hrvatskom Fondu Slavonija na Izvrsnom radu i prijateljstvu!

HDZ vas sve poziva na druženje.....

Pridružite nam se u petak 2. svibnja na večeri u 5 sati popodne, u crkvenoj dvorani župe Hrvatskih Mučenika, Mississauga, ulaznina \$10.00. Za ulaznice se obratite svim članovima HDZ-a.

Hrvatska demokratska zajednica, ogranak Toronto poziva Vas i na proslavu i banket u počast godišnjice uspostave demokratskog i neovisnog Hrvatskog sabora, u petak, 30. svibnja 2003. god., u Litvanskoj dvorani, na Stavebank ulici, u Mississaugi, u 7 sati uvečer.

Gosti večeri: mr. Božidar Kalmeta, zastupnik Hrvatskog sabora, gradonačelnik Zadra i potpredsjednik HDZ-a, Dr. Darko Milinović, član Središnjeg odbora, predsjednik Županijskog odbora HDZ-a Ličko-senjske županije i ravnatelj bolnice u Gospiću.

Banketu će nazočiti osobe iz kanadskog javnog života, Mr. Paul Martin i Mr. Janko Perić. Nastupiti će dva folklopa sastava, te za zabavni dio programa svira VIS "Treći stupanj". Cijena ulaznice \$35 po osobi. Za informacije nazovite (905) 624-8233. Ulaznice možete kupiti kod članova HDZ-a: Nedo Zebić, Višnja Topić, Drago i Višnja Geoheli, Marko Radočaj.

Hrvatsko zavičajno društvo "KORDUN" želi sretne i blagoslovljene Uskrsne blagdane svim svojim članovima, svim Hrvatima i Hrvatima širom svijeta, našim svećenicima i časnim sestrama.
Za Upravni Odbor: Gosp. Ante Mrkonja, predsjednik
Gđa. Milka Milčević, tajnica

S naše farme u Vaša domaćinstva - AGRAM MEATS!

Novootvorena trgovina prehrane AGRAM MEATS nudi Vam bogat izbor suhomesnatih prerađevina: kobasice, salame, slaninu i pečenice.

U AGRAM MEATS naći ćete i sve delikatesne proizvode uvezene iz domovine Hrvatske, začine za jelo, čokolade, napolitanke i još mnogo drugih artikala. Svježa jaja s vlastite farme nudi samo AGRAM MEATS, kao i piliće i patke po narudžbi.

AGRAM MEATS nalazi se na adresi 49 Queen St. South u Streetsville-u, a telefonski broj je (905) 286-4602.

Kvaliteta i svježina s naše farme u Vaša domaćinstva - AGRAM MEATS!

HRVATSKI INFORMATIVNI RADIO

CIR AM 530 Tel.: (905)795-1122

Budite s nama svakog ponedjeljka od 21 - 22 sata!

Vaša veza: domovina - iseljeničtvo. Razgovori, specifične vijesti. S nama na počinak.

Vijesti iz Hrvatske Knjižnice i Čitaonice

Nakon uspješne inkorporacije prošle godine, podneta je molba za registraciju Knjižnice kao dobrotvorne (charitable) organizacije, te smo ovih dana primili službene dokumente od Canada Customs and Revenue Agency koji pokazuju da smo registrirani s izvjesnim brojem (charitable number) efektivno 10. veljače 2003, kao "charitable organization". Time smo ovlašteni izdavati službene potvrde donatorima novčanih darova Knjižnici i Čitaonici za "income tax" olakšice.

Prijatelji hrvatske knjige, korisnici Knjižnice, ljudi dobre volje mogu svoje dobrovoljne priloge poslati ili uplatiti u Hrvatskoj Kreditnoj Zadrugi na račun: #2787200 CROATIAN - CANADIAN LIBRARY".

P.S. Velika hvala gosp. Joe Draganjac iz Draganjac, Pressman - Chartered Accountants na vremenu i trudu koje je uložio kao svoj dobrotvorni prilog Knjižnici i Čitaonici.

U duhu Kristova mira i razumijevanja, pozdravljam Vas urednice, Vašu obitelj, sve Hrvate i Hrvatice oko Vas i sve ljude dobre volje.

Sretan Vam Uskrs!

Vaš,

Ante Ljubas, U.S.A.

In memoriam

Anton Čorak

1939 - 2003

Nakon duge bolesti raka želuca, prošlog tjedna, umro je g. Anton Čorak. Osoba vatrenog temperamenta i još veće ljubavi prema državotvornoj Hrvatskoj i Hrvatima postavio je našu lokalnu nacionalnu promidžbu u Torontu i okolici na razinu kvalitetnog i djelotvornog produciranja radio programa, što je obavljao do konca života. Čak i u vremenu proživljavanja teških bolova i približavanju definitivnog konca tjelesnog života, Ante je bio nepomirljiv prema onima koji su željeli umanjiti Hrvatsku, svesti je na neki drugi, oportunistički okvir postojanja. S takvima nikad nije želio ikakav kompromis, i znalo se, ili ići s Antinim mišljenjem, ili napuštanje bilo kakvog oblika kompromisa u idejnom smislu. Ipak, oni koji su ga poznavali radije su izabrali održavanje suradničkih oblika nego li potpunu konfrontaciju i animozitet.

Neka ti, dragi Antone, bude laka kanadska zemlja, te pokoj vječni danj mu Gospodine. Spomen na tvoj život i djelo ostati će u nama tako dugo dok postoji sjećanje na hrvatske uspjehe.

Drago Geoheli

Komentar o Godišnjem sastanku HKZ-e

Gosp. Vinski, molim Vas, možete li nam pokazati Vašu "Master's diplomu" ?

23 ožujak, 2003 godine, ući će u anale hrvatske zajednice Toronta i Južnog Ontaria, kao dan razočaranja ne samo ishodom izbora, nego i zbog posljedica vladanja nekih pojedinaca u našoj zajednici.

Godišnja sjednica HKZ-e, pogled na dvoranu i članstvo prije glasanja

Kao i obično, malo prije 11 sati stigao sam u hrvatsku crkvu u Torontu, smatrajući da će ljudi brujati o predstojećoj Godišnjoj sjednici Hrvatske kreditne zadruge (HKZ-a). Poslije sv. mise, uputio sam se prema svojim kolima kako bih odvezao moju obitelj kući, kada mi se je približio jedan postariji gospodin.

Nikada u mome životu nisam sreo ili govorio sa ovim gospodinom. Zaprijetio mi je da će me "izbaciti kroz prozor ili vrata" ako se pojavim na Godišnjoj sjednici. Bio sam puno više razočaran nego uplašen ili potresen. Koji je razlog imao ovaj gospodin za ovakovo ponašanje prema nekome koga nikada prije nije sreo?

Stigao sam na sjednicu i bio pozdravljen od 15 zaštitara koji su čekali pred zgradom obučeni u narandaste majice. Mislio sam da je sve ovo malo previše; to jest dok nisam vidio koliko ih je stražarilo unutar zgrade!!! Stigao sam na vrijeme i ušao u prostoriju glasanja gdje sam vidio stotine ljudi koji su već zauzeli prva mjesta, i mjesta oko svih mikrofona. Pitam se kada su oni registrirani, ako je upis počeo u tri sata poslije podne? Iskreno govoreći svi su se ponašali pristojno, nije bilo argumenata, tuče ili bučnih svađa.

Primijetio sam da su mnogi imali kod sebe list zvan "Glas", vjesnik HKZ-e sa mnogo stranica koje sadržavaju osobne napade, neistine i mnoge druge stvari koje je bolje ne spominjati.

Glasovanje je počelo, listići su podjeljeni, prikupljeni, i kako sam čuo, dobro i korektno pobrojani. Kandidati su izabrani, a moje čestitke pružam pobjednicima. Stvamo se nadam da će oni zastupati najbolje interese Zadruga.

Pored gore rečenoga, smatram se dužnim osvrnuti na neke stvari:

Sudski proces protiv članova Upravnog odbora

U potpunosti se slažem sa nastojanjem gosp. Bezića da se u Zadrugu dovede Sudski vještak.

Slažem se da sumnja mnogih članova opravdava dolazak ovakovog istraživača. Ako Odbor stvamo namjerava ukloniti sudske troškove, onda neka prihvate prijedlog gosp. Bezića. Čega se Upravni Odbor ima bojati? Neki tvrde da gosp. Bezić nema pravo dijelovati u ime članstva, ja dopuštam sebi drugo mišljenje. Kao svijestan član HKZ-e podržavam djelovanje gosp. Bezića kao i mnogih drugih članova.

Takonazvana " Herakova Banka "

Po Zakoniku kreditne zadruge /Caisse Populaires 1994.

"35. (1) Član kreditne zadruge ima smog jedan glas na sjednici članstva "

(4) Član ne može prenijeti svoj udio članskih dionica drugoj osobi, samo kreditnoj zadrugi, i svaka transakcija koja ukazuje takav prijenos bit će poništena.

Samo jedan glas po članu. U ovom slučaju, kako jedan član može preuzeti Kreditnu zadruhu????

Da se vlasništvo prenese, potrebno je promijeniti povelju glasanjem većine članova, a onda zatražiti odobrenje Države. Kako onda jedan član može preuzeti Zadrugu ? Ako se CP Zakonik od 1994 odnosi na sve kreditne zadruge, zašto se ovakovo nešto nije još dogodilo? Zašto bi netko uložio svoj novac u kreditne zadruge ako se vlasništvo može tako lako promijeniti? Ne vjerujem da je netko tako naivan da vjeruje u ovakovo umovanje.

Poslovanje Hrvatske Kreditne Zadruga

Gosp.Vinski, u posljednjih mjesec dana prikazuje grafički prikaz ukupne Zdruga imovine. Pokazali ste kako ste ponosni sa poslovanjem i s povećanom ilustriranom imovinom od 2001. do 2002. godine. Molim Vas, pobliže nam objasnite koji dio ovoga porasta su osobni ulozi članova, a koji dio je zarada na naše uloge? Kako vrijednosti na ovom crtežu prikazuju uspjehe i neuspjehe uprave, ja predlažem slijedeće:

Gosp.Vinski, ako se sveukupna imovina Zadruga smanji od 2002. do 2003. godine, hoćete li dati ostavku ?

Ako Vi naše uloge od 45 milijuna dolara investirate uz najmanju kamatnu stopu od 1% (jedan posto), mi trebamo imati najmanje 450 tisuća dolara prihoda od te kamate. U ovakovom slučaju nema načina da naša imovina prestane rasti, zar ne?

Ponašanje prema gosp.Šoli, gosp. Zduniću i dr.Gamulinu

Bio sam strašno razočaran s nedostatkom poštovanja pokazanog našim uglednim članovima, kao što su gosp.Šola, gosp.Zdunić i dr. Gamulin. Što su ova tri gospodina učinila da zasluže ono što je o njima napisano u "Glasu" te u pismu predsjednika i upravitelja i "bukanje" na Godišnjoj sjednici ? Ponosan sam da je gosp.Šola aktivan član naše zajednice, koji nas je časno zastupao u Parlamentu Ontarije, Zagrebu, Clevelandu i Chicagu. Gosp. Zdunić je uspješan biznismen, dokazan u svakom smislu riječi. Došavši u Kanadu s velikom ambicijom i ispunjavanjem svojih snova pomogao je mnoge hrvatske obitelji, društva, zajednice. Što se još može reći za dr. Gamulina da većina ljudi ne zna? Kao intelektualac stalni je borac za sva prava Hrvatske i njenog pučanstva, a posebno je poznata njegova borba za slobodu Hrvatske. On i njegova obitelj su noću bdjeli pred američkom ambasadorom, riskirajući svoje živote. Doktor je mnogima, a prijatelj svima. Može li netko, molim Vas, objasniti meni i drugima zašto je bilo onakovo ponašanje prema njima? Da li je ovo što možemo očekivati za sve one Hrvate koji stvamo vole Hrvatsku, i koji su uspješni u ovoj zemlji ?

Caisse Populaires Stipulations/ Credit Unions Odredbe: Upravni Odbor

Da li naši članovi Upravnog Odbora ispunjavaju slijedeći kriterij kako je određeno u CP Zakoniku 1994 ? Može li biti dokazano ?

"Diskvalifikacija / Isključenje članova

92. (1) Slijedeći pojedinci ne mogu biti direktori kreditne

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 119, 20. III 2003.

Hrvatski dom

Gledam ptice, mudre radilice
Jednog složnog jata
Vidim divno gnijezdo satkano od zlata -
Sanjam, o Bože - DOM HRVATA!

Posjetio sam nedavno Hrvatsko-kanadski Centar Kulture i Uzajamne Pomoći "CROATIA DREAM", sagrađen zaslugom višegodišnjeg poštovnog rada udruge poslovnih ljudi, svih zavičajnih društava, ustanova i pojedinaca pod nazivom: "Philanthro-Croatian Society" - "Dobrotvorne Hrvatske Udruge".

Na ulazu s lijeve strane upala mi je u oči "Zlatna ploča" donatora s nekoliko stotina imena čijom je nesebičnom dobrotom u bilo kojem obliku (novčano, radom i sl.) taj toliko potreban objekt konačno postao stvarnost. Sa desne strane gledam "Banket dvoranu" za 600 osoba (s modernom kuhinjom). Dvorana je opremljena sa podijumom za predstave i koncerte, s profesionalnim osvjetljenjem, video i audio sistemom, koncertnim klavirom, velikim platnom za filmove i prienos sportskih događaja.

Druga dvorana (za 300 osoba) isto tako dobro opremljena služi za nešto manje funkcije. Uz tu dvoranu nalazi se "klupska soba" sa bogatim barom za prijatelje dobre kapijice. Obje sale iznajmljuju se za zabave, svadbe, gala događaja, seminare, bankete, konvencije, "showers, krstike itd.

Nakon osvežavanja svratio sam u malu trgovinu lijepih predmeta, suvenira religije i kulture. Kao sportaš privučen sam zvukovima udaraca košarkaške lopte u divnoj parketiranoj multi-sportskoj dvorani, pored koje su dva "Clay - court", tenis igrališta a s lijeve strane bazen olimpijskih dimenzija. Zadržavši - stojim i gledam buduće zvijezde kanadskog sporta, podučavane od zvijezda prošlosti.

Tu je i plesna dvorana gdje se za ovogodišnju tureju po Lijepoj našoj "punom parom" sprema jedna od naših folklornih grupa. Nadalje čitam na oglasnoj tablici: 2:30 PM - salsa i rumba plesne lekcije za seniore, 5:30 PM balet, 7:30 PM dramska grupa - rehearsals za "Predstava Hamleta u predgrađu Mississauga donja".

I evo me u riznici neizmjeranog bogatstva: "Hrvatska Knjižnica i Čitaonica", gdje se možemo poslužiti iz bogate selekcije: beletristike, religije, poezije, povjesne i političke, dječje, stručne, sportske i dokumentarne literature kontemporanih hrvatskih i svjetskih autora, kao i uvijek popularnih klasika. Na uvid nam je i tisak (oba jezika) na papiru i preko interneta kroz nekoliko kompjutera. U Muzeju hrvatske baštine i kulture i kroz bogatu arhivu - možemo posjetiti prošlost! Uredništvo hrvatskih novina nalazi se u susjednoj prostoriji.

Volonteri i studenti poslužuju sa smješkom!

Dizalom silazim u donji dio zgrade - još jedno veliko iznenađenje: 8 - stazna (state of art) kuglana na 5 pinova sa kompjutorskim zbrajanjem rezultata, a isto takva na 10 pinova. Tu je odvojeni prostor sa 4 stola za ping-pong ligu, kao i posebna soba za šahiste i možda za partiju belota.

Hodnici odjekuju veselim žamorom djece koja u nekoliko soba pohađaju

Advertisement

HARMFUL CHEMICALS IN YOUR CHILDREN?

For immediate release, Dec.12. 2002, Markham, Ont.:

Have you ever wondered how safe personal care, cosmetics and baby products are?

According to the FDA and Dr. Samuel Epstein, a world renowned toxicologist and chairman of the Cancer Prevention Coalition, most bubble bath, lotions, skin care and shampoos contain harmful chemicals. Chemicals that enter the blood stream and accumulate in human tissue. Sodium Laurel Sulfate (SLS) is one such chemical and is used as a skin irritant in laboratory tests, has been linked to tumors in mice. SLS can be found in almost every personal care product in your bathroom and even in the toothpaste. SLS is essentially a foaming agent that is extremely corrosive and is used in industry as an engine degreaser and floor cleaner. Yet it is virtually in every product that consumers apply to their skin, hair or put in their mouths.

Another chemical found in toiletries is Propylene Glycol. This corrosive chemical can be found in most hair conditioners, bubble baths and hand and body lotions. This in spite of the fact that Propylene Glycol is used in paint, brake fluid, and the kind of anti-freeze they use to de-ice airplanes. Another compound DEA, is still used in North America despite being banned in many parts of Europe. In the U.S. Senator Ted Kennedy listed these chemicals in a report in 1997 and stated that they are a direct link to the increase in cancer,

hrvatsku školu. Navečer - satovi pouke fine umjetnosti, kompjutor, razni treninzi, kursevi, sastanci društava itd. U cijeloj zgradi "pčelinjak" aktivnosti od jutro do kasno navečer: kulturni, edukativni, rekreacioni - "sve za svakoga"!

I točka na - i!!!!!!

U desnom krilu velebnog čuda moderne arhitekture otkrivam najdragocjeniji dijamant u tiri ovog najgrandioznijeg - spektakularno, fenomenalnog uspjeha u povjesti iseljenih Hrvata Kanade "STARAČKI DOM". Hodnicima se širi miris ukusne hrvatske kuhinje, kroz audio sistem pjesmom "Fala" stanovnici Doma kažu "Hvala" svima koji su omogućili da posljednje godine sprovedu u ambijentu koji su zaslužili.

Razgovori o prošlosti, o onom zajedničkom što nas poput finih niti veže kroz život! Običaji! Sjećanja! Topla, nježna hrvatska riječ! Zar postoji bolji melem za rane koje je teško breme života nemilosrdno nanijelo mnogim stanovnicima Doma? A koliko je tek olakšanje najbližima ovih staraca i starica u saznanju da su njihovi najdraži zbrinuti, prema njima se odnosi sa štovanjem, i sretni su u ovim, najbolje mogućim okolnostima. A mogli su odbijati mizernu sašu i dane u nekoj ustanovi gledani kao stranci, gdje im je umjesto domaćeg gulaša za ručak serviran McDonald hamburger s mlakom juhom iz kantine i tri i pol krumpirića i gdje umjesto Olivera i Kiće moraju slušati Beatles i Michael Jacksona!

Bio sam svjedok razgovora jedne gospode i gospodina: "Znaš Jelice, uvijek smo slali pomoć u "stari kraj", neka hvala Bogu! Ali kad sam uvidio da se nas 90% neće nažalost nikada vratiti u zavičaj, odlučio sam dati nešto i sebi - bar jednu ciglu za ovaj Dom!" Osmjeh na licu gospode rekao je više nego tisuću riječi odgovora.

"P.S. U razgovoru s direktorom saznao sam da se cjelokupni objekt isplaćuje dohotkom od korisnika"

....i tako prođe noć, svane dan,
pita prijatelj: "Odkud taj smiješak na licu tvom?"
Odgovaram: "Snivao sam divan san -
Sanjao sam, o Bože, "Hrvatski Dom!"

On meni: "Dragi Ivek, ti si bedak -
će buš takve bedastoće sanjal
prije reda - zel te bu vrag!"

...jer - nesloga, jal, škrtost i ravnodušnost
od tebe su sile jače,
Tvoja su koplja preslaba za VJETRENIJAČE!"

Ali ipak ... "Rukavicu bacam" vođama zajednice -
Učinimo i mi ono što mogu ptice!
A mladim generacijama savjet i poruka:
"Manite se svađe - primite se građe!"

Ivica Puhalo

U Mississaugi, 6. travnja 2003.

where rates are now one out of three people.

In "The Safe Shoppers Bible", which was forwarded by consumer advocate Ralph Nader, Dr. Epstein listed the companies and the products that he considered harmful. In spite of Epstein's revelations and directness on the issue, these large manufacturers did not take him to task. The silence was deafening. UNREASONABLE RISK, he does mention one company that produces a healthy, natural alternative. Newways International is a company that manufactures a wide array of unique products from shampoo to aromatherapy. According to Marketing Director Edmond Kett, Newways refuses to use harmful chemicals such as DEA, lead, aluminum, SLS, and Propylene Glycol. He states: "Although these chemicals are very inexpensive, the cost to our consumers health over the long term is much too high." He added: "We don't even use large molecule ingredients that sit on the surface of the skin and suffocate it, like mineral oil, glycerin and collagen. The skin needs to breathe in order to detoxify."

In all of their personal products, Newways uses natural plant extracts such as Rose Hips Oil, Aloe Vera and others. The company offers a 100% satisfaction guarantee and states that they will put their safer products up against any others on the market. Newways markets their product line through independent distributors in over 42 countries, and has product specialists that answer questions over the telephone.

They have also launched a unique marketing campaign where consumers can rest their products for free, in order to prove the efficiency of their shampoo, toothpaste etc.

To receive your free product pack, simply
call Rozalija Goričanec (905) 403-9395

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 119, 20. III 2003.

DOGAĐAJI U HRVATSKOJ ZAJEDNICI

Kako ne možemo biti na svakom događaju naše zajednice, navodimo vam samo neke od događaja koji su se dogodili na ovim prostorima u posljednjih mjesec dana. Opet ponavljamo, pozovite nas, dođi ćemo kako bi mogli zabilježiti rad vaše udruge ili društva, jer sve ono što nije zapisano, nažalost, zaboravlja se.

- Korizma - Hrvatske župe Toronto, Mississauga, Oakville imale su svoje korizmene ručkove u korizmene nedjelje. Čisti prihodi s tih zajedničkih karitativnih ručkova namijenjeni su za razne potrebe: Toronto, misije, Afrika, Oakville, preživjelim članovima obitelji Anđelić u Bosni, te drugim potrebama u domovini Hrvata ili ovdje.

Župa Toronto namijenila je prihod sa karitativnog ručka za misije u Africi. Oakvillska župa imala je karitativni ručak u nedjelju 6. travnja 2003., a ujedno je bio je i koncert hrvatske župne folklorne grupe "Hrvatsko prelo". Prihod je namijenjen obitelji Anđelić iz Konjica koji su doživjeli tragediju na sam Badnjak prošle godine gdje su članovi obitelji bili ubijeni izgleda iz osvete, vjerske mržnje.

Marjive župljanke i časne sestre koje su priredile karitativni "Rižin tanjur" za misije u Ruandi

- Banket u korist izgradnje ceste Vodena Draga- Lešće bio je održan 29. ožujka o.g u župi Mississauga uz gosta večeri vlč. Željka Kutena koji je došao vidjeti da li se može pomoći i kako pomoći u tom projektu.

- Msgr. Juraj Jezerinac, Vojni Ordinarij Republike Hrvatske, nalazio se desetak dana u službenoj posjeti u južnom Ontariju. Najprije je podijelio sakrament Sv. Potvrde krizmanicima u župi Hamilton a onda obišao i ostale župe u tom dijelu Kanade gdje je slavio misu s župljanima te nam uputio poziv na jedinstvo, slogu i obnovu vjere, te

Profesor Neca u Toronto "Croatiji"

Toronto "Croatia" je 31. ožujka dobila jedno veliko pojačanje u osobi Manuel Gomesa zvanog Profesor Neca. Gosp. Neca je jedno od najpoznatijih trenerskih imena u Portugalu. Veliki prijatelj našeg bivšeg kapetana Metros-Coatie, Eusebia, i trener niz portugalskih klubova među kojima i slavne "Benfike", a i nacionalnog tima Angole i portugalske reprezentacije. Profesor Neca će provesti par mjeseci sa Toronto "Croatijom" gdje će pripremati one dečke koji žele probati u Europi kao profesionalni nogometaši. Znači, bio bi tehnički koordinator i savjetnik prvom treneru Croatia. Gosp. Neca se je već upoznao sa igračima i članovima Uprave našega kluba na malom koktel prijemu koji je priređen povodom njegova dolaska.

U svakom slučaju gosp. Manuel Gomesu želimo dobrodošlicu u naš klub i puno uspjeha u njegovom radu.

Bruno Pilaš (Travanj 2003)

Najmlađi članovi folklornog ansambla "Hrvatsko Prelo, koje je nastupilo na karitativnom ručku Oakville nazočio također karitativnom ručku župe Oakville.

Mons. Jezerinac, kojeg vjernici ovdje od milja nazivaju vel. Jurica, imenovan je od Sv. Oca savjetnikom u Kongregaciji za biskupe koju vodi kardinal Giovanni Batista Re. Čestitamo našem biskupu i zazivamo Božji blagoslov te zahvaljujemo na brizi za nas u tuđini.

- Hrvatski franjevački centar i župa "Kraljica Mira" u Norvalu (blizu Toronto) imala je svoj godišnji banket za prikupljanje dobrovoljnih priloga za izgradnju crkve 12. travnja. (Nemamo još podataka koliko je prikupljeno novčanih sredstava)

- Također župljani "Kraljice Mira" u Norvalu sa svojim pastoralnim osobljem a posebno časnim sestrama franjevkama, imali su banket za prikupljanje novčanih sredstava za obnovu razrušenog samostana sestara u Bosni. (BM)

Vlč. Jurica u na sv. Misi u Oakvillu, prije karitativnog ručka

Igrači Toronto "Croatia-e", funkcioneri i gost gospodin Manuel Gomes, zvani Prof. Neca (stoji, četvrti s desna) pored predsjednika Croatia, gosp. Ivica Muhara

zadruga:

2. pojedinac za koga sud utvrdi da nije pri zdravoj pameti.
3. pojedinac sa još nelizvršenim stečajem ili da je bio pod stečajem u posljednjih pet godina, prethodno datumu na koji će on ili ona biti izabrani kao direktori.
4. pojedinac koji je više od devedeset dana u zastoju plaćanja duga kreditnoj zadruzi, osim ako se kreditna zadruga složi da produži vrijeme otplate.
7. službenik kreditne zadruge ili lige, koje je kreditna zadruga član, ili službenikova supruga/suprug, partneri istoga seksa, roditelj ili dijete.
10. javni službenik koji regulira kreditne zadruge.
11. pojedinac koji ne završi propisani tečaj, kako to zahtjeva pravilo. 1994, c. 11, s. 92(1); c. 6, s. 19 (3)

Kvalifikacija / Preduvjet direktora

91. Samo osoba ("natural person") koja zadovoljava sljedeći kriterij prihvatljiva je biti direktorom kreditne zadruge:

3. On i ona trebaju biti kanadski državljani ili da su po zakonu dobili stalni boravak i redovito borave u Kanadi. 1994, c. 11, s. 91."

Godišnja sjednica HKZ-e, pogled na dvoranu nakon glasanja, za vrijeme pitanja

Diploma gosp. Vinskoga

Gosp. Vinski, imam dokument od Hrvatske kreditne zadruge u kome se navodi da ste završili magisterij na Sveučilištu u Torontu. Pitao sam vas na prošlogodišnjoj sjednici koju školu ste završili, a Vi ste se pozvali samo na taj isti dokument. Pitao sam Vas nakon toga da mi pokažete kopiju diplome. Razlog tome je bio da Sveučilište u Torontu tvrdi, da do prošle godine niste završili rečeni magisterij. Možete li, molim Vas, rasčistiti ovu zbrku ipokazati nam slijedeće:

1. Završeni program, 2. Završna godina, 3. Ime fakulteta
- Vjerujem da je ovo logičan zahtjev, koji nije uključen u Zapisniku lanjskog izvješća.

U isto vrijeme, gosp. Vinski, spomenuli ste moje ime na sjednici 23. ožujka. Ja vam zahvaljujem na tome. Mnogo ljudi mi je čestitalo na trudu i odvažnosti. Smatram velikim zadovoljstvom da me netko, koga ja ne poznajem, često spominje.

Gosp. Vinski, pitanje je: "Da li ja hoću Vaš posao Upravitelja Zadruge?" Odgovor je odlučno "Ne"!

Ja duboko vjerujem da na tako važnoj poziciji treba biti netko tko je zavr-

We invite the readers to express their opinions in the Letters to the editors and other articles in the newspaper. Submissions must not be longer than 250 words, however there could be some exception. The opinions/ articles/ letters do not reflect personal opinion of the editor. We also reserve the right to edit the articles or letters with respect to length or libelous statements. All letters must include your first and last name, your address and telephone number.

sio fakultet i tko ima "Bank Manager's certifikat". Ne slažete li se?

Vjesnik "Glas"

Nekoliko dana prije Godišnje sjednice samo odabrani članovi putem pošte primili su "Glas," kompliment Hrvatske Kreditne Zadruga. U njemu piše o nekim članovima Zadruga na opasan način. "Glas" je otvorio mogućnosti za mnoge sudske tužbe. Što je bio povod i cilj toga "službenoga" saopćenja? Tko ima koristi od toga?

"Dužnosti Nadzora (Caisse Populaires / Credit Union Zakonik od 1994)

144. (1) Svaki direktor, službenik i član odbora utemeljen pod ovim Zakonikom treba primijeniti svoje ovlaštenje da riješava dužnosti njegova ili njezinog ureda pošteno, u dobroj namjeri i u najboljem interesu kreditne zadruge."

Može li stvarno Upravni Odbor dokazati da to što je napisano u "Glasu" zaista "pošteno" i u "najboljem interesu" Zadruga, kako je to navedeno u Zakoniku kreditnih zadruga od 1994?

Može li Odbor, molim, to objasniti?

Pitanje sa podluma (kavansko učlanjivanje)

Gosp. Vinski, s podluma Vam je postavljeno pitanje da li ste platili upisninu novim članovima. Budući da ste to potvrdili, molim vas da nam kažete, koliko članova je upisano na račun Zadruga?

Uloga članstva kreditne zadruge

Kako su članovi HKZ izabrali nove odbornike na demokratski način, njihove položaje treba poštivati. Izbor većine pobjeđuje. Njima će se dati prilika da pokažu svoje sposobnosti. U isto vrijeme, poslovanje prijašnjih direktora treba pre-ispitati. U kreditnom Zakoniku od 1994. nigdje ne piše da članovi Zadruga trebaju ostati šutljivi ako vjeruju da poslovanje nije u najboljem interesu zadruge. Ovo je demokratski sustav, imamo slobodu da iznesemo naše zabrinutosti, i poduzeti odgovarajuće akcije, kako je zakonski određeno.

Čitajući Zakonik kreditne zadruge od 1994, član ima pravo da odlučuje, uključujući:

"100. (1) Članovi kreditne zadruge imaju pravo smijeniti direktora prije isteka njegovog ili njezinog roka. 1994, c. 11, s. 100 (1)."

Zakon će biti poštivan, ali neispravnosti treba otkrivati i pravno kažnjavati.

Još samo jedna primjedba. Na ovogodišnjoj sjednici, 23. ožujka, netko mi je rekao, "Ovo je demokracija, ja ću reći što me je volja, zato UMUKNI i ne govori!" Živjeli smo 50 godina u Hrvatskoj pod ovakovom vrstom jugo-četničke ideologije. Sada smo slobodni slušati sve strane. "Ja ću poslušati Vašu stranu, ali Vas molim da saslušate moju".

Alan Nemarić, Toronto

*Pravni navodi su uzeti izravno iz Zakonika za kreditne zadruge to jest Caisse Populaire Act, 1994 S.O.1994, poglavlje 11.

Za Vašu informaciju:

Na Godišnjoj sjednici Hrvatske kreditne zadruge 23. ožujka ove godine izabrani su (ili su im ponovno obnovljeni mandati) sljedeći odbornici:

Gosp. Ante Mimica, gosp. Mate Menalo, gosp. Stanko Bingula, gosp. Boris Ivančić, gosp. Ignac Radenčić, gosp. Stjepan Cicvarić, gosp. Steve Kovačević i gosp. Darko Brtan.

Uredništvo HRVATSKE ISKRE čestita svim novim i starim odbornicima izbor i želi im sve najbolje u radu.

TZV. GOSPIČKOJ SKUPINI 37 GODINA ZATVORSKE KAZNE

24. ožujka - Tihomira Oreškovića, Mirka Norca i Stjepana Grandića Sudsko vijeće županijskog suda u Rijeci proglasilo je jutros krivima, a Ivica Rožić je oslobođen. Tihomir Orešković osuđen je na zatvorsku kaznu od 15 godina, Mirko Norac na 12, a Stjepan Grandić na 10 godina zatvora. Nepravomoćnom presudom trojica osuđenih proglašena su odgovornima za organizaciju i provedbu odvođenja najmanje 50 civila iz njihovih stanova i podruma te njihovu likvidaciju. Sudsko vijeće ustvrdilo je da nije dokazano da su Orešković i Norac naložili Rožiću da odvede iz Karlobaga trojicu tamošnjih Srba kao ni da je tu trojicu Rožić ubio na Velebitu. Vrijeme provedeno u pritvoru uračunat će im se u kaznu.

Oko 200 ljudi okupljenih ispred riječkog županijskog suda burno je prosvjedovalo nakon što je saznalo da su trojica optuženih iz tzv. gospičke skupine proglašena krivima za ratni zločin nad civilnim stanovništvom 1991. na gospičkom i karlobaškom području.

Nakon što je u 10.55 sati s prozora Suda jedna osoba povikala izdaja, iz sudnice su izašli odvjetnici osuđenih i nazočnima priopćili presudu koju je izrekla predsjednica Sudskog vijeća Ika Šarić. Oko 200-tinjak ljudi, uglavnom pristiglih iz Cetinske krajine, uzvikivali su: Cigani i psovke i pogrdne na račun premijera Ivice Račana i predsjednika države Stjepana Mesića te pjevali Oj, Ivce i Stipane, pojest će vas crne vrane. Uzvikivali su Hoćemo vojvodu.

Branitelj Tihomira Oreškovića Željko Olujić rekao je da današnja odluka Suda nije konačna, odnosno da podliježe kontroli. Ocijenio je da je kazna drakonska te da je presudu donio sud koji nije mjerodavan jer da je za to suđenje trebao biti mjerodavan sud u Gospiću. "Začudeni smo odlukom, no nadamo se da ćemo dokazati da Tihomir Orešković nije počinio djelo za koje ga se tereti."

Prema riječima okupljenih, oni su uglavnom stigli iz Sinja, Hrvaca, Otoka,

ŠIME LUČIN NAJAVIO KAZNE PRIJAVE PROTIV ČELNIKA HVIDRE I STOŽERA Račan: Atak na pravnu državu

Vlada ima puno razloga biti energična u sprečavanju blokada prometnica, rekao je na jučerašnjoj sjednici Vlade premijer Račan. Vidi se da iza onih koji nastupaju u ime generala Norca stoje politički mentori. Račan kaže da je posljednji pojačana agresivnost onih koji gube utjecaj, koji bi i danas diktirali kada primjenjivati neki zakon i treba li nekome suditi ili ne. To je atak na pravnu državu. Račan je zaključio da je toliko logično da mjerodavni organi moraju sprečavati blokadu prometnica da o tome i ne treba tražiti izjašnjenje punog sastava Vlade.

Ministar unutarnjih poslova Šime Lučin najavio je kaznene prijave protiv čelnika Hvidre i Središnjeg stožera za obranu digniteta Domovinskog rata jer se blokadama krše Ustav i zakoni. MUP neće dopustiti blokiranje prometnica, rekao je Lučin, dodajući da je riječ i o ugrožavanju nacionalnih interesa. (Slobodna Dalmacija 27. ožujka 2003.)

PAVLOVIĆ: NIKOME NISAM PRIJETIO

SINU - Predsjednik Hvidre grada Sinja Dražen Pavlović u srijedu je dostavio priopćenje, koje u cijelosti prenosimo: "Čujem da se moja izjava, tobože dana pred novinarima na tiskovnoj konferenciji Saveza Hvidre u Zagrebu kao želja branitelja cetinskog kraja, koristi kao najgori medijski linč želeći izazvati veliku zabrinutost javnosti.

Izjavljujem da sam izjavu, koje se uzgred rečeno više točno i ne sjećam, dao u potpunom duševnom stresu iznerviran postupcima nekih mojih kolega iz braniteljskih udruga kao i nedavnom presudom generalu Norcu. Osjećam se i dalje grozno i povrijeđen trenutnim stanjem kao hrvatski branitelj i teški invalid Domovinskog rata.

Ograđujem se od insinuacija i primisli koje mi neki žele pripisati da tobože prijetim državi i pojedinim državnim dužnosnicima izabranim voljom naroda. Posebno me žalosti izjava predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske i doživljam je kao osobnu uvredu i prijetnju. Izjavljujem da sam se ja za Hrvatsku borio i prolio krv za njenu slobodu i demokraciju.

Moja jedina poruka i dalje glasi: 'Svi smo mi Mirko Norac!!!' (Slobodna Dalmacija 27. ožujka)

HDZ osudio istup predsjednika sinjske HVIDR-e
Hrvatska demokratska zajednica odlučno odbacuje svaki radikalizam i ekstremizam i najoštrije osuđuje jučerašnji istup predsjednika sinjske

Dicma, Trilja, Vučipolje, Dabra, Bitelića i drugih mjesta. Pojedinačno je osobnim automobilima stiglo nekoliko stanovnika Like. Među okupljenima bili su i saborski zastupnici HSLS-a Željko Glavan i Joško Kantić, a izricanje presude pratili su načelnici i gradonačelnici sedam općina i gradova cetinske krajine, predsjednik Stožera za obranu digniteta Domovinskog rata pukovnik Mirko Čondić i drugi.

Dvjestotinjak Sinjana ogorčenih presudom umirovljenom generalu i alkarskom vojvodi Mirku Norcu, kojega je županijski sud u Rijeci proglasio krivim za ratni zločin i osudio ga na 12 godina zatvora, blokiralo je državnu cestu D1 Zagreb - Split koja prolazi središtem Sinja. Cesta je blokirana u 11 sati, a policija usmjerava promet okolnim državnim i lokalnim cestama.

Sinjanima su na središnjem trgu čekali presudu, a nakon što su doznali ishod krenuli su u blokadu ceste. (www.hr)

"DORUČAK S ĐINĐIĆEM"

Predsjednik Hvidre grada Sinja Dražen Pavlović, koji je bio nazočan konferenciji za novinare koju je organizirala HVIDR-a, rekao je kako generalu Norcu ne treba sažaljenje jer će on svoj križni put izdržati do kraja. Međutim, poručio je predsjedniku Mesiću, premijeru Račanu i Josipu Manoliću "da što prije doručuju s Đinđićem jer je to jedini spas za ovu državu".

I Čondić i Varaždinac odmah su se ogradili od tih riječi, naglasivši kako Pavlović govori u svoje osobno ime, a ne u ime Stožera i Hvidre i kako neće dopustiti takve ispade u svojim redovima.

(Slobodna Dalmacija 27. ožujka 2003.)

HVIDR-e Dražena Pavlovića. Govor mržnje u suprotnosti je s temeljnim demokratskim načelima i nedopustiv je bez obzira na to tko ga izriče. HDZ je već u ponedjeljak pozvao na mir i dostojanstvo jer se demokracija i istina mogu i smiju zrcaliti isključivo kroz institucije pravne države. HDZ će i nadalje ustrajati, kao što je to i dosad činio, na obrani digniteta Domovinskog rata jer je on u samim temeljima suverene hrvatske države.

Tajništvo HDZ-a

HVIDRA se ograđuje od Pavlovićeve izjave, ali i smatra da se digla velika halabuka

PREDSEDNIK HVIDR-e Damir Varaždinac ponovio je danas da se HVIDR-a ograđuje od izjave svoga člana iz Sinja Dražena Pavlovića te je izrazio mišljenje da joj se, kako je rekao, "nije trebala pridavati tolika halabuka". Pavlović je 26. ožujka na HVIDR-inoj konferenciji za novinare, prosvjedujući protiv nepravomoćne presude generalu Mirku Norcu i ostalima iz "gospičke skupine", rekao da "ima poruku cetinskog kraja za gospodu Mesića, Račana, Manolića i ostale - da što prije doručuju s drugom Đinđićem jer to je jedini spas hrvatske države za koju smo se mi borili i izborili". "HVIDR-a ne stoji iza takve izjave, no mišljenja smo da joj se nije trebala pridavati tolika halabuka", rekao je Varaždinac na današnjoj konferenciji za novinare. Podsjetio je da je predsjednik Stjepan Mesić svojedobno ispričao dva vica u kojima se spominjala smrt tadašnjega hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana i da se o tome nije dizala halabuka.

Predsjednik Suda časti HVIDR-e Zlatko Getliher rekao je da su po Statutu Udruge obvezni pokrenuti detaljnu istragu i stegovni postupak protiv Pavlovića. Nakon toga odlučit ćemo koliko je stvarno štetu Pavlović svojom izjavom nanio ugledu HVIDR-e, rekao je Getliher.

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu isti je dan od policije zatražilo da obavi obavijesni razgovor s Draženom Pavlovićem zbog sumnje da je svojom izjavom prijetio premijeru i predsjedniku države.

Splitska je policija zatim razgovarala s Pavlovićem koji je rekao da je njegova izjava "krivo i zlonamjerno interpretirana te da mu ni na kraj pameti nije bilo prijetiti smrću i da se ispričava svima koji su to shvatili kao prijetnju". (Razni izvori, 28. ožujka)

Velika hvala obitelji Zdunić

Poznati i uspješan hrvatski poslovni čovjek, filantropist Ivica Zdunić sa svojom suprugom Ljerkom opet su pokazali svoju velikodušnost. Odlučili su dati lijepu svotu novca za osnivanje fundacije hrvatske zbirke pri Sveučilišnoj knjižnici University of Toronto (UofT). Iz te fundacije nabavljat će se knjige za hrvatsku zbirku na ovom torontskom Sveučilištu. Dio sredstava je namijenjen za nabavku knjiga ali i publikacija, časopisa kao i dnevnog hrvatskog tiska. Ti materijali bit će na raspolaganju ne samo učenicima i profesorima U of T, služiti će i kao osnova i drugim naučnim radnicima, stručnjacima u proučavanju hrvatske pisane riječi, hrvatske kulturne baštine, povijesti, kao i sadašnjeg stanju u Hrvatskoj. Bliska suradnja sa Zagrebačkim sveučilištem bit će još bolja i plodnija kod razmjene materijala i dokumentacije, koja je već u tijeku.

U utorak 8. travnja 2003 u Thomas Fisher Rare Book Library, na maloj svečanosti priredenoj za tu prigodu, našli su se predstavnici Sveučilišne knjižnice kao i profesori University of Toronto. Bilo je tu uzvanika iz hrvatskog i kanadskog javnog života, sveučilišni profesori, poslovni ljudi, predstavnici Republike Hrvatske generalni konzul gerand Refik Šabanović i osoblje iz Hrvatskog konzulata te predstavnici tiska.

Iz kratkih ali zanimljivih govora ljudi koji rade na ovom naučnom polju doznali smo da ta zbirka već sada posjeduje vrijedne knjige, ali i one rijetke primjerce i materijale koji čak ne postoje niti u hrvatskim knjižnicama.

Zanimanje za renesansnu hrvatsku književnost, posebno Gundulića i Marulića, Dubrovnik, te hrvatskog pisma, 'bosančice', glagoljice omogućit će bolje proučavanje tog perioda plodnog hrvatskog književnog stvaralaštva za kojeg su sve više zanimaju stručnjaci sa Zapada.

Ovom donacijom hrvatska književnost i kultura još će se više približiti sveučilišnim krugovima američkog kontinenta, ali i širiti hrvatsko ime i bogatu hrvatsku baštinu po cijelome svijetu. Naravno da je ta zbirka dostupna i nama Hrvatima na ovim prostorima. Zanimljivost je da knjižnica U of T je četvrta po bogatstvu materijala na hrvatskom jeziku na američkom kontinentu, iza one u Washingtonu D.C, Harvard i Michigan sveučilišta.

Samo iz gore navedenih nekih činjenica vidi se koliko je ta donacija vrijedna i dalekosežna u širenju hrvatskog imena i kulture pa time još i vrijednije priznanje našim Zdunićima. Oni su dio svog materijalnog dobra namijenili ne samo nama pojedincima, nego i za dobro kako Kanade, tako i Hrvatske, pa i cijele svjetske zajednice. Čestitamo!

Dobro su došli i darovi pojedinaca knjižnici.

Biserka Milinković

Župljani župe Hrvatskih Mučenika oprostili su se sa vlč. Zdenkom Spajićem

Nakon sv. Mise, mnogo župljana župe Hrvatskih Mučenika došlo je pozdraviti vel. Zdenka i zaželjeti mu sve najbolje u Washingtonu, na nastavku studija, nakon kojeg se vraća u zavičajnu nadbiskupiju kako bi preuzeo novu dužnost. Vlč. Zdenko, sve najbolje!

"Budimo zajedno"

Mladi folkloristi "Hrvatske" Miss. u pjesmi, nasmijani, sretni....

U subotu 22. ožujka u gotovo prepunoj Litvanskoj dvorani folklorni ansambl "Hrvatska" Miss. održao je svoj godišnji koncert. Prepuna dvorana učitelja, roditelja, baka i djedova, mama i tata, dragih gostiju i svih onih koji prate ovaj folklori ansambl od samog početka ili su bili njegov dio, uživali su u hrvatskoj pjesmi i plesu. Kako dolazim na ovaj tradicionalni godišnji koncert svake godine, pratim rast te djece, koja su sve viša i viša, rastu naočigled svih nas, a taj folklori se povećava brojčano i kvalitetno, što je bilo očevidno pri svakoj točki koju su izveli članovi ovog folklornog ansambla. Gledajući oko sebe vidjela sam vrlo mnogo mladih ljudi sa malom djecom. Tada mi je rečeno da su sve to bivši članovi, neki od njih učitelji, neka djeca već plešu, a neki, oni najmanji, budući su članovi ovog zaista "bogatog" folklornog ansam-

bla. Zašto kažem bogatog? Zato jer se bogatstvo tog ansambla očituje u ljudima širokog osmjeha, djeci koja su ponosna na svoj rad i uživaju u onome što rade. Počavši od predsjednika gosp. Vlade Pemara, sve do učitelja (Renate Zoretić, Marije Hergović, Branka Cetinjanina, Marijane Mance, Steva Lojzera, Ane Mandekić) - svatko od njih trudi se kako bi ovaj folklori ansambl plesao i tamburaši osjećali kao svoj dom, a ne kao neku obvezu. Nema riječi kojima bih mogla naglasiti prijateljsku atmosferu koja vlada među članovima ovog folklornog ansambla, a posljedica svega toga je izvanredno zanimanje mladeži ovog kraja za hrvatski ples i pjesmu.

Kako sam već naglasila, gledam male folkloriste i tamburaše kako rastu upravo pred očima, i veselim se njihovom dobrom napretku koji je vidan na svaki mogući način. Široki osmjehi, hrvatska pjesma koja zvuči srećom i znanjem, ples u taktu, nadmetanje mladih u skokovima - sve je to dokaz kako Uprava folklornog društva "Hrvatska" Miss. radi dobro. Mislim da su roditelji koji su dio ovog folklornog društva sretni što su djeca u tako dobrim rukama. No, predsjednik gosp. Pema mi govori kako nije dovoljno samo "plesati i pjevati". Ova grupa kolektivno je član HBZ, i često putuje na organizirane koncerte. Osim toga, pred neko vrijeme bili su svi zajedno u Vancouveru, i kako je vel. Kececin rekao u svom govoru, čuo je o njihovom dobrom plesu čak i prije njihovog povratka iz Vancouvera. Kako je rekao svećenik iz Vancouvera: "Velečasni Kececin, imate zlatnu djecu!" - a s time slažemo se i mi svi koji smo ih gledali na koncertu.

Program koji smo gledali bio je raznovrstan i dobro izveden. Po običaju, sjedila sam kraj gosp. Ilije Vranešića, prvog učitelja tog folklornog ansambla, koji nije imao dovoljno riječi kojima bi pohvalio napredak i zadovoljstvo koje su baš njemu dali te večeri. Zaista je bio veliki užitek vidjeti mlade folkloriste, sada već mame i tate, kako dolaze i razgovaraju sa "Mr. V.". Teško je reći tko je bio bolji, da li oni mali, slatki u šestinskim nošnjama, ili srednji u prigorskim plesovima, ili najstariji u međimurskim nošnjama, u međimurskim plesovima. (Da li znate da gđa. Kaja Balen šije šestinske nošnje koje nosi ovaj folklori ansambl?) Posebna nam je čast bila slušati dva violinista, članove ovog ansambla, braću Martinko, virtuozne na violini, čija umjetnost bi mogla pronijeti ime "Martinko" nadaleko.

Kao gosti koncerta bili su i "Ambasadori", tamburaši s popularnim Ivicom Hajsanom i Carol Vuković Stanko, koji su nas zabavljali dobrom hrvatskom glazbom.

Hvala vam, dragi prijatelji, na ugodnoj večeri, na dobrom druženju, izvanrednoj hrani (gđa. Tonković se opet iskazala), divnoj glazbi "Trećeg stupnja", a svima iz "Hrvatske" Miss. najbolje želje za buduću rad.(VK)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 119, 20. III 2003.

RAZGOVOR S AMERIČKIM VELEPOSLANIKOM LAWRENCEOM ROSSINOM Što će ljudi misliti o vama?

Nekoliko sati prije isteka američkog ultimatumu Iraku i početka dugo najavljivane vojne akcije Lawrence Rossin, američki veleposlanik u Hrvatskoj, pokušao je u intervjuu Slobodnoj Dalmaciji objasniti svoje razočaranje hrvatskom politikom, protumačiti koje bi posljedice zbog toga Hrvatska mogla pretrpjeti, te što taj napad uopće znači. Vidljivo uzbuđen, žestok na riječima i u tonu, veleposlanik Rossin uputio je hrvatskoj javnosti nekoliko bitnih poruka.

I vi ste se borili bez odobrenja Vijeća sigurnosti UN-a

* Što ste mislili kad ste izjavili da će Hrvatska snositi posljedice odluke da ne podržava američki napad na Irak?

- Veoma sam razočaran tom odlukom Vlade. Hrvatska želi biti lider u regiji, a ima i vlastita ratna iskustva i na vlastitoj koži osjetila je što znači neodlučnost međunarodne zajednice. Stoga smo očekivali puno više potpore od Hrvatske. Osim toga, vrijedi spomenuti da su sukobe u ovoj regiji okončale mnoge koalicije i vojne akcije koje nisu bile odobrene od Vijeća sigurnosti UN-a. Stoga je razočaravajuće što Hrvatska, kad analizira situaciju daleko od kuće, primjenjuje mnogo više standarde nego kad se radi o situaciji u vlastitom dvorištu. Naravno, Hrvatska je suverena država i ima pravo donositi vlastite odluke. Jednako tako, mi imamo pravo misliti da te odluke nisu dobre, utemeljene u činjenicama ili analizi postojećih rezolucija UN-a.

* Znači li to da ste digli ruke od Hrvatske?

- Mi tražimo da Hrvatska i dalje igra aktivnu ulogu u antiterorističkoj koaliciji i nadamo se da će zauzeti mnogo aktivniju ulogu u poslijeratnim događajima. Colin Powell je priznao da je bilo zemalja za koje smo se nadali da će podržati naše stajalište i s kojima smo imali određene nesuglasice, ali da se nadamo kako će te zemlje ipak pomoći u poslijeratnoj situaciji.

* Amerika svojom politikom prema Iraku i međunarodnoj zajednici nije naišla na odobravanje mnogih zemalja, ne samo Hrvatske.

- Ovo nije bila naša ideja. Saddam Hussein prikoši svijetu i rezolucijama UN-a već dvanaest godina, poigrava se diplomacijom, a u međuvremenu - a to me posebno zabrinjava kod Hrvatske - debata se vodila o svernu, samo ne o srži stvari. A to je da Saddam Hussein proizvodi sredstva za masovno uništenje. U Hrvatskoj se raspravlja o europskom jedinstvu, odnosima Europe i Amerike, rezolucijama Vijeća sigurnosti, o posljedicama na domaće javno mišljenje, o svernu osim o pravom problemu. O problemu zbog kojeg mi poduzimamo korake. I zbog kojeg je Vijeće sigurnosti donijelo rezoluciju 1441.

* Ipak, zaprijetili ste Hrvatskoj "neizbježnim posljedicama" zato što nije podržala Ameriku. Što ste pod tim mislili?

- Gledajte, postoji međunarodna koalicija koja se okupila kako bi osigurala provođenje rezolucije UN-a. A Hrvatska nije dio te koalicije. I to je jasno dala do znanja preko konferencija za novinare čelnih ljudi Vlade. Neizbježno, kad naši saveznici pogledaju na mapu i analiziraju tko je s njima, a tko nije, vidjet će da se Hrvatska nije pridružila koaliciji. To će imati utjecaja na njihov odnos prema Hrvatskoj. Ne vjerujem da u ovom trenutku postoje neke određene posljedice. Ovdje se ne radi o konkretnim posljedicama, nego o onome što će ljudi misliti kad vide da Hrvatska nije bila dio koalicije.

* Ali prije nekoliko tjedana bili ste zadovoljni s politikom hrvatske Vlade. Što se otada promijenilo? Je li Hrvatska morala birati između Amerike i Europske unije?

- To je važno naglasiti. Sjedinjene Države nikada nisu pritiskale Hrvatsku da se opredijeli između EU-a i SAD-a. Moram naglasiti da trenutno više članica Europske unije sudjeluje u međunarodnoj koaliciji nego što ih se nalazi na drugoj strani. Taj izbor nikad nije bio postavljen pred Hrvatsku.

* Koji je izbor bio postavljen?

- Hrvatska je morala odlučiti hoće li biti dio napora da se provede odluka Ujedinjenih naroda, da se oružja masovnog uništenja zauvijek uklone i da međunarodna zajednica, uključujući UN, ostane vitalna.

* Što se onda promijenilo u stavu Hrvatske u odnosu na period prije dva tjedna, kada ste bili zadovoljni njezinim stavovima?

- Očito je došlo do određenih kretanja na široj političkoj sceni, vjerojatno i unutar hrvatske vlasti, zbog čega je Vlada promijenila stav o suradnji s Amerikom.

* Nagadalo se da je Francuska činila poseban pritisak na Hrvatsku da odabere stranu i budući da Hrvatska želi ući u EU 2007. godine, postalo je očito da se hrvatska Vlada našla između čekića i nakovnja.

- Kao što sam rekao, Amerika nije tražila od Hrvatske da bira između bilo koje zemlje. Možda su Francuzi to činili, za to ne znam. Ali, ovo je pitanje od povijesne važnosti. Radi se o prijetnji svjetskom miru i poretku, radi se o sredstvima za masovno uništenje u rukama čovjeka koji je pokazao volju i odlučnost da ih upotrijebi. Ovo nije pitanje o Europskoj uniji ili bilo čemu dru-

gome.

* Biste li komentirali izjavu predsjednika Mesića da je vojna akcija bez odobrenja Vijeća sigurnosti UN-a veoma blizu agresiji?

- Ne bih direktno komentirao tu izjavu, ali u nekoliko sam navrata već rekao da rezolucije 678 i 687, kao i najnovija rezolucija 1441, pod člankom sedam Povelje UN-a jasno daju autoritet SAD-u da nastavi s akcijom. Naša akcija apsolutno je u okvirima rezolucija UN-a.

* Ipak, postoji neslaganje oko interpretacije rezolucije 1441, oko toga uključuje li ona odobrenje za vojnu akciju?

- Kad je rezolucija 1441 usuglašavana sedam tjedana i napokon usvojena prošle jeseni, iračkom režimu pružena je samo jedna šansa da se razoruža ili će biti suočen s "ozbiljnim posljedicama". Svih 15 članica Vijeća sigurnosti znalo je što se pod tim posljedicama podrazumijeva.

* Spomenuli ste da će Hrvatska snositi određene posljedice zbog nesuradnje s Amerikom. Jeste li, međutim, svjesni da takvi potezi i najave ozbiljno narušavaju ugled Amerike u hrvatskoj javnosti?

- Želim zbog toga. Sigurno ćemo i dalje surađivati s Vladom i vašim institucijama. Mi smo ovdje s namjerom da ostanemo, ali u ovom trenutku primamo je pitanje oružja za masovno uništenje koje predstavlja globalnu prijetnju. To je glavno pitanje, a ne pitanje unutarnje politike, odnosa jedne političke stranke s drugom. Nas se to ne tiče.

* Jeste li očekivali da ćete u centru Zagreba vidjeti zapaljenu američku zastavu?

- Ah, možete svašta vidjeti. Ovo je slobodna država i ljudi mogu raditi što ih je volja. To se može dogoditi bilo gdje u svijetu, to je djetinjasti potez koji nije vrijedan komentara.

* U javnosti i medijima sve se teže razlikuju dobri i loši momci. Mnogi su skloni reći da nije Saddam Hussein istinska prijetnja svjetskom miru, nego George Bush.

- Nisam baš uočio takve komentare. Svatko tko proizvodi oružja za masovno uništenje, koristi kemijska i biološka oružja na vlastitom narodu te predstavlja prijetnju susjednim zemljama glavna je prijetnja svjetskom miru. To se više ne može tolerirati.

* Hoće li u skladu s tim principom, Amerika nakon Iraka krenuti i na Sjevernu Koreju?

- Nema nikakve veze između onoga što se događa u Iraku i onoga što se zbiva u Sjevernoj Koreji.

* Kakva je budućnost odnosa SAD-a i Hrvatske?

- Želimo da se ti odnosi i dalje razvijaju u pozitivnom pravcu. Razočaranje koje osjećamo zbog činjenice da je hrvatska Vlada u ovom slučaju "na drugoj strani" doista je veliko i imat će posljedice na naše odnose. Ako ništa drugo, a ono na ton tih odnosa. Sigurno, u našem je dugoročnom interesu da održavamo dobre odnose s Hrvatskom, ali na objema zemljama je da produbljuje te odnose, ne samo na SAD-u.

* Ne mislite li da je Ivo Sanader, predsjednik HDZ-a, podržao američku akciju u nadi da će Amerika podržati njegovu stranku na predstojećim izborima?

- Vidio sam priopćenje Ive Sanadera u kojem podržava američku politiku prema Iraku, cijeni taj potez i impresioniran sam jasnoćom njegovih stavova.

* Zašto Amerika nije krenula u konačni obračun sa Saddamom Husseinom u proteklih 12 godina, od Pustinjske oluje?

- Mi jesmo vodili rat protiv Saddama Husseina. Dogovor na kraju Pustinjske oluje, uobličen u rezolucijama 678 i 687, nalogao je Husseinu da ukloni sredstva masovnog uništenja u zamjenu za prekid vatre. Mi smo poštovali naš dio sporazuma, Hussein sigurno nije svoj. I sad se s time mora završiti.

* Bi li Amerika napala Irak da nije bilo terorističkog akta od 11. rujna 2001. godine?

- To je povijesna spekulacija u koju ne bih ulazio. Ova prijetnja postoji puno dulje od 11. rujna i došla je do izražaja nakon terorističkog akta i napada na Ameriku. Možda je taj napad bacio novo svjetlo na povezanost terorizma i oružja za masovno uništenje u rukama ovakvog diktatora.

Mi to zovemo liderstvom

* Čini se da se Amerika u ovoj situaciji mnogo više oslanja na države takozvane Nove Europe, odnosno nove članice Europske unije.

- Ne mislimo ukinuti našu prisutnost u Europi. Prisutni smo u Europi od hladnog rata. Želio bih se udaljiti od terminologije o Novoj i Staroj Europi. Mi imamo tradicionalne saveznike u Europi, a postoje i nove

Nastavak na str.9

Pola godine je ostalo do sljedećih izbora. To znači da može započeti "stampedo" u utrci za glasove birača koji, kako sada stvari stoje, u dobrom dijelu uopće nisu impresionirani izbornom utakmicom. Štoviše, nagovoriti birače da uopće izađu na birališta, a još k tome glasaju upravo za određenu stranku, bit će najveći izazov stranačkim predizbornim stožerima. Čini se da će to strankama biti možda i veći problem nego osigurati dovoljno sredstava za promidžbu. Jer, i dva milijuna eura, koliko predlaže saborski Odbor za Ustav, poslovnik i politički sustav kao limit troškova pojedine stranke u izborne svrhe, može biti bačen novac ako birač uopće ne bude želio dvojiti za koga glasati, na što ga bogata i suvremeno dizajnirana propaganda eventualno može potaknuti, već odlučiti ostati kod kuće ne nalazeći nekih dubljih razloga zašto bi nekoj stranci dao glas.

Drugim riječima, i "skromnih" 800 tisuća eura, koliko bi GONG maksimalno dopustio pojedinim strankama da potroše na izbore, može biti pristojna svota ako u međuvremenu stranačke elite ponude opipljive i ozbiljne razloge zašto bi na izbore ipak vrijedilo izaći. A za to su potrebne prave i temeljite izborne strategije iz kojih će, naravno, stajati koliko-toliko vjerodostojne stranke.

Iskustva Zapada

Nažalost, kada je riječ o izbornim strategijama naše stranke u startu kasne za uzorima u demokratski razvijenim zemljama. Najprije, na Zapadu se preferiraju dugoročne političke strategije koje u startu računaju na mogućnost da ih birači u svakom trenutku ne prepoznaju. Doduše, uoči svakih izbora rade se određene "korekcije", jer se prilika ne smije propustiti, pa se u izbornim kampanjama ipak odabiru teme koje bi mogle taknuti "živac" birača a da se istovremeno ne dovodi u pitanje "jasan stranački kurs". No, dugoročno inzistiranje na prepoznatljivosti stranačkih programa upravo smjera na vjerodostojnost stranaka i kultiviranje biračkog tijela koje se onda poistovjećuje s određenom strankom.

Nadalje, stranke u razvijenim demokratskim zemljama, koje u startu zanju da imaju posla s iskusnim biračima kojima se teško može prodati rog za svijecu, trude se svoj konkretan program za određeno (četverogodišnje, primjerice) razdoblje, bez obzira bile na vlasti ili u opoziciji, tumačiti i propagirati kroz čitavo vrijeme izbornog ciklusa. Dakle, ne čeka se pet do dvanaest da bi se objasnilo što stranka može i želi napraviti u zemlji, a predizborna kampanja samo je nešto intenzivnije oglašavanje onoga što se već ionako zna. Zbog toga je logično da na Zapadu stranke imaju čvrsto biračko tijelo, a tek između 5 i 10 posto neopredjeljenih birača odluču za koga će glasati tokom same predizborne kampanje. Kod nas je, pak, taj broj neopredjeljenih na koje se može utjecati zadnjih nekoliko mjeseci prije izbora znatno veći i, prema istraživanjima provedenim u posljednjih deset godina, iznosi blizu 20 posto.

Naše su stranke su sa strategijama, još uvijek bojažljivo, počele upoznavati birače tek nedavno; nešto prije odluke petorke da izbori budu na jesen odnosno onog trenutka kada je postalo jasno da smo ušli u izbornu godinu. No, glavne "udare" predviđaju tek od svibnja pa nadalje. Hoće li im to biti dovoljno? Tko zna.

HDZ-ov "Plan za Hrvatsku"

U svakom je slučaju jasno da su konture do kraja smišljenih strategija u javnost izbacile jedino one političke stranke koje namjeravaju samostalno izaći na izbor i koje upravo spadaju u favorite predstojećeg izbornog kreševa. SDP nema druge. On više ne može samo obećavati već kao stranka koju se doživljava vodećom u vladajućoj koaliciji mora podastrijeti dokaze da njegova misija nije, suprotno tvrdnjama opozicije i jednog dijela javnosti, bila uzahudna. Naglasak strategije, dakle, mora biti na prezentiranju uspjeha Vlade, gradnji auto-puteva, kandidaturi za članstvo u Europskoj uniji...

Dok je cestovna izgradnja i približavanje EU samo po sebi jasno, esdepeov izborni stožer morat će se dobarano oznojiti kako bi osmislio "prezentaciju uspjeha Vlade" a da njeni efekti, u srazu s tvrdnjama njegovih oponenta, ne budu kontraproduktivni. Na tako skliskom terenu SDP-u može upaliti jedino iznošenje golih činjenica i njihovo stalno ponavljanje, pa i onda kada su na odredenim područjima ti pomaci za koje on tvrdi da su se dogodili i minimalni.

Koliko god će se u svom obraćanju biračima SDP truditi dokazati da jed-

nostavno žive bolje nego prije četiri godine, HDZ će tvrditi suprotno. Naime, prema onome što je moguće vidjeti iz dosad dostupnih podataka o načinu vođenja predizborne kampanje vodeće opozicijske stranke, "Plan za Hrvatsku" bit će obznanjen u svibnju, jedna od ključnih stvari će biti upravo dovođenje u pitanje onoga što je vladajuća koalicija na čelu sa SDP-om obećala a nije provela. Osim toga, HDZ će pokušati iskoristiti isključenje Ivića Pašalića te odlazak još nekih svojih političara u Hrvatski blok, da bi maksimalno ocenio "doktora" i neka-danjsne "grijehe struktura", ipak ih priznajući, stavio na teret pašalićevcima. Praktički HDZ-ov slogan, u čijem podtekstu će stajati da se ta stranka promijenila, mogao bi postati parafraza onog SDP-ovog slogana iz 1990. godine koji je glasio "Mi mislimo ozbiljno". A glavni "maneken" te strategije trebao bi biti predsjednik stranke Ivo Sanader, doktor filozofije i čovjek koji je "vratio stranku iz mrtvih" nakon Tuđmanove smrti i posljednjih izbora.

Najlakši posao HSS-u

Posao HSS-a se čini najlakši. Glavna strategija bit će opet usmjerena ka stabilnom biračkom tijelu ove stranke smještenom na selu i ruralnim područjima općenito, koje mu garantira prolaz u Sabor i desetak posto glasova, a čini se da će biti pripremljena i posebna strategija za gradove gdje je do sada HSS uvijek bio na margini. Budu li imali uspjeha to im može donijeti po koji mandat više u Saboru, a time i bolju startnu poziciju za postizborno dogovaranje.

HNS je pak već krenuo u mini kampanje, počevši s onom o javnoj upravi, a i sve buduće, očito, slijedit će temeljnu stratešku odrednicu kako je riječ o stranci s uspješnim ljudima koji Hrvatsku mogu povući naprijed. Kako na izbornu ponudu narodnjaka najviše reagiraju intelektualni i poduzetnički sloj društva, biti će zanimljivo vidjeti kako će HNS u svojoj strategiji to ukomponirati s potrebom da se obrati i širem građanskom sloju i tako ostvari svoju ambiciju od 15 do 20 posto glasova na izborima.

Stranka koja najmanje mistificira svoj pristup izborima svakako je HSP. U posljednje četiri godine uložili s dosta truda u ozbiljan parlamentarni rad i odmak od ekscesa i ekstremizama, pa se igranje na kartu "pouzdanosti i brige o nacionalnim interesima" čini kao logično postavljanje pravaša u mjesecima koji dolaze.

(Glas Slavonije 12.4.)

Prosječna starost Hrvatica je 40 godina!

ZAGREB - Hrvatska se s prosječnom starošću stanovništva od 39,5 godina, a prema najnovijem izvješću Ujedinjenih naroda, nalazi među deset najstarijih europskih zemalja, pri čemu osobito zabrinjava prosječna starost žena od 40 godina. Prema istim projekcijama, Hrvatska će do 2050. godine imati iznad 800 tisuća stanovnika manje. Udio mladih do 14 godina smanjit će se za 30 posto, a zemlju očekuje eksplozija stanovništva starijeg od 65 godina. Te porazne demografske podatke iznijela je na tribini Centra za socijalni nauk Crkve o demografskom i obrazovnom slomu Hrvatske akademikinja i demografkinja Alica Wertheimer-Baletić. Kako je istaknula, Hrvatska se u posljednjih deset godina prvi put nakon Drugoga svjetskog rata našla u ukupnoj i prirodnoj depopulaciji, a samo 2002. godine broj umrlih osoba u Hrvatskoj premašio je broj živorođenih za 10.200 osoba.

Osim toga katastrofalnog podatka koji svjedoči o prirodnoj depopulaciji stanovništva, akademikinja Wertheimer-Baletić je iznijela i podatak da je u razdoblju od 1991. do 2001. godine Hrvatska zabilježila 238 tisuća više iseljenih nego doseljenih osoba. Prema projekcijama, situacija će se pogoršavati od 2010. godine kada u fertilno razdoblje ulaze malobrojne generacije rođene u 80-im i 90-im godinama prošlog stoljeća. Također, prema anketama, 80 posto mladih danas ističe kako bi željelo zaposlenje pronaći izvan Hrvatske. (Hina)

svatko od nas želi joj dobro, na ovaj ili onaj način, no to nas ne čini neprijateljima. Zaista od srca želim sve najbolje novom predsjedniku gosp. Nedi Zebiću i svim članovima svih odbora. Veselje je bilo vidjeti stare prijatelje ponovno na radu za boljitak Hrvatske, sada obogaćene dobrim ljudima naše zajednice Toronto i Mississauga. (VK).

Glazba povezuje, oplemenjuje i zajednički je jezik svijeta

Te subotnje kišne, 22. ožujka, zimске večeri na istočnom dijelu Toronta, Koreanska crkva bila je takoreći ispunjena do posljednjeg mjesta. Razlog? Još jedan trud, rad i ljubav za pjesmu nekoliko glazbenih entuzijasta sa torontskog područja okupili su oko 700 posjetioaca i 200 izvođača. Bio je to glazbeni događaj u kojem je sudjelovalo sedam zborova različitih etničkih skupina. Veći dio publike nije znao puno o koncertu i što nas očekuje. Priznajem da smo bili znatiželjni i pitali se među sobom da li je to samo tako 's brda, s dola' nabacan koncert zborova ili ima tu i neke glazbene vrijednosti.

Redali su se zborovi, njih sedam, od Talijana, Austrijanaca, Njemaca, Ukrajinaca, Kineza, Armenaca te do našeg hrvatskog zbora. "CroArte".

Jedan od organizatora bila je i naša dugogodišnja 'glazbena' radnica Betti Kovač, koja je svojim radom, elanom i onim oduševljenjem 'otkrila' i približila hrvatsku glazbenu baštinu kako Kanađanima tako i drugim etničkim skupinama koje žive u Kanadi.

Iako sam upoznata s radom ženskog zbora kojeg naša Betti vodi već godinama ovo što smo doživjeli i čuli te večeri nas je ne samo iznenadilo, nego i oduševilo. "CroArte", pojačan sada s par "pravih" muških glasova, kao i

našim mladim Hrvatima i tamburašima zbora, ono što su Betti i njeni članovi zbora te večeri izveli zaslužuje naše čestitke kao i pomoć u daljnjem radu. Betti je pokazala da je 'druga mladost' sposobna da nas oduševi, jer je Betti svojim entuzijazmom, vitalnošću, energijom i glazbenom profesionalnošću to dokazala te večeri.

Zbor je izveo i dočarao prisutnoj publici ljepotu i raznolikost hrvatske glazbene baštine a oduševio prisutnu publiku do te mjere da je pljeskanje i skandiranje pratilo hrvatske izvođače.

Neka od svjetskih poznatih imena, kao što je to bio kineski dirigent ili mladi kineski pijanist, solisti iz talijanskog, amenijskog ili kineskog zbora oduševili su nas i pokazali svu raznolikost, veličinu i veliko bogatstvo koje se skriva u različitim etničkim zajednicama Toronta i okolice.

Konac djelo krasi! Tako je to bilo i te večeri, zbor od 200 grla pod dirigentskim štapicom kineskog dirigenta i naše Betti izveli su predivne tri pjesme. HVALA Betti i zbor CroArte za tako predivan doživljaj glazbe. (BM)

Događaji u našoj zajednici

PREDAVANJA U DRUŠTVU AMCA

Torontsko društvo AMCA priredilo je u ponedjeljak 10. ožujka predavanje prof. dr. Miroslava Radmana, nekadašnjeg studenta Sveučilišta u Zagrebu. On je sada profesor na Medicinskom fakultetu Necker u Parizu i voditelj Laboratorija za evolucijsku i molekularnu genetiku. Dr. Radman je nedavno osnovao i Mediteranski institut za istraživanje života u Splitu. On je prvi Hrvat koji je kao redoviti član primljen u Francusku akademiju znanosti. Danas je Miroslav Radman najprestižniji hrvatski znanstvenik u svijetu, jedan od vodećih svjetskih molekularnih biologa, ugledan, respektiran i nagrađivan.

Dr. Miroslav Radman

Nakon letimičnog prikaza evolucije i uloge gena u procesu razvitka živih bića, predavač se zaustavio na razjašnjavanju dualiteta varijacije i stabilnosti. Naime, varijacije u genetskom ustroju pojedinih vrsta tokom vremena su srž evolucije, dok s druge strane evoluirane jedinke teže k stabilnosti da ostanu na životu. Živa bića nastoje izbjeći evolucijsku smrt zbog nedovoljne varijabilnosti ili izravnu smrt zbog prebrzih promjena u njihovom genetskom sastavu. Prof. Radman, kao humanist, bavi se i filozofijom života te je na kraju usporedio

Dr. Ivo Šoljan u društvu AMAC-ovaca (slika iz arhive)

biološke bolesti epidemijских razmjera (malarija, kolera, AIDS) s tzv. kulturnim bolestima (ratovi, ubojstva, zvjerstva), izjednačavajući stupnjeve njihova mortaliteta. On predlaže i neke postupke za sprečavanje takovih strašnih zastranjivanja u svijetu. Predavanje je bilo s interesom praćeno, a zatim i žestoko diskutirano od šezdesetak prisutnih ljudi.

U petak 28. ožujka predavač je bio dr. Ivo Šoljan, profesor engleske književnosti na State University u Michiganu. Rođen je u Splitu, a u SAD je stigao nakon što je napustio Sarajevo 1991. Dr. Šoljan je sadašnji predsjednik Mid-West ogranka AMCA-e u Detroitu.

Dr. Ivo Šoljan je odličan govornik koji nam je na engleskom jeziku dočarao vrijednosti koje su razasute po svijetu u klasičnim djelima filozofa, pisaca, slikara, glazbenika i graditelja. Prikazujući odabrana djela kao što su Biblija, Shakespeare-ove drame, grčke tragedije i mitovi, pronalazio je u njima dodime točke i sadržaje. Ta su djela "klasiци" zato što su se svojom sveobuhvatnom aktuelnošću održala sve do danas. Kad čitamo, gledamo ili slušamo klasike postajemo mudriji, naobraženiji, lakše razumijevamo svijet oko nas, a s tim i sami sebe. (DD)

HDZ-ov domjenak

U subotu 15. ožujka u prostorijama lovačkog kluba "Jelen" održan je prvi, vrlo uspješan, HDZ-ov domjenak. U toj zaista prevelikoj prostoriji skupio se veći broj ljudi iz zajednice, što članova, što prijatelja, što pozvanih gostiju iz svih stranaka. Uz izvrstan lovački gulaš sa tjestom ili žgancima, koji je priredio sam dopredsjednik ovdašnjeg HDZ-a, gosp. Drago Križaj, svi prisutni su uživali u druženju i dobrodošlici članova HDZ-a.

U svom pozdravnom govoru gosp. Križaj je pozdravio sve prisutne, zahvalio svima koji su došli, naglasivši kako je to tek prvo druženje HDZ-a koji organizira novi Upravni odbor. Gosp. Križaj je isto tako naglasio da se je sadašnje članstvo HDZ-a podiglo u broju, te se današnji torontski HDZ približuje broju članova kao za vrijeme Domovinskog rata, godine 1993. Svi koji su uključeni u taj novi odbor potpuno su otvoreni prema zajednici, i to je zaista osjetilo na ovom domjenku, gdje su gosti bili vrlo srdačno dočekani, i svatko od gostiju - govornika, (a bilo ih je dosta iz raznih podružnica HDZ iz susjednih mjesta, kao i iz raznih stranaka, recimo HSP, HSS-a, HRZ-a itd.) naglašavali su ovakovu prijateljsku atmosferu i zaželjeli HDZ-u u ovom novom sastavu sve najbolje. Predstavnici svih stranaka uglavnom su nastupili s mislima o pobjedi nad postojećom vlašću u Hrvatskoj, što se može ostvariti zajedničkim naporima državotvornih snaga.

HDZ i novi UO imaju velike želje i planove kako bi okupili svoje članstvo u svrshodno druženje, i kako bi pružili novim članovima poticaj da se pridruže ovoj državotvornoj stranci. Tako su odlučili

imati nekoliko večera, piknike u ljeti u župnom parku "Father Kamber" (prvi je planiran za 8. lipnja), a najskorija događanja biti će već 2. svibnja ove godine u crkvenoj dvorani u Mississaugi, gdje HDZ organizira večeru za članstvo i prijatelje. Ulaz je samo \$10, a za karte se javite članovima HDZ-a.

Mi iz uredništva HI pozdravljamo HDZ, želimo sve najbolje novom Upravnom Odboru i neka nastave ovim putem. Ovaj put je dobar. Ovo je, moram priznati, prvi puta da sam dočekana u HDZ-u zaista prijateljski, sa ispruženom rukom dobrodošlice - jer Hrvatska nam je svima domovina, i

SABOR RAZMATRAO IZMJENE IZBORNOGA ZAKONODAVSTVA Status dijaspore podijelio zastupnike

ZAGREB - Hrvatska će, po svemu sudeći, prvi put u povijesti svojega višestranačja saborske zastupnike birati po istom izbornom modelu kao i na prethodnim parlamentarnim izborima. U utorak, samo dan uoči isteka ustavnog roka koji propisuje da se izbora pravila moraju znati najmanje godinu dana prije održavanja redovitih izbora, Hrvatski sabor razmatrao je izmjene izbornoga zakonodavstva koje predviđaju njegovo tehničko usklađivanje s Ustavom i Ustavnim zakonom o nacionalnim manjinama, brisanje prethodne godine ukinutog županijskog doma, povećanje broja zastupnika manjina s dosadašnjih pet na osam, zabranu djelatnim vojnim osobama da budu saborski zastupnici, reguliranje pravila identificiranja birača na biračkim mjestima nakon brisanja JMBG-a s osobnih iskaznica, te uklanjanje pojma autohtone nacionalne manjine jer on ne postoji u Ustavu.

Suprotno očekivanjima, čak je i predsjednik Kluba zastupnika SDP-a Mato Arlović, čije je zauzimanje za tzv. poluotvorene liste i smanjenje broja zastupnika sa 151 na 120 posljednjih tjedana izazivalo brojne polemike, najavio da će povući prijedloge socijaldemokrata ako izmjene izbornoga zakona budu donesene konsenzusom. No, pravu su buru reakcija izazvale inicijative iz redova vladajuće koalicije da se ukine posebna jedinica za dijasporu, pa je Ivan Milas (HDZ) izrazio svoje zgražanje činjenicom da se SDP "koji želi biti hrvatska stranka" zalaže da Hrvati iz BiH ubuduće ne glasuju u Hrvatskoj, aludirajući na skoro sklapanje međudržavnog sporazuma između RH i BiH kojim bi se zabranilo glasovanje i u Hrvatskoj i u Bosni.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav dobio je mandat da napravi tehničke izmjene Izbornoga zakona, a ne da mijenja model izbora zastupnika dijaspore - upozorio je Vladimir Šeks u ime Kluba zastupnika HDZ-a, optuživši Arlovića da "providnim manevrima forsira prijedlog izbornog modela SDP-a". On se zauzeo da zastupnika dijaspore bude najmanje šest, a najviše - 14. Slučajno ili ne, sličnim se brojkama služio i Ivić Pašalić (HB), koji je zatražio da zastupnika dijaspore bude jednako njihovu udjelu u biračkom tijelu, dakle 10 posto.

Prijepore je izazvala i nova metodologija grupiranja nacionalnih manjina. Predsjednik Odbora za ljudska prava Furio Radin ustvrdio je da se takvim prijedlozima ukidaju njihova stečena prava, dok se Borislav Graljuk u ime zastupničkog Kluba manjinaca pozvao na prijašnje Vladino opredjeljenje da će podržati dvostruko pravo glasa za pripadnike nacionalnih manjina.

Premda je ustvrdila da je s obzirom na razlike koje postoje među klubovima po pitanju modela izbornog zakonodavstva najbolje rješenje ostati pri temeljnom modelu, Vesna Pusić (HNS, PGS, SBHS) isprovocirala je oštru reakciju oporbenjaka spominjući dijasporu. Predložila je, naime, da u nekom budućem zakonu dijaspora u parla-

mentu bude samo simbolično predstavljena, dok bi na sljedećim izborima pravo glasa imali samo oni koji su se iselili iz Hrvatske i njihovi potomci, a ne i Hrvati koji su postali autohtono stanovništvo ili konstitutivni narod drugih država. U HNS-u, uz to, za razliku od većine ostalih klubova, nemaju ništa protiv dvostrukog prava glasa za nacionalne manjine.

Anto Đapić (HSP) usprotivio se amandmanima koji bi postojeći zakon mijenjali suštinski, poglavito onome koji priječi Hrvatima iz BiH da glasuju u Hrvatskoj te predlaže da se podzakonskim aktima uvede i mogućnost dopisnoga glasovanja za dijasporu. Da je, pak, izlazak na izbore po važećim pravilima jedino racionalno rješenje potvrdio je i Luka Trconić, HSS. No, ni u HSS-u nisu za amandmane koji bi zakon kvalitativno mijenjali, pa je, kako reče Trconić, HSS spreman iz procedure povući svoj prijedlog izbornog zakona ako SDP povuče svoje amandmane. (Slobodna Dalmacija 1.4.)

KROJENJE IZBORNIH JEDINICA

Nakon Izbornog zakona, trebala bi se promijeniti i karta izbornih jedinica, koje su nelogične da nelogičnije ne mogu biti, upozorio je Jozo Radoš (Libra). On je pritom izvukao primjer Zagreba, koji je podijeljen na četiri okruga, od kojega "jedan završava na Sutli, drugi na Dravi, treći na Uni, a četvrti u Primorju".

SKRAĆIVANJE IZBORNE ŠUTNJE

Od izborne šutnje, koja je prema sadašnjem zakonu završavala u ponoć, koristi nije imao nitko, a svaki su je put morali kršiti novinari pripremajući sutrašnje izdanje novina, primijetio je Mato Arlović (SDP), zauzevši se za to se da izbora šutnja ubuduće završi u 19 sati, istodobno kada se u zemlji zatvore sva birališta.

ŠTO SE MIJENJA?

- Briše se Županijski dom
- Povećava se broj zastupnika manjina s 5 na 8
- Ukida se pojam "autohtone manjine"
- Zabranjuje se djelatnim vojnim osobama da budu zastupnici

NOVO GRUPIRANJE MANJINA

- srpska nacionalna zajednica - 3 zastupnika
- talijanska nacionalna manjina - 1 zastupnik
- mađarska nacionalna manjina - 1 zastupnik
- slovenska, bošnjačka, cmogorska i makedonska manjina - 1 zastupnik
- češka, poljska, romska, ruska i slovačka manjina - 1 zastupnik
- njemačka, austrijska, rusinska, ukrajinska, židovska, albanska, bugarska, rumunjska, turska i vlaška manjina - 1 zastupnik

(Slobodna Dalmacija 2.4.)

SABOR RH DONIO IZMJENE IZBORNOG ZAKONA

ZAGREB, 2. travnja (Hina) - Hrvatski sabor u srijedu je većinom glasova prihvatio tehničke izmjene Izbornog zakona koji je predložio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav, kao i amandman odbora da srpska manjina u Sabor bira fiksno tri zastupnika. Za izmjene zakona glasovalo je 88 zastupnika, protiv je bilo 40, a pet zastupnika bilo je suzdržano.

Protiv zakona bili su zastupnici HDZ-a, HB-a i DC-a, a HSP-ovi zastupnici bili su suzdržani. Osim stranaka vladajuće koalicije i HSLS je podupro izmjene Izbornog zakona, iako se u raspravi protivio da Srbi u Sabor biraju fiksno tri zastupnika. Upravo iz tog razloga HDZ je bio protiv, inzistirajući da srpska manjina bira u Sabor najmanje jednog zastupnika, a da se eventualni drugi i treći zastupnik biraju primjenom tzv. nefiksne kvote, odnosno ovisno o izlasku predstavnika te manjine na izbore.

Amandmanom Odbora za Ustav, koji je Sabor prihvatio većinom glasova, Srbi će u Sabor birati tri zastupnika, Mađari i Talijani biraju

po jednog, Česi i Slovaci zajedno jednog zastupnika.

Pripadnici austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske manjine biraju zajedno jednog zastupnika. Jednog zastupnika zajedno biraju i pripadnici albanske, bošnjačke, cmogorske, makedonske i slovenske manjine. U izmijenjenom Izbornom zakonu ostaje da se pripadnici dijaspore u Sabor biraju nefiksnom kvotom, čemu se posebno protivio HDZ, tražeći da se šest zastupnika dijaspore bira fiksnom kvotom, a ostali ovisno o izlasku birača na izbore.

Rossin nastavak sa str. 7

zemlje srednje i istočne Europe koje stupaju na scenu. Vjerujemo da sve te zemlje mogu imati svoje mišljenje i utjecaj i svaki od tih glasova je bitan. Ne želimo razmišljati u kategorijama da je jedna grupa zemalja važnija od druge.

* Pohvalili ste političke lidere Španjolske i Velike Britanije da vode svoju zemlju u rat, unatoč golemom protivljenju javnosti u njihovim zemljama. Hrvatska politika postupila je u skladu s većinskim mišljenjem domaće javnosti.

- Točno, rekao sam da je u mnogim europskim zemljama javnost protiv rata, ali da su njihovi lideri pokazali veliki stupanj hrabrosti i liderstva da ipak učine što je prijeko potrebno za sigurnost njihove zemlje, a time i svijeta u cjelini. Mi to zovemo liderstvom. U takve vrijednosti mi vjerujemo. (Tomislav Klauški, Slobodna Dalmacija, 21. ožujka 2003.)

ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU

Tihomir Dujmović: Banjalučani u Zagrebu - špijuni RS!

Dvije stotine tisuća mrtvih, u isto vrijeme više od milijun protjeranih ljudi, potom prije koju godinu, a kad još ovaj rat u Iraku nije bio na vidiku, ustanovljeno je čak i to da su oružje i vojnu opremu prodavali Sadamu. Sada pak doznajemo da je Republika Srpska lokacija s koje je krenula akcija ubojstva Zorana Đinđića te da se odande godinama prilišćivala Hrvatska ali i ostatak BiH, kao očiti uvod u daljnju destabilizaciju te države.

To je dakle osobna karta jedne neofašističke tvorevine koja se odaziva na čudno ime Republika Srpska i ta čudna tvorevina koja u svojim temeljima nosi dvije stotine tisuća ubijenih ljudi danas nam se pokazuje zapravo kao logičan nastavak destrukcije, agresije i zločina. Jer, nikada se ne smije zaboraviti: još dok je nastajala imala je na svom području klasične koncentracijske logore, u nekim mjestima bili su doneseni službeni propisi koji su vrijedili samo za nesrbe! Dakako, ne bi to mogla izvesti da nije imala svojih vanjskopolitičkih sponzora, inače to su oni koji će Hrvatskoj koju godinu kasnije spočitavati "prekomjernu upotrebu topništva". Povijest će pamtići da su protežirali Rusi, povijest će pamtići da je francuski predsjednik Mitterand svojim dolaskom u Sarajevo izravno zaustavio granatiranja srpskih položaja oko Sarajeva, povijest bilježi da su Britanci na čelu s Lordom Owenom bili prepuni razumijevanja za nastavak te države kao i to da punih osam godina SFOR faktički ne želi uhititi Karadžića i Mladića, osoba koje su u vojnom i političkom smislu otac i mati tog fašizma. U tom smislu stvar je otišla tako daleko da su više puta Amerikanci prosvjedovali francuskim vojnim jedinicama zbog toga jer dopuštaju da im se Radovan Karadžić mimo šteta u zoni njihove vojne odgovornosti.

Hrvatska - godinama glavna obavještajna meta
No, bez obzira na eklatantni fašizam, bosanskim Srbima je i danas sve dopušteno: dok se na Hrvatsku vrše silni pritisci glede povratka prognanih, u svijetu se baš nitko ne uzbuđuje nad činjenicom da se u ovih osam godina u Republiku Srpsku vratilo manje Hrvata negoli se Srba vratilo, primjerice, samo u Drvar! No, od tvorevine koja je tako nastajala nije bilo moguće ni u nastavku očekivati bolje dane. Čim su malo stali na noge, ispostavilo se da oružje i vojnu opremu izvoze u Irak. Posao je bio toliko pokriven političkim strukturama, da danas Paddy Ashdown ne zna koga bi prije smijenio jer je i naizgled pitomi Mladen Ivančić, to je onaj koji nas je šamirao pričama o humanizmu, ljudskim pravima i povratku izbjeglih, bio upleten u taj posao. Last but not least doznali smo i to da su vojne strukture Republike Srpske umiješane u ubojstvo Đinđića, a da je kako to ovih dana precizira upućeni

HRVATSKA U IZVJEŠĆU STATE DEPARTMENTA O STANJU LJUDSKIH PRAVA U SVIJETU Lozina favorizirao obranu, suđenje u Rijeci -

WASHINGTON - Hrvatska je u 2002. ostvarila napredak u poštovanju ljudskih prava, ali još uvijek ostaju ozbiljni problemi na tom području, ocijenio je američki State Department u izvješću o ljudskim pravima u svijetu u 2002. State Department kaže da su hrvatski sudovi pokrenuli niz slučajeva protiv Hrvata optuženih za ratne zločine, ali i da "ostaju pitanja sposobnosti pravosudnog sustava da provede poštena i transparentna suđenja u ovim kompleksnim i emotivno opterećenim slučajevima". "Promatrači krive neodgovornost, nedostatke zakonodavstva, kronično zastrašivanje svjedoka i često neprijateljski raspoloženu publiku za ometanje procesa za ratne zločine", kaže State Department.

Izvješće kao negativan primjer navodi suđenje u Splitu u slučaju Lora, gdje spominje niz nepravilnosti i favoriziranje obrane od suca Slavka Lozine, a kao pozitivan suđenje gospićkoj skupini za koji kaže kako izgleda da se odvija pošteno i glatko. Navodi se kako su hrvatski sudovi nastavili prakticirati masovna suđenja i kao primjer navodi suđenje "skupini Tompojevci" gdje je 15 optuženika osuđeno u odsutnosti, a da je Vrhovni sud potvrdio devet presuda.

Izvješće kaže da su nacionalne manjine, Srbi i Romi, suočeni s ozbiljnom diskriminacijom, a ponekad i s nasiljem. Izvješće primjećuje da je vraćanje zauzete imovine, većinom hrvatskim Srbima, sporo i problematično. To i teško gospodarsko stanje na ratom pogođenim područjima nastavlja kočiti povratak izbjeglica. Od 18.396 slučajeva privremeno zauzetih kuća i stanova, većinom hrvatskih Srba, ostalo je zauzeto 7099. Premda mnogi među onima koji zauzimaju tuđe kuće i stanove imaju nalog za iseljenje, ono se u praksi rijetko provodi, kaže se u izvješću.

Vlada je, kaže State Department, malo učinila da riješi pitanje nositelja stanskoga prava, većinom Srba, koji su ga izgubili. Navodi se, međutim, da je hrvatska Vlada ubrzala zahtjeve Srba za pomoć za obnovu kuća. Novi Zakon o manjinama izvješće, pozivajući se na OEES, ocjenjuje pozitivno.

State Department kaže da se nastavlja diskriminacija i zlostavljanje

Fran Višnar, Hrvatska godinama bila njihova glavna obavještajna meta.

Danas se u dobro obaviještenim krugovima otvoreno spekulira da je u Hrvatskoj uglavnom aktivirana stara mreža bivših agenata UDBE i KOS-a, danas se i u medijskim krugovima spekulira o tome da su u špijunske mreže protiv Hrvatske uključivani vrlo često Banjalučani sa stalnim ili privremenim boravištem u Zagrebu i okolici i danas već možemo otvoreno ići prema zaključku da su školovani kadar koji su vodili i tzv. krajinu i Republiku Srpsku, a koji su zahvaljujući širokoj aboliciji koju je Hrvatska proglasila, ponovno na starim radnim zadacima. Prema pisanju bosanskih medija, stvar je otišla tako daleko da je obavještajna služba vojske Republike Srpske imala svoja obavještajna središta u Makarskoj i u Splitu! Cijela ova priča nije samo epizoda iz više-manje očekivanog obavještajnog rata, cijela ova priča ima dugoročnu pozadinu.

Velikosrpska ideja nije nestala

Vojska Republike Srpske kao i obavještajna služba te tvorevine čvrsto je povezana sa svojim ljudima u Beogradu i to je stara javna tajna o kojoj valja voditi računa. S obzirom na to da velikosrpska ideja nije nestala, s obzirom na to da je Srbija više-manje odustala od Kosova, vidi se to i po činjenici da Kosova uopće nema u novom ustavu Srbije i Cme Gore, velikosrpska opcija sve svoje karte baca na Republiku Srpsku. Ona je tu od kapitalnog značenja: ili će tražiti od međunarodne zajednice da dopusti njeno spajanje sa Beogradom ili će destabiliziranjem regije davati alibi svojim vanjskopolitičkim sponzorima za projektom čvršćeg povezivanja zapadnog Balkana, jer tobože samo je tako nemoguć mir sa onim divljacima na Balkanu. Ne zna se što je sa stajališta hrvatskih nacionalnih interesa gore!

S druge strane nakon što smo morali čekati desetak godina da jedan agent KOS-a u samom Haagu svijetu objasni da je upravo KOS organizirao ono miniranje židovske općine u Zagrebu 1991. nije li vrijeme da nakon ove vijesti da smo već godinama premreženi srbijanskim agentima, postavimo pitanje: tko nakon svih tih informacija može jednoznačno odgovoriti tko je ubojica Milana Levara, ili tko je postavio eksploziv na partizanski spomenik na Mirogoju? Na kraju krajeva postavlja se još jedno pitanje: trebamo li čekati i njihove otvorene diverzije kako bi nešto u banskim Dvorima pokrene akciju o ukidanju Republike Srpske, te destruktivne poludržave koja je programirana na nered, destrukciju i destabilizaciju ako hoćete cijele regije?

(Glas Slavonije 4.5.)

je Roma u Hrvatskoj, premda za razliku od prethodne godine nije bilo izvješća o napadima ili nasilju izravno uperenog protiv ove nacionalne manjine. Romske nevladine organizacije procjenjuju da 25 posto Roma nema dokumente o državljanstvu, zbog čega se ne mogu koristiti različitim oblicima socijalne pomoći, dobiti zaposlenje ili glasovati.

Suradnja s Međunarodnim sudom za ratne zločine na području bivše Jugoslavije (ICTY) bila je dobra do rujna. "Propuštanje da hitno ispuni svoje međunarodne obveze u slučaju Bobetko i nedostatak napretka u pronalaženju Gotovine stavljaju u pitanje spremnost Vlade na suradnju s ICTY-jem u prgonu slučajeva ratnih zločina u kojima su sudjelovali istaknuti Hrvati", ocjenjuje State Department.

Izvješće kaže da Vlada općenito poštuje slobodu govora i tiska, ali da i na tom području još ima problema. Premda se sadašnja vlada ne mijša u uređivačku politiku, ipak, na lokalnoj razini se nastavlja politički pritisak na medije s 1200 tužbi protiv novinara za klevetu. Ipak, kaže se u izvješću, u većini slučajeva donesena je poštena presuda. Izvješće navodi i zabrinutost OEES-a da novi zakon o HRT-u ne štiti dovoljno proces imenovanja Vijeća HRT-a od utjecaja Sabora.

Iako hrvatski Ustav zabranjuje samovoljna uhićenja i zatvaranja, kaže Izvješće, vlast u praksi to uvijek ne poštuje. Navodi se da policija može uhititi bez naloga ako misli da će osoba pobjeći, uništiti dokaze ili počiniti zločin, te da takva uhićenja nisu neuobičajena.

Američko izvješće kaže kako se u Hrvatskoj nastavlja diskriminacija žena te navodi raširene slušajeve nasilja nad ženama u obitelji za koje drži da mu se posvećuje nedovoljna pozornost. Također, iako uživaju sva prava prema zakonu, u praksi su žene općenito zaposlene na slabije plaćenim mjestima, i premda čine 46 posto zaposlenih, zauzimaju malo rukovodećih mjesta čak i u obrazovanju i administraciji gdje čine veliku većinu zaposlenih.

(Slobodna Dalmacija 2.4.)

Putevima akademskog umjetnika Ante Sardelića

Slijedom svojih samostalnih izložaba slikara grafika, skulptura i poezije, pod nazivom "Vječna domovina", akademski umjetnik Ante Sardelić nastavlja promidžbu Lijepe naše svijetom, ovoga puta (poslije Melbourne-a - Australia) u metropolama zemalja Južne Amerike.

Od 14. studenog do 1. prosinca 2002., u organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Argentini i pod pokroviteljstvom Sekretarijata za kulturu grada Buenos Airesa, održana je izložba "Vječna domovina" u velikom izložbenom prostoru prestižnog Centra Cultura Recoleta u Buenos Airesu. Na svečanosti otvaranja izložbe, uz brojnu publiku i uzvane goste bili su nazočni Veleposlanik Kanade, gosp. Thomas McDonald s pomoćnicom za kulturu, gđom. Beatriz Ventura, Veleposlanik Bosne i Hercegovine gosp. Duško Ladan sa suprugom Dajanom i tajnicom gđicom. Ljubicom Perić, supruga Veleposlanika Slovenije, te ispred Ministarstva Vanjskih poslova Argentine predstavnik za odnose sa Hrvatskom, prvi Konzuli Veleposlanstva Republike Hrvatske Renee Ivina i Gordana Meštović, naravno, i Veleposlanik Republike Hrvatske u Buenos Airesu gosp. Rikard Rossetti, koji je uz prigodnu riječ otvorio izložbu, zahvalivši ispred Veleposlanstva Republike Hrvatske Heleni Villamil, a ispred Veleposlanstva Republike Hrvatske Renee Ivina zaslužne za uspješno odjelotvorenje izložbe. Mnoštvo publike i uglednih gostiju na ovoj svečanosti pjesmom je obogatila i raspoložila dalmatinska klapa B.A. iz Buenos Airesa, a potom dali začim i nenadani gosti, folklori ansambl "Lindo" iz Dubrovnika, koji su te večeri gromkim zvukom gostima dočarali jeku Dalmacije, te ujedno i završili svoju veliku tumeju po Južnoj Americi. Tamo se je pogodio i Sardelićev susret sa zagrebačkim nadbiskupom Msgr. Josipom Bozanićem, koji je u to vrijeme bio na svojoj misiji po tim najjužnijim zemljama Latinske Amerike.

Tih dana Sardelić je bio gost na svečanom otvaranju novog Hrvatskog doma u Buenos Airesu, kojeg je Msgr. Bozanić otvorio i blagoslovio, uz brojno pučanstvo i razdragana lica folklornih družbi Hrvata i ne-Hrvata iz raznih pokrajina prostrane Argentine, koji su, iza prigodnog domjenka, izveli bogati i veseli program pjesme, plesa i običaja.

Sardelić je održao i predavanje o svome radu i djelovanju u Hrvatskom kulturnom klubu, uz prikaz dokumentarnog filma Hrvatske televizije "Vječna domovina" i ugodni razgovor s uglednim Hrvatima Argentine uz domjenak, gdje se je podsjetilo na odvojenost iseljenika, o jačanju njihova zajedništva i međusobne suradnje, o poboljšanju uvjeta i odnosa iseljene i domovinske Hrvatske. Bio je i gost Hrvatskog radio sata "Hrvatska u mom srcu".

Oduševljen učinkovitosti svoje izložbe u Buenos Airesu, Sardelić je

potom s radovima krenuo u Montevideo - susjedni Urugvaj, gdje se izložba održala, opet u organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Buenos Airesu, Hrvatskog doma - "Hogar Croata", u Montevideu, i pod pokroviteljstvom Ministarstva za prosvjetu i kulturu Urugvaya.

Otvarenje izložbe upriličilo se 5. prosinca 2002. u prestižnom izložbenom prostoru Ministarstva kulture, Sala Dr. Vaz Ferreira, ime velikog urugvajskog filozofa, pri Nacionalnoj biblioteci Urugvaya. Uz nazočne goste, uzvanike i govornike dr. Edwarda Antonića, tajnika "Hogar Croata", gđe. Renee Ivina, tajnice Veleposlanstva Republike Hrvatske u Buenos Airesu, ispred Ministarstva kulture i školstva Urugvaya izložbu je otvorila direktorica Zully Lara, govoreći o autoru i njegovim djelima te o međudržavnoj kulturnoj suradnji Hrvatske i Urugvaya.

Uz pregršt zahvalnih riječi, autor je zatim uz svoju gitaru i pratnju mandoline Dr. Antonića, gostima otpjevao nekoliko izvornih hrvatskih pjesama, koje su nazočnim gostima još više približile i osvijetlile sliku Hrvatske i duh njena bića.

Veliki broj posjete na otvorenju i tijekom trajanja izložbe ohrabrio je autora zadovoljstvom da je bilo vrijedno žrtve i truda u ostvarivanju ove plemenite zamisli o zbližavanju Hrvatske svijetu, kao i međusobno upoznavanje i razumijevanje kultura.

Tijekom trajanja izložbe Sardelić je bio pozvan na izravne razgovore na četiri radio postaje Montevidea, gdje je bilo govora o autorovom životu i radu, kao i o ljepotama Hrvatske, o gospodarskom, društvenom i duhovnom životu u njoj. Četiri puta čulo je tri milijuna Urugvajaca njegove utiske, zapažanja, komentare i poruke o kulturi i povijesti Hrvatske, o njenim ljepotama i prednostima.

Ako k tome pridodamo obujam i kakvoću dvojezičnog kataloga, tiskan za ove izložbe, Ante Sardelić je u tom pogledu časno odradio svoj posao prvog dijela izložaba "Vječne domovine" u Južnoj Americi, na plodonoj promidžbi svoga djela i Lijepe naše, pokazavši da se uz malo truda i dobre volje suradnika može puno postizati. Ovdje su autor izričito zahvaljuje poticajima Ministarstva Vanjskih poslova Republike Hrvatske i Hrvatske Matice Iseljenika, te na susretljivosti radnog osoblja Veleposlanstva Republike Hrvatske u Buenos Airesu i Hrvatskog doma u Montevideu, te potpori mnogih suradnika i odanih sponzora.

Slijedeće izložbe "Vječne domovine" održati će se u travnju 2003. u Museo Historico Nacionu u Santiagu, Chile, te u Museo Regional de Magellanes u Punta Arenas u Chileu, što nije iskrslalo sasna slučajno. Treba istaknuti da u ovom najjužnijem gradu Chilea osamdeset posto stanovnika je hrvatskog podrijetla. Stoga izložba "Vječna domovina" ispuniti će višestruki cilj, svrhu i obvezu autora, a i našoj domovini i Hrvatskoj.

No, u međuvremenu Ante Sardelić vraća se u domovinu ispuniti još jedno znakovito obećanje: obol rodnom mjestu Blatu na korčuli. Početkom siječnja odlazi tamo gdje će se u matičnom samostanu časnih sestara Kćeri Milosrđa izraditi veliku reljefnu kompoziciju posvećenu utemeljici samostana sestara troćeg reda Sv. Franje Marije Petković Propetog, rodom iz Blata, koju će Sv. Otac Papa, krajem svibnja ove godine proglasiti Blaženom.

Sadržaj reljefne kompozicije je životni put Blažene Marije Petković Propetog. Ante će životnu priču ove dobročiniteljice, mučenice, misionarke islesati direktno u kamenom bloku od 9 kvadratnih metara površine. (A.S.)

S otvorenja izložbe "Vječna domovina" u Buenos Airesu 14. studenog 2002. S lijeve strane klapa B.A. iz Buenos Airesa, u sredini čuči Ante Sardelić, do njega s desna Veleposlanik Hrvatske gosp. Rikard Rossetti, a iza njih folklori ansambl "Lindo" iz Dubrovnika

Hrvatska povijest

Dr. Sc. Dragutin Pavličević: KRATKA POLITIČKA I KULTURNA POVIJEST HRVATSKE

5. HRVATSKA KNJIŽEVNOST

Počeci hrvatske narodne i umjetničke književnosti dosižu duboku prošlost, a prvi pisani spomenik, zapravo početak hrvatske književnosti, čini Bašćanska ploča iz 1105. godine. Jedna od posebnosti hrvatske književnosti je činjenica da je od početaka do danas bila dijalekatski trovrsta, štokavska u Slavoniji, kontinentalnoj Dalmaciji, Bosni, Hercegovini i Dubrovniku, kajkavska u sjeverozapadnoj Hrvatskoj (Zagreb i šira okolica), i čakavska uzduž Jadranske obale od Istre, Primorje do blizu Dubrovnika.

Druga posebnost je u tome što osim tri spomenuta dijalekta (narječja) hrvatski pisci pišu i na tada međunarodnom latinskom jeziku, koji je u Hrvatskoj bio u službenoj uporabi ponajduže u Europi, sve do ukidanja feudalnih odnosa i završetka hrvatskog nacionalnog preporoda u godini europskih revolucija - 1848. Uz to treba dodati da Hrvatska ima iznimno bogat latinitet, među najpoznatijima u Europi. Isto tako treba reći da su uzduž hrvatske, jadranske obale Hrvati pisali i na talijanskom, npr. N. Tomaseo, a u sjevernoj Hrvatskoj i na mađarskom. Pa je tako npr. hrvatski velikaš Nikola Zrinski objavio dotad najbolji spjev na mađarskom jeziku Adrianskoga mora sirena (Venecija 1660.).

Među najstarije i najvažnije tekstove hrvatske književnosti spadaju liturgički, biblijski, pravni i prosvjetni. To su već spomenuti Vinodolski zakon (1288.), Istarski razvod iz 15. st., Ljetopis popa Dukljanina iz 12. st., Zapis popa Martinca u Novljanskom brevijaru s kraja 15. st. i dr. Treba dodati da su Hrvati imali svoju prvu školsku početnicu već 1527. godine. Počeci hrvatske latinske književnosti vežu se uz europski poznata imena kao što su Janus Pannonius (Ivan Česmički) i Marko Marulić čija Judita, napisana 1501., a tiskana 1521. "u versih arvackih" složena predstavlja prvo veliko umjetničko djelo na hrvatskom jeziku. Hrvatska književnost je imala i svoje pjesnike petrarkiste Dubrovčane Đore Držića i Šiška Menčetića. Jednu od najljepših ljubavnih pjesama u "pct stoljca hrvatske književnosti" (Jur ni jedna na svit vila) kao i prvu hrvatsku dramu napisao je u početku 16. st. Hvaranin Hanibal Lucić. Prvi putopisni hrvatski spjever napisao je također Hvaranin Petar Hektorović (Ribanje i ribarsko prigovaranje - 1568.), a prvi hrvatski roman (Planine) objavio je Zadrani Petar Zoranić (1536.).

Najbrojnija i ponajbolja djela hrvatske književnosti iz razdoblja humanizma i baroka nastala su u Dubrovniku. Ipak, vrhunac hrvatske humanistike tj. književnosti koja je nadahnuta djelima antičkih pisaca čini opus spomenutog Marka Marulića. A među Dubrovčanima 16. st. isticao se prvi i dosad

ponajbolji hrvatski komediograf Marin Držić. Njegov Dundo Maroje i druga djela i danas oduševljavaju gledatelje u kazalištu. Držić je po tematici blizak Shakespeareu, Moliereu i Goldoniju, ali, a to je važno, pisao je prije njih. To ističemo stoga da spoznamo kako je hrvatska književnost toga doba išla ukorak, a ponegdje i prethodila europskim umjetničkim strujanjima.

Najveće djelo dubrovačke, a to znači i hrvatske književnosti 17. st., a u mnogočemu najjači poetski izričaj između Marulićevc Judite i Smrti Smail age Čengića I. Mažuranića, čini Osman Ivana Gundulića, ali i oda slobodi kakva je Dubravka, odnosno protureformatorski spjev Suze sina razmetnoga. Gundulić je najsnažnija pjesnička osobnost svoga stoljeća i u europskim razmjerima, ali ipak nedovoljno poznat jer je pisao na jeziku malobrojnog naroda. I zato nije čudo što posesivni srpski povjesničari književnosti bez imalo stida ubrajaju njega i čitavu dubrovačku književnost u korpus srpske književnosti(!) i to samo zato što je pisana štokavskim narječjem, a ono je, tobože, po V. Karadžiću, srpsko?

Najveće ime preporodne hrvatske književnosti je Ivan Mažuranić sa svojim spomenutim Smail agom Čengićem (1846.) i dopunom Gundulićeva Osmana (1844.). Napisao je najprevođenije djelo hrvatske književnosti, koje su kao i mnogo toga u hrvatskoj književnosti i kulturi neki Srbi nastojali pripisati sebi, odnosno cmogorskom pjesniku Petru Petroviću Njegošu, ali bez uspjeha. U okviru romantičarske i nacionalno obojene hrvatske književnosti druge polovice 19. st. dominira ime Augusta Šenoe, a među realistima potkraj toga stoljeća su najpoznatiji Ante Kovačić, Eugen Kumičić, Ksaver Sándor Đalski i Josip Kozarac. Najsnažniji pjesnik toga doba je Senjanin Silvije Strahimir Kranjčević koji je godinama živio u Bosni, a najugledniji hrvatski pjesnik i kritičar moderne, tj. početka 20. st. je Antun Gustav Matoš.

Ivan Mažuranić

Najsnažniji, najkompletniji i izvan Hrvatske najpoznatiji književnik je Miroslav Krleža (1893.-1981.). Među pjesnicima treba posebno istaknuti Tina Ujevića, Dobrišu Cesarića i živuće Dragutina Tadijanovića (1905.) i Slavka Mihalica. Među prozaiistima istaknuli su se M. Budak, V. Kaleb, M. Božić, Petar Šegedin, a od živućih Ranko Marinković, Ivan Aralica, Pavao Pavličić i dr.

Treba, na koncu, reći kako je hrvatska književnost imala od 1945. i svoju, dopunsku grupu. Bila je to književnost, ali i znanost iseljene ili emigrantske Hrvatske o kojoj se ništa nije smjelo znati u Hrvatskoj u okviru Jugoslavije. U egzilu su djelovali mnogi prognani Hrvati poput Vinka Niko-lića, pjesnika Viktora Vide i dr. Izdavali su novine i časopise kao npr. Hrvatsku reviju koju je Nikolić prenio 1991. u slobodnu i neovisnu Hrvatsku. Treći ogranak hrvatske književnosti je ona u Gradišćanskim Hrvata u Austriji, i drugih Hrvata u Mađarskoj i Jugoslaviji (Šokci, Bunjevci, Bokelji i dr.).

(Naklada IITC, 1998)

Preporučujemo Vam:
TRAVEL SERVICE LTD.

Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

General Tourist Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Učelnjitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplove i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uređuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske" kojeg možete slušati na radio postaji CHIN 100.7 FM u tjednu od 2:00-3:00 sati i nedjeljom u 12:00 na 15.40 AM
- Za sve informacije obratite se na nas ured.

Ivica (John) Lončarić

3045 Southcreek Road Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6
(905) 602 8900, Generaltourist@ICA.net, www.generaltravelist.com, Fax: (905) 602 8899

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the Internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 FM and AM 1540 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

Gospodarstvo

ISTEKLI SVI ROKOVI ZA DOGOVORNO PODMIRENJE STARIH DUGOVA DRŽAVI Nagodbama spašeno 73 tisuće radnih mjesta

Država se uspjela nagoditi s 19.077 starih dužnika koji će joj platiti 2,9 milijardi kuna i tako sačuvati 73 tisuće radnih mjesta - Oko 40 tisuća tvrtki i obrtnika nije prošlo "popravnim", pa i čeka stečaj, no riječ je uglavnom o "mrtvim dušama" bez zaposlenih

Država svojim dužnicima više neće gledati kroz prste - veliki posao "podvlačenja crte" i naplate starih dugova državi, koji traje od početka prošle godine završio je u ponedjeljak, posljednjeg dana u ožujku. Do tog dana država se nagodila s ukupno 19.077 dužnika, koji će joj platiti 2,935 milijardi kuna na račun nepodmirenih starih poreznih i drugih dugova iz vremena do 2000. godine. Većina dužnika s kojima se stigao dogovor o nagodbi su fizičke osobe, uglavnom obrtnici, te zaposlenici kod obrtnika, a trgovačkih je društava oko 980. No, njihov je iznos nagodbe ujedno i veći, ukupno oko 1,5 milijardi kuna.

Doduše, uvjet za konačno zaključenje nagodbe, kako se saznaje u Ministarstvu financija, jest da do konca lipnja dužnici državi još podmire kasnije dugove, za prošlu i prethodnu godinu. Takvih je subjekata koji i dalje nisu u mogućnosti potpuno uredno izvršavati svoje obveze prema državi, navodno, tristo tisuć! Veliko čišćenje

U društvima koja su se nagodila s državom zaposleno je ukupno 45.337 radnika, a kad se pridoda još 18 tisuća obrtnika i zaposlenih kod njih, u Ministarstvu financija zadovoljno konstatiraju kako je kroz postupak naplate starih dugova riješena sudbina više od 73 tisuće radnika. No, više od 40 tisuća pravnih i fizičkih osoba, koje nisu prošle na "popravnim ispitu" u Ministarstvu financija, mogu očekivati stečaj, ako je riječ o pravnim osobama ili ovršni postupak, ako su posrijedi fizičke osobe. Kako tvrde u Ministarstvu financija, fizičkih je osoba s kojima nije postignut dogovor o vraćanju dugova ukupno oko 36 tisuća, a pravnih je osoba, dakle zrelih za stečaj - 4997. U Ministarstvu financija uvjereni su, međutim, da primjena članka 41. Zakona o platnom prometu, koji nalaže otvaranje stečaja u slučaju insolventnosti koja neprekidno traje duže od 60 dana, neće izazvati novi stečajni val i porast nezaposlenosti. U 90 posto tvrtki nema zaposlenih ili ih je manje od 5, a uglavnom je riječ o pravnim osobama koje su već duže vremena "mrtve". Poreznici su već lani pokrenuli 8.650 ovršnih postupaka, kao i velik broj stečajeva, među kojima je bio vrlo značajan udio onih fizičkih i pravnih osoba koje se nisu prijavile za nagodbu.

Najveći se broj nagodbi odnosi na dužnike iz Zagreba, a zatim iz Splita, te

iz Slavonije i Međimurja. Što se tiče Dalmacije, u Ministarstvu financija zadovoljni su obavljenim poslom - svi značajniji gospodarski subjekti koji su imali uvjete, od Dalmacijavina, Imote, Autoprijevoza Sinj, Autoprometa Šibenik... zaključili su nagodbu s državom. Dug Dalmacijavina, inače je bio jedan od najvećih pojedinačnih dugova. Radilo se oko stotinjak milijuna kuna. Veći dug od tog imao je samo nekadašnji Badel, koji je međutim ugašen i nema pravnog nasljednika. Velik je dio dugova s početka devedesetih ujedno otišao u zastaru, oko 7 milijardi kuna, čemu bi još trebalo dodati i zatezne kamate.

U Ministarstvu financija drže da će osim izravne koristi kroz naplatu, raščišćavanjem starih dugova imati i puno važnije neizravne koristi za Hrvatsku - osim što će stvoriti više reda, ozbiljnosti i odgovornosti, proširit će, uz još neke aktivnosti koje se poduzima, poreznu bazu, te stvoriti uvjete za smanjenje porezne presije, što bi trebao biti sljedeći zadatak na kojemu će se angažirati Crkvenčevo Ministarstvo.

HAJDUK I DINAMO

Najveći su dugovi još u stanju "mirovanja". Riječ je o višemilijunskim dugovima nogometnih klubova, prije svega Dinama i Hajduka, koji su državi izrazili želju za nagodbom, ali su u tijeku upravni sporovi jer klubovi osporavaju potpuno ili djelomično svoje dugove. Kada završe upravni postupci riješit će se i ti dugovi, a s nekim je klubovima, poput slavonskobrodskog NK Marsonije i KK Splita postignut dogovor. Splićani će državi vratiti dug koji je nešto manji od milijun kuna, a Marsonija ima platiti 2,5 milijuna kuna.

DRŽAVA "ZARADILA" 117 NEKRETNINA

Iako je Vlada pred početak nagodbe optimistično najavljivala višestruko veće iznose koji će se sliti u proračun, s gotovo tri milijarde kuna vrijednih nagodbi u državnoj su upravi zadovoljni. Najveći dio tog iznosa državi će biti plaćen u više rata. Ukupna je vrijednost reprogramiranog duga 1,25 milijardi kuna. To znači da će sljedećih godina samo s tog naslova u proračun dolaziti oko 250 milijuna kuna godišnje. Kroz jednokratnu uplatu uz diskont dužnici će platiti ukupno 540 milijuna kuna, prijelomom je riješeno 240 milijuna kuna, ustupanjem nekretnina 170 milijuna kuna. Ukupno je, kako doznajemo, država na ime rješavanja starih dugova, u posjed dobila 117 nekretnina u cijeloj zemlji, a riječ je najčešće o stanovima ili poslovnim prostorima. Dokapitalizacijom dužnika riješen je dug od čak 530 milijuna kuna, a uglavnom se radi o PIK-ovima. (Slobodna Dalmacija 6.4.)

SKANDALOZNA DEVASTACIJA JEDINSTVENIH NASADA BABIĆA:

Betoniraju se glasoviti primoštenski vinogradi

PRIMOŠTEN - U organizaciji općine Primošten te u suradnji s desetak vlasnika parcela jučer je počelo betoniranje puta koji vodi kroza samo središte čuvenih primoštenskih vinograda u Bucavcu. Kako su nam rekli vlasnici vinograda Nato Skorin, Ante Huljev Lešandrov i Ante Matošin Cmi, novac za betoniranje prikupljen je od 40-ak Primoštenaca, a dio je osiguran i iz općinskog proračuna. Inicijativa za uređenje ovoga puta koji je nedavno posipan tucanikom potekla je od same općine, a prihvaćena je od velikog dijela vlasnika parcela u Bucavcu, kažu nam ovi Primoštenci.

Podsjetimo, na florističkoj izložbi održanoj 2000. godine u Japanu jedinstvenim je primoštenskim vinogradima pripala zlatna medalja. To priznanje i činjenica što glasoviti nasadi babića već desetljećima izmamljuju divljenje, nisu, međutim, pomogli očuvanju toga vrijednog prostora. Tako se danas umjesto vinove loze u Bucavcu sve češće mogu vidjeti nasadi maslina. Nadu da će se vinogradi valjano obnoviti prošle je godine pružio Sabor RH koji je dao potporu kandidaturi lokaliteta za stupanje pod zaštitu UNESCO-a. Voditelj projekta pejzažni arhitekt Dragutin Kiš o slučaju betoniranja puta kaže: "Gotovo je neshvatljivo što se danas događa u Primošteni. Potporu za izradu projekta zaštite dobio sam od samoga šibensko-kninskog župana Duje Stančića, ali, naglašavam, još je važnije da se i Sabor RH uključio u čitav posao. Ovo što se radi protivno je sabsorskoj odluci u kojoj se daje puna potpora zaštiti od UNESCO-a. Naglašavam, na posljepku, da su u ovom projektu vinogradi, prema mišljenju naše poznate povjesničarke umjetnosti Branke Hlevnjak, dobili epitet umjetničkoga djela. (Slobodna Dalmacija 1.4.)

VLADIN PRIJEDLOG DA SE DOPUSTI UPLOVLJAVANJE STRANIH VOJNIH BRODOVA S NUKLEARNIM NAORUŽANJEM IZAZVAT ĆE BURNU POLEMIKU U SABORU

Zeleno svjetlo za ekološku katastrofu

ZAGREB - Vladin prijedlog izmjena Pomorskog zakonika prema kojemu će Hrvatska dopustiti uplovljavanje stranih ratnih brodova koji imaju nuklearno naoružanje u naše teritorijalne vode, te njihovo zadržavanje u našim lukama, izazvao je niz negativnih reakcija s druge strane Markova trga i prije negoli se ta točka našla na dnevnom redu Sabora.

Najžešće kritike stižu iz Kluba HSP-a gdje podsjećaju kako, prema Međunarodnom pravu mora, obalna država ima pravo dopustiti ulazak stranih brodova u svoje vode, ali slobodan pristup u luke imaju samo trgovački brodovi, te ratni koji nemaju nuklearni pogon. Iznimka je moguća jedino u slučaju teškog nevremena ili havarije, ističe Tonči Tadić. No, Hrvatska je, mimo svih zakona, već tri puta prekršila odredbe Međunarodnog prava mora, tvrdi Tadić, te nabroja ugošćavanje nuklearnog nosača aviona s dva reaktora veličine "Krkog" u Dubrovniku za predsezona i u Rijeci u sezoni, baš kao i dolazak nuklearne podmornice koja je usred sezone u Gruškoj luci popunjavala zalihe. Tada je to amenovao tadašnji ministar obrane Jozo Radoš, prisjeća se Tadić. - Ne postoji nikakvo neovisno tijelo koje bi nadziralo boravak nuklearnog broda. Do sada je odluku donosio ministar obrane, što je u drugim zemljama nezamislivo - ističe Tadić.

Obrazloženje Vlade, odnosno MORH-a po kojemu su promjene nužne

MINISTAR HRVATSKIH BRANITELJA IVICA PANČIĆ O PRIOPĆENJU HDZ-a I FINANCIRANJU BRANITELJSKIH UDRUGA

Nema novca dok Hvidra ne prizna pravnu državu!

ZAGREB - I dalje ostajem pri izrečenom stajalištu: Dok se Hvidra ne izjasni o poštovanju ustavnog poretka i pravne države, financiranja nema. Ne zanima me ideološka usmjerenost bilo koje udruge, bila ona lijeva ili desna, ali treba se poštovati ustavni poredak ove države - izjavio je to u petak za Slobodnu Dalmaciju ministar hrvatskih branitelja Ivica Pančić.

U Ministarstvu pak podsjećaju kako je Hvidra od svojeg osnutka sustavno dobivala potporu države sve do ove godine. Tako je za potrebe Udruge 1995. godine, kada se financiranje vodilo preko Uprave za skrb Ministarstva obrane RH, iz državnoga proračuna izdvojeno 4,6 milijuna kuna, godinu poslije Hvidra je dobila 13,8 milijuna kuna, a 1997. godine 11,45 milijuna kuna.

Od 1998. godine financiranje udruga proisteklih iz Domovinskoga rata ide preko Vlade na povjerenstva za udruge i te je godine Hvidri isplaćeno 8,8 milijuna kuna. Nakon osnivanja Ministarstva hrvatskih branitelja, koje je preuzelo financiranje udruga iz Domovinskog rata, Hvidra od MHB-a 1999. godine za svoje programe ponovo dobiva 11 milijuna kuna. U posljednje tri godine sredstva namijenjena toj udruzi bitno su smanjena. Tako su 2000. godine iznosila samo 650 tisuća kuna, 2001. godine, kada na čelo Hvidre dolazi Damir Varadžinac koji je zamijenio dotadašnjeg predsjednika Marinka Liovića, Udruga za svoje potrebe dobiva 220 tisuća kuna, dok je lani Hvidri isplaćeno 1,46 milijuna kuna. (Slobodna Dalmacija 5.4.)

NHS: ŽIVOTNI TROŠKOVI U OŽUJKU PORASLI 0,49 POSTO U ODNOSU NA VELJAČU

Sindikalna košarica Nezavisnih hrvatskih sindikata (NHS) pokazuje da su minimalni životni troškovi četveročlane obitelji u ožujku porasli za 0,49 posto u odnosu na veljaču. Prosječna potrošačka košarica iznosi 7.175 kuna, što je 35 kuna više nego u veljači. Najviše su povećani troškovi prehrane, u prosjeku 0,85 posto, zatim troškovi higijene 0,5 posto, te stanovanja 0,49 posto. Ostali troškovi jednaki su onima iz veljače. Potrošačka košarica i dalje je najskuplja u Bolu, gdje minimalni troškovi za prehranu, higijenu, odijevanje, stanovanje, prijevoz i kulturu mjesečno stoje 7.675 kuna. Iza toga slijede Krk sa 7.588 kuna, Dubrovnik sa 7.270 kuna, Osijek sa 7.040 kuna, Split sa 6.982 kune, Rijeka sa 6.923 kune i Zagreb sa 6.747 kuna. Prosječna plaća isplaćena u prosincu iznosila je 3.839 kuna, pa pokrivenost prosječne košarice prosječnom plaćom iznosi 53,61 posto, što je za 0,27 posto manje nego u veljači. (Razni izvori)

glede suradnje Oružanih snaga RH i NATO-a, odnosno prilagodbe legislativa država članica NATO saveza, za pravaše ne drži vodu. - Ni članice NATO saveza to ne čine, a Japan koji sa SAD-om ima bilateralni obrambeni sporazum, koji mi nikada nećemo imati, ne dopušta ulazak takvih brodova svugdje, nego samo u dvije luke - ističe Tadić, uz dodatak kako Hrvatska ovim krši Konvenciju o neširenju nuklearnog oružja čiji je potpisnik.

Pravaši također ne dvoje s kojim motivima Vlada mijenja zakon, smatraju, naime, da se radi o naivnoj nadi da ćemo liberalizacijom uplovljavanja brodova s nuklearnim oružjem ubrzati svoj ulazak u NATO. A, kako je svaki ulazak takvih plovila u Jadransko more potencijalna opasnost, pravaši poručuju svima koji će za ove promjene dignuti ruku da se upišu u roniocce ne bi li uokolo brodova na nuklearni pogon ispitivali more s Gajgerovim brojačem u ruci.

Premda su neki mediji kao predlagачa isticali Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, radi se prije svega o Vladinoj odluci. Odnosno, kako saznajemo, MORH je inzistirao na izmjeni zakona koja dopušta ulazak brodova s nuklearnim naoružanjem u naše vode, a nakon što je to podržao i uži kabinet Vlade, Ministarstvu pomorstva, prometa i veza nije ostalo ništa drugo nego tu izmjenu inkorporirati u redizajnirani Pomorski zakonik.

Da će, pak, saborska rasprava o ovako predloženom zakonu biti žestoka, potvrđuje esdepeovac Pavle Kalinić. "Jadran i Mediteran moraju biti zone bez nuklearnog oružja", smatra Kalinić. Protiv Vladine odluke ruku će dignuti i predsjednik DC-a Mate Granić, jer će ulazak ovakvih brodova negativno djelovati na percepciju Hrvatske kao ekološki čiste zemlje. No, podsjeća Granić Vladu kako će morati zastupnicima objasniti kojim se motivima vodila i je li u pitanju još jedan od uvjeta koje Hrvatska mora ispuniti želi li u NATO.

Hrvatska jednostavno radi ono što nitko drugi neće, bruje saborski kuloari. Stoga nema sumnje da nas kreševo glede inicijative koja jamačno od Hrvatske ne čini "Mediteran kakav je nekada bio" - tek čeka.

(Slobodna Dalmacija 11. travnja)

Ekološka katastrofa u Kopačkom ritu

OSIJEK - Veliki požar koji je u nedjelju navečer oko 21 sat izbio u posebnom zoološkom rezervatu Parka prirode Kopački rit na području nasipa Kopačevo - Podravlje, praćen olujnim vjetrom poharao je 200 hektara ritske vegetacije i stotinjak hektara sporadičnog raslinja. Prvi put gorjelo je samo srce Parka prirode i njegov najvrjedniji ekološki dio - gdje je u potpunosti izgorelo sve što se na tom području nalazilo, uključujući i ptičja gnijezda.

Iznimnim naporima vatrogasaca požar je zaustavljen i lokaliziran pola sata iza ponoći, a u trosatnoj borbi s vatrenom stihijom koja je zbog jakog vjetrova dosegla visinu od desetak metara, sudjelovalo je 70 obučanih vatrogasaca s deset vozila uz korištenje čamaca.

Ravnateljica PP-a Kopački rit Melita Mihaljević u ponedjeljak nije mogla dati informacije o veličini šteta, no riječ je o iznimnom gubitku budući da je poznato da se na tom području gnijezde rijetke, ugrožene i posebno zaštićene vrste ptica. - U tijeku je očevid koji obavlja Inspektorat Ministarstva zaštite okoliša i kriminalistička policija, nakon čega će se znati točni razmjeri ekološke katastrofe, ali i uzročnici požara. Za sada ne mogu prejudicirati što je izazvalo požar na 14. kilometru nasipa - kazala je ravnateljica Mihaljević.

Osim snažnog vjetrova otežavajuća okolnost vatrogasnim jedinicama koje su sudjelovale u gašenju bila je i činjenica da se vatra širila unutar potencijalnog morskog polja. Voditelj Službe nadzora PP-a Kopački rit Zlatko Malić potvrdio je da se na požarištu, gdje je ustrojeno protupožarno dežurstvo, gase tinjajući panjevi koji mogu biti uzročnici novog požara budući da je vjetar i dalje aktivan.

Inače, ovo nije i jedini požar koji je u Kopačkom ritu izbio u nedjelju jer se kod ribnjaka Sakadaš podno sela Vardarac vatra prvi put pojavila oko 18 sati. Taj je požar zahvatio 400 hektara površine, ali izvan Parka prirode i ubrzo je lokaliziran i zaustavljen. Prema još uvijek neslužbenim podacima, njega je izazvalo neoprezno paljenje raslinja i korova u okolici sela.

(Slobodna Dalmacija 8.4.)

manom, ta tuberkulozna priča imala je sve značajke velike zagrebačke drame, da, a kod Ljerkina oca odvjetnika stanovao je gore u potkrovlju na uglu Streličke otac domovine Ante Starčević, tu je zalazio i Kvaternik prije bune, sve je bilo jasnije, ali je život išao dalje i mi smo u Frankopanskoj gledali Williamsa i Becketta i O'Neill, Zagreb je uvijek vrlo brzo reagirao na sve što je dolazilo iz svijeta.

Zagrebačka boema je uvijek povezana s novinarstvom, ako si bio ponešto talentiran a inače bogeć, jedino kaj je preostalo bilo je zavući se u neko uredništvo, pomalo redigirati, lektorirati, možda i prevoditi. Tako su neki od nas počeli živjeti trostrukim životom, studirati, raditi i bančiti, što je iziskivalo dobru tjelesnu konstituciju, ali je davalo i slabše duhovne rezultate. U svakom slučaju saznajali smo gdje smo u lancu od Adama Baltazara Krčelića čije "Annuae" bijahu prapocetkom žurnalizma, do ilinskih, narodnjačkih, pravaških i inih tiskovina, ozbiljnih, domoljubnih, satiričkih i zabavnih. Otkrivali smo značajnu tradiciju zagrebačkog novinstva koje su uzdizali i najbolji među najboljima i najgori među lošima, nedonoščad crne umjetnosti ali i majstori s vrhuncem u "Svijetu" tridesetih godina, stranice kojega bijahu tako blistavo dizajnirane da im se teško i danas može približiti, bakrene i zelenkaste fotografije ljepotica sa savskog kupališta, izvješće o "Miss Univerzumu" modne stranice i rezultati natječaja za najljepše djetete, ali i fotografski pogledi u zagrebačke atelijere. Satiričke zagrebačke "Koprive" i šalata u listu "Kulisa" gdje je surađivao FRA-MA-FU a anonimni feljtonist pisao članke poput "Kako diše Zagreb u noći" s poraznim zaključkom da kad posjetitelji kavana idu doma, grad opusti a na ulicama ostaju samo pijanice, taksisti koji drimaju i sanjaju o vremenima kad ljudi nisu išli kući pješice, pometaći koji dižu kolosalnu prašinu i vrlo iznimna sorta Zagrebčana koji čekaju baš noć da bi mogli "praviti skandale". Izdvajali smo ono što nam se sviđalo, kopirali najbolje, rečenica nam bijaše još sirova i teška, ali bi nam se ponekad zalomila dobra poanta, ironična dosjetka već na tragu zagrebačke škole ruganja, podbadanja i sjete, već smo izdvali svoje "Paradoške" i "Kerempuhe". Visoku erotičnost i blistav žurnalizam već je dosizao "Start", a neki su zaronili u politiku i nastavili tamo gdje su prekinuli Radić i Maček i stradali s novinarna i autorima hrvatskoga proljeća, čiji je slom bacio Zagreb u duboku depresiju, te se nije oporavio do polovice osamdesetih. Ono što nije zatvoreno ili ono što je izašlo iz zatvora odalo se skromnom privatnom životu, počnilo i dobilo djecu, svudilj čekajući svoj trenutak u jednosobnim stanovima s dječjim pelenama preko "Il Decamerona" i "Judite", u unajmljenim sobama zajedljivih zagrebačkih gazdara koje u pravilu nisu bile Zagrebčanke, u "Blatu" i sličnim otrovnim špekulama gdje su se sastajali ostaci ostataka Hrvatskog kraljevstva, jer su komunisti uništili "Korzo" a poslije kratkotrajne satiričke rekonkviste i čuveni "Medulić", negda okupljalište slikara i kipara, uništili su doskora i "Kazališnu kavanu" pretvorbu u odjeljke vagona prvog razreda. S djecom smo opet otkrivali parkove i izletišta, zapuštene stare dvorce u Hrvatskom zagorju koji su vapili u tišini uništenih perivoja, kao i kosti bana Jelačića razbacane pokraj kapelice u Novim dvorima zapreškim. Odvajali smo se od svijeta i jedni od drugih, kupovali smo za malen novac parcele na Žumberku, u Zagorju, vikendom smo napuštali Zagreb, a on je i opet na te izdaje žmirkao blagonaklono i mudro, bespomoćno, rezignirano. Smežuran u smogu, skupčan kao prosjak pred pragom Katedrale.

Mi smo sjedili u zadimljenim sobama i pisali, čežnja za hrvatskom državom trebala je biti ostvarena tu, u Zagrebu, imali smo dovoljno vremena da se pripremimo i proučimo zagrebačku političku prošlost, jer o sadašnjosti smo tih godina sve znali, i opet je pouzdan čovjek bio Josip Horvat sa svojom "Političkom poviješću Hrvata", mada smo i njemu tražili i nalazili znatne zamjerke ali smo sada s većom pozornosti čitali što se u tri sata popodne u ožujku 1848. događalo u "Dvorani", koju je, kao i još puno toga u Zagrebu, sagradio marljivi Bartol Felbinger, a palaču je Narodnoj stranci ustupio Karlo Drašković na nagovor svoje žene grofice Bathiany jer se tvrdilo da zgradi prijeti opasnost od uništavanja zidova, čitali smo o sastanku Gaja i Miloša Obrnovića kod "Lovačkog roga", promatrali crteže zasjedanja Hrvatskog Sabora 1861. u derutnoj dvorani staroga kazališta, u olovci Ivana Zachea, pa sve do povijesnoga govora proroka iz Trebarjeva desnog da Hrvati ne smiju u Beograd kao guske u magli.

Magle su se razmicale, zagrebački dečki i cure postajali su skupa s vršnjacima iz cijele Hrvatske vrlo nestupljive političke životinje, štono bi rekli antići, početkom osamdesetih bilo je naznaka da se stvari pomalo kreću mada se radi lo o optičkoj varci, Zagreb se počeo prisjećati sebe izložbama i prikazima pa smo vidjeli i baštini sedam stoljeća stare zagrebačke kovnice novca i medalja koja se nalazila na Gradecu i 1260. zvečkala banskim denarom a i svake sljedeće godine između Martinja i Božića, medalje su kovali graveri i zlatari, od nepoznatih majstora do Rudolfa Valdeca, iz starih škriinja izvlačili su se papiri, zlato i kodeksi, Matko Peić objavio je svoja veličanstvena landranja Turapoljem, a Telja Dobronić znanstvenom akribijom listala kuću po kuću na Gomjem gradu nastavljaajući posao započet šezdesetih godina - od nje smo saznajali detalje o isusovačkom kompleksu na Jezuitskom trgu, sve do imena tessara Jurice Juška iz

Brežica koji je radio novu krovnu konstrukciju poslije požara 1674. i kako je Josip Sernage sa svojom ženom Julijanom izbacio iz palače u Opatičkoj 10, kanonika Gabrijela koji nije stigao ni cipele navući, te da je 1875. postojala ideja o rušenju Kamenitih vrata našto je vehemetno uzvratilo Iso Kršnjavi: "Ne rušimo starine!", bio je veliki prevrtljivac i politički fakin taj Kršnjavi, ali je za Zagreb učinio kao nitko prije njega, vrlo civilizirani erotoman i diktator zagrebačkog kulturnog života u najboljem smislu riječi. Da, tih osamdesetih Zagreb se navlačio, i opet u dobrom smislu, s kolekcionarom Mimarom koji je u gradu nudio epohalnu zbirku i odhijao nuđene prostore a na kraju se zadovoljio gimnazijskom zgradom na Rooseveltovu trgu, za svoje Tiziane i kineske vaze, minutu vožnje do Umjetničkog paviljona.

Zagreb je živnuo, rasvijetlila su se pročelja u vrijeme svjetskih studentskih igara, vratio se Manduševac na glavni gradski trg obnovljen kockicama ali je nešto i opet nedostajalo, sve više ljudi se nezgodno raspitivao gdje su djelovi nesretnoga bana Jelačića koji je u crvenoj revoluciji raskomadani skupa s junačkim konjem i spramljen tko zna kamo, možda u Gliptoteku. Kipar Fernkom sigurno se okretao u grobu.

A onda je krenulo, tako brzo, tako energično i slatko da se Zagreb nasmišljao od sreće, sve što se šaptalo u kavanama, sve što se dvosmisleno pjevalo u kabaretima, sve što se glasno govorilo u privatnim stanovima, sve je to izašlo na zagrebačke ulice, a mi smo bez napora nosili u procesiji staru povijest zagrebačku i prinaest stoljeća hrvatske zbilje, slijepili smo konja i konjanika a na zdragi Sabora zalepršale su naše boje, boje Lijepa naše. Jer što je Zagreb bez Hrvatske? I što je Hrvatska bez Zagreba?

Opet smo se mogli pogledati u oči, Zagreb i mi, starac se smješkao u bučnoj janjskoj večeri i opraštao nam naše nemoći, strahove i šutnje, a mi smo iskalili licemjerna opravdanja i tisuće isprika i obećanja da ćemo mu vratiti njegove ulice i trgove pod imenima koje nikada nije zaboravio, da ćemo ga tunelom spojiti s njegovim zagorjem, podići kipove njegovim velikanima, da ćemo ga vratiti tradiciji građanske civiliziranosti i da ćemo dostojno proslaviti rođendan njegova prva spomena, imendan ustvari, jer naselje koje je 1094. dobilo biskupiju ne bijaše sigurno hrpa kućeraka, te je posve vjerojatno da imamo posla s tisućljetnim gradom. E, pa živio nam, grade, i neka u tebi bude sigurno i lijepo, neka ne bude uzbuna i skloništa kao devdeset prve, nek tvoji dočki ne odlaze tamo gdje će ih u kmici strefiti kugla, kao u Britvićevoj pjesmi "Ne burn ti došel na rođendan". Neka ti dolaze na rođendan, dragi, dobri nas Zagreb.

(Zagreb, hrvatska prijestolnica, Hrvoje Hitrec)

Tomislav Ostoja, akademski kipar:

"Tu svatko može uspjeti"

Moj prvi susret sa Zagrebom bio je vrlo dojmljiv. Grad me osvojio na prvi pogled. U Zagreb nisam došao slučajno, to je moj grad iz mladosti i studija na Likovnoj akademiji.

Sjećam se davne 1952. godine. Otad je Zagreb iz dana u dan sve ljepši i bogatiji. U njemu je ugodno živjeti i stvarati. Taj je grad građen po čovjekovoj mjeri i u tome je njegova ljepota i čar. Doduše, Zagreb je prenapučen, što je neminovna sudbina svih velikih gradova. Volim staru jezgru toga grada, Gomji grad u kojem stanujem više od 30 godina. Taj gomjogradski biser povijesti i kulture podsjeća me na moj rodni Split.

Zagrebu se nema što dodati, ali ni oduzeti i u tome je njegova ljepota. Moj skromni likovni prilog tom gradu je osam javnih brončanih skulptura-spomenika koji su postavljeni na raznim urbanim prostorima u gradu. Tu su Zdenac mladosti, grički Dječak, Spomenik palim borcima, Osama na Mirogoju, spomen-reljef Hokej 66, koji krase stadion na Šalati, te Finale 87 ispred popularnog sportskog centra Mladost. Zabilježio sam i velike osobe poput Alojzija Stepinca, Silvija Strahimira Kranjčevića, Marka Oreškovića...

Još je jedan razlog zašto volim Zagreb. U ovom gradu, naime, svatko ima veliku šansu uspjeti u svom zvanju, jer to je grad velikih mogućnosti.

Zagreb je, nemojmo zaboraviti, veliko kulturno središte u kojemu se svakodnevno događaju razni kulturni događaji i susreti sa svih meridijana. Likovna zbivanja iznimno su bogata i raznolika i svojim sadržajima pružaju mogućnost mladom čovjeku da nešto vidi i nauči.

Putovao sam sa svojom obitelji po cijelom svijetu, ali nema grada do Zagreba. Jedina mu je zamjerka, ako smijem na glas misliti, to što rijeka Sava slučajno teče kroz Zagreb, a trebala bi biti žila kucavica toga grada. Vjerujem da će jednoga dana novi zaljubljenici grada Zagreba to i ostvariti.

Za ovu 51 godinu, koliko živim u Zagrebu, gdje sam intenzivno radio i javno djelovao, bilo je mnogo padova i uspjeha, ali i sreće, veselja i ljubavi. Bilo je, na moju žalost, i tuge. (Vjesnik, 8. ožujka)

Kako smo mi Zagrebčani upoznawali Zagreb, nastavak

U višim razredima gimnazije otkrivali smo zgodne restorane i nezgodne krčme, gdje se moglo lamati, pjevati i razbijati ako je čovjek imao brze noge i snažne prijatelji, ali bi svade znale završiti i spajanjem stolova i pjevača, sve dok odrasliji veseljaci nisu uz kajkavsko popocvke, uz vchni vchni fiolica i dragi naš kaj, potegli i Vilu Velebita ili zažarenih obraza lupkali u taktu pjesme "Još Hrvatska ni propala", sve do dolaska 'narodne' milicije s crvenim zvijezdama na kapama. No tko bi nas stigao? Nek idu vrit. U nedjelju smo se liječili, u ponedjeljak smo opet bili u školama, na fakultetima, na radnim mjestima, tih, mimi i naizgled poslušni.

U tim smo špelunkama upoznali svakodnevnicu onoga Zagreba s kojim smo kao djeca putovali "samoborčekom", taj isti Zagreb sretili smo u planinarskim domovima, u "Tomislavcu" i na Rauchovoj lugami, ljeti u Stubičkim toplicama, a u proljeće i sjeseni na zagrebačkim stadionima. Male činovnike, tvorničke radnike, šegrete, žmuglere. Drukere. Na stadion Dinama u Maksimiru dokotčili su se poslije nedjeljnog ručka, njih dvadesetak tisuća nogometnih znalaca od kojih je svatko imao bolju strategiju i taktiku od trenera, a zajednička im je bila vedra mržnja prema protivničkoj momčadi kojoj bi na kraju pljeskali ako je časno pobijedila ili pošteno izgubila, a o propustima se moglo i nadalje beskonačno raspravljati na zagrebačkoj "špiči" ispred hotela "Dubrovnik" i po zadimljenim restoranima gdje se pekao roštilj i pili gumišti u slavu novih talenata u čijim su nogama drukeri prepoznavali iskru staroga Ice Ilitica. Košarka tada nije puno značila, još će dosta Save proteći dok Zagrebčani ne svrate pozornost na taj purgeru razoran šport, još je daleko do vukova s Tuškanca i Cibone koja će zagrebačku košarku dovesti do prvoga mjesta u Europi.

A kako smo upoznawali Tmje, Trešnjevku, Peščenicu, Dubravu, kako smo širili vidike? Ha, vodiči su nam bile djevojke, zagrebačke puce, najljepše puce na svijetu, koje će uskoro postati najljepšim ženama na kugli zemaljskoj, kao što su to bile i njihove mame i bake. Mi smo ta divna stvorenja pronalazili u plesnim dvoranama, u "Glazbenom zavodu", kod "Tučmana" i u "Dvercu" kamo je u subotu srijao adolescentni stampedo u glasnu glazbu, u rock and roll, u pustolovinu, u ljubavnu priču i krvavu tučnjavu. Sreća u obliku lijepe djevojke pokazala se manje sretnom kad bi mladu damu trebalo otpratiti kući, obično se ispostavilo da je krasotica Pepeljuga iz trešnjevčkog ili tmjanskog suterena, te smo se noću vučli uz zaspale kućerke i orošene pumpe za vodu zapadno od Remize i istočno od okretišta u Dubravi i na Sveticama, za jedan vlažan poljubac prelazili smo desetak kilometara pješice jer noćnih tramvaja nije bilo ni za lijak, a najgore je bilo u Tmju jer dečki Tmjani nisu nikome davali cure Tmjanke, pa bi drznik iz drugog dijela grada bio neobično sretan kad bi se dokopao tramvajске pruge i Kolodvora sa samo nekoliko modrica. Da, upoznawali smo noćni Kolodvor, i željeznički i autobusni na kojemu se skupljao talog noći, pili smo jeftini vinjak i povraćali na pustoj livadi.

Tu i tamo smo nešto zaradili, netko je pomagao ocu u stolariji, netko je imao imućnu tetu, netko je bio nečak nekoga tko je pobjegao iz Zagreba pred komunistima i sada slao dolare, netko je raznosio milijeko, ali smo u svakom slučaju do subote imali toliko da nas puste u "Ritz" gdje se mogao vidjeti strip tease s "umjetnicama iz inozemstva" koje su nam bile odnekud poznate, zalazili smo u "Esplanadu", i podjali se na vrh Nebodera gdje je bio bar s dobrom glazbom a hrabriji su hodali po ogradi iznad lica koje je vijugalo po dnu provalije razsvjetljena izlozima dućana, oko nas je žmirkalo nepregledno tamno tijelo Zagreba kao da nam namiguje i bodri nas, kao da nam kaže "Vi ste moji dečki i imam vas radi!" O Bože, kako smo ga mi voljeli.

Jedva smo čekali da maturiramo i maknemo se iz svih gimnazija, iz Križanićeve, Kušanove, Klaićve, iz nikakvih jeseni i proljeća, tek zime bijehu zgodbe s klizanjem na Šalati - a imali smo još "šlice na gvinte" - ili na zaleđenom maksimirskom jezeru gdje se ponekad neoprezni nestajali pod ledom i pridružili se onima koji su pali ili skočili s Nebodera, ljeta na "Mladosti" ili na šalatskom bazenu gdje su dobri dečki i cure skakali s tri metra, loši s pet metara a zli s deset metara. Ali kamo poslije glasne proslave i supijanih lutanja gradskim ulicama? Na Medicinski fakultet? Neki su pokušali, ali je malo njih uspjelo, od onih koji su uspjeli dio je odustao u dodiru bolesti i smrti a mi smo ih razumjeli jer smo do tada već upoznali i Rebri i Vinogradsku, Zaraznu bolnicu, a posebice Traumatološku kliniku gdje su nas često vozili poslije prijeloma na utakmicama ili noćnih masovki. Na Prirodoslovno-matematički otišao bi onaj mali s cvikerima iz prve klupe i dugokoski dečki sjajnih očiju i nerazumljivih čežnji, na Ekonomski, blagajnik iz klape koji je bio dužan podmiriti račun s konobarima i ostati sahran u teškim novčanim situacijama, a uvijek su bile žmehke, na Pravni je otišao onaj dosadni tip koji je jedini znao latinski na gimnaziji, toliko je bilo tih fakulteta na starom i slavnom Zagrebačko sveučilištu da se neki uopće nisu

odlučili pa se na kraju misu nigdje ni upisali, nalazili smo ih iza šaltera bana-ka, u kancelarijama. Najbolje su prošli oni koji su znanosti rekli da ide vrit, i ubacili se u očev obrtnički posao, vozili kamione sa šoderica i polako postajali građevinci.

Neki od nas studirali su povijest i književnost, i tako se opet vraćali Zagrebu. Jer Zagreb je stožer i dobar duh novije hrvatske priče. Vidali smo Cesarića i Tadijanovića, Slamig nam je predavao staru hrvatsku književnost, Majer je još bodro hodao Masarykovom, onim istim sunčanim putem kojim je uspravno koračao Tin Ujević i skidao šepir kao u kratkoj dokumentarnoj sekenci, jedinom filmskom zapisu o Velikom čudaku. Sjedili smo u "Kazališnoj kavani" baš kao naraštaji prije nas, raspravljali o Hegelu i De Sanctisu, o Nietzscheu i Berchtu. O svernu. Ranko Marinković sjedio je u blizini, još mladi Šoljan i Pupačić, Bobi Marotti i Vanja Drach, Buzančić je igrao Hamleta a mi smo znali sve i nismo znali ništa. U toj prvoj fazi konzopolitiskog umovanja, ustvari u vrijeme panike nad nepreglednim količinama podataka iz povjesti svjetske kulture, mi smo u jednom trenutku zanemarili Zagreb, mi smo ga sažaljevali, mi smo ga ostavili, izdali. On je šutio i pustio da vrijeme učini svoje, listali smo kartice u Sveučilišnoj knjižnici i tiho šmricali nad Leopardijem i Baudelaireom, htjeli smo u Pariz, ali nam nisu dali putovnice.

Pogled na katedralu iz perivoja Ribnjak

Ubrzo smo se otrijeznili. Malo smo bolje pogledali Vidrića koji je gore na Prekrižju tražio antičko sunce u vinogradu svoga oca, pročitali smo opet Đalskog i Leskovara, otkrili Nehajeva i Sudetu, opet smo zavoljeni naš kajkavski preko Frana Galovića i Dragutina Domjanica, preko Križe ali i iznad svega preko štokavca Maloša koji je Zagreb osjećao kao nijedan rođeni Zagrebčanin i čije će se rečenice citirati uvijek i ponovno, postajući gradskom molitvom, zvonke i čiste kao Angelus, meke i tople kao vanjkuš zagrebački. Ma koliko je vremena prošlo od njegove strašne smrti, Matoš je i dalje sjedio u našim kavanama i ironično se smješkao, taj Nepodmitljivi samotnik spasio je čitav naš naraštaj koji je progledao ščedesetih, baš kao što su ostarjeli Ilirci kao profesori na gomjogradskoj gimnaziji spasili mlade stotinu godina prije.

Nismo ni znali da smo zadnji u povijesti zagrebačke boeme, nisu to znali ni Veselko Tenžara i Josip Sever koji su sjedili za našim stolom, posljednji izdanci jednoga svijeta koji je nestajao. I njihove će smrti biti rane i strašne, zagrebačke literarne smrti uvijek su takve. I Matoševa s razorenim grčljanom, i Vidrićeva u Vrapču, i Šimunovićeve, i Harambašićeva. I Alfrevićeva.

Ivo Hergešić nas je vodio u kalazlište, krlka figura na staklenim nogama, nije nas vodio u gledalište nego iza scene u Dramskom gavelijanskom još kazalištu Violčić je postavio Goldonija, u vrtoglavo visini kulisa i hitrom naporu uzvlatka Hrvatskog narodnog kazališta mjesecima skupljana nervoza eksplozora u otkriću prvakinje da joj pero na šesiru dodiruje nos, pobuna majstora na "Ludakinji iz Chailleta", tvrde da je ovo zadnji put kaj tak delaju, izbezumljeni pogledi inspicijenata, potpuni rasap i kaos, a onda se otvara premijerni zastor i sve šuma ko urica. Skoro sve. Gore u "Komediji" na Kaptolu polako je nestajala opereta, zagrebačka ljubav, i na proscenij se progurao musical, nestala je "Grica Marica" i "Kneginja čardaša". Pojavili su se novi ljudi, eksperimentirali, propadali i uspijevali. Nas je zgrabila drama, i opet smo krenuli od početka, od staroga kazališta na trgu. Sv. Marka odakle su davno nekad izjurenjeni njemački glumci i gdje se pola stoljeća dinstalo profesionalno zagrebačko i hrvatsko kazalište, preko Nine Vavre, Bacha i Radića, ali smo se vraćali i do sjemcnista, do prebndara zagrebačkog Tituša Brezovačkog koji je pisao sjajne komedije i svadao se s gradom oko drva i dimnjaka, kretali naprijed u Milčićevu razdoblje, do Mandrovića, Marije Ružičke Strozzi i lijepe Ljekarne Šram koja nas je povezala s Dež-

Turizam

U ORGANIZACIJI HRVATSKE TURISTIČKE ZAJEDNICE IZ NEW YORKA Američki novinari istražuju po Splitu

Novinari iz New York Timesa, Washington Posta, National Geographica, Business Weeka, Los Angeles Timesa ... pričali su nam u petak ujutro u Splitu puno više o pozitivnim nego o negativnim stranama hrvatske turističke ponude

Obristite grafite s crkava i spomenika, to je nužno vidjeti! - primjedba je bila skupine utjecajnih američkih turističkih novinara koji se nalaze u posjetu Hrvatskoj. Ne krijući oduševljenje prirodnim ljepotama, kulturnim naslijeđem i kulinarskim specijalitetima, novinari iz New York Timesa, Washington Posta, National Geographica, Business Weeka, Los Angeles Timesa ... pričali su nam u petak ujutro ipak puno više o pozitivnim stranama hrvatske turističke ponude. Tvrde da kod nas postoji potencijal za privlačenje i više od 58.000 američkih turista koliko ih je u Hrvatskoj boravilo u protekloj godini.

Amerikanci su dosta puta loše informirani o Hrvatskoj, pa misle da je ovdje još rat i da se radi o nesigurnoj zoni. Kad čuju da je u Srbiji ubijen premijer, to im stvara nelagodu putovanja i u Hrvatsku. Međutim, najnovija predstavljanja turističke ponude Hrvatske na CNN-u ili Fox TV-u pridonose stvaranju povoljnije turističke slike o našoj zemlji - ocijenila je Helen Zuckowski, suradnica National Geographica, koja će o posjetu Zagrebu, Plitvicama, Splitu i Dubrovniku pisati i u nizu specijaliziranih turističkih magazina. Njezin kolega Yuri Sigov iz Business Weeka drži da bi Hrvatska trebala osim promocije u novinama i na televiziji, poraditi i na promidžbi uz pomoć knjige.

Prije polaska na jednodnevno studijsko putovanje u organizaciji Hrvatske turističke zajednice, pokušao sam po newyorškim knjižarama pronaći neko izdanje o Hrvatskoj i jako malo toga sam našao - vclii Yuri Sigov, ističući kako je deseteročlana skupina novinara oduševljena čistotom hrvatskih voda, misleći pritom i na Plitvice i na Jadransko more - Sve su to prednosti koje Hrvatska može koristiti u privlačenju američkih turista. Gost u našoj zemlji stvarno ima što vidjeti i kušati.

Podijelivši se u dvije skupine, četvero je američkih novinara tako u petak razgledavalo Dioklecijanovu palaču, Meštrovićevu galeriju i Kaštelet, dok se ostatak "ekspedicije" zaputio u Dubrovnik.

Pozvali smo desetak iznimno utjecajnih novinara iz svih krajeva

KASNE REZERVACIJE I PRODAJA TURISTIČKIH ARANŽMANA ZA RH

ZAGREB, 27. ožujka (Hina) - Rezervacije i prodaja turističkih aranžmana za Hrvatsku na inozemnim tržištima trenutno kasne, posebno za predsezonu, a situacija se razlikuje od tržišta do tržišta, istaknuli su predstavnici Udruge hrvatskih putničkih agencija (UHPA) u četvrtak na konferenciji za novinare. Istodobno, rezervacije i prodaja turističkih aranžmana u Hrvatskoj za odmore u zemlji teče normalno i trenutno je na prošlogodišnjoj razini, putničke agencije ne bilježe pad interasa, a slično je i sa bookiranjem putovanja hrvatskih građana u inozemstvo, osim putovanja za Egipat, Tursku i zemlje Dalekog istoka za koje su rezervacije u padu.

Opisujući stanje bookinga za Hrvatsku na inozemnim tržištima predsjednik UHPA-e Ivan Pukšar kazao je da se stanje sa bookingom razlikuje od tržišta do tržišta. Tako se na nekim tržištima bilježi pad i do 30 posto (Velika Britanija, istočni dio Njemačke, Poljska), dok se na nekim tržištima bilježe i značajni porasti do 80 posto (Skandinavija, Slovenija, Mađarska, Francuska, Nizozemska i druga). Razloge kašnjenja bookinga za predsezonu Pukšar ne vidi samo u ratu u Iraku i kasnijem Uskrsu (20. travnja) nego i u, kako kaže, "bolnoj točki" hrvatskog turizma - nedostatku vanpansionskih sadržaja. Pukšar je kazao i da su netočne i neosnovane informacije u pojedinim medijima o propasti kongresnog turizma u Hrvatskoj, jer se međunarodni kongresi odgađaju i kada nema rata. Dodao je i da će se po informacijama UHPA-e većina najavljenih proljetnih kongresa u Hrvatskoj i održati.

Direktorica UHPA-e Maja Stanić izvijestila je da je Ministarstvo financija pozitivno odgovorilo na njihov apel o reguliranju plaćanja PDV-a za usluge posredovanja putničkih agencija pri iznajmljivanju privatnog smještaja. Po tome agencije i dalje mogu poslovati kao do sada, odnosno PDV će im se naplaćivati samo za njihovu proviziju pri posredovanju za te usluge. To znači, pojašnjava Stanić, da se cijene privatnog smještaja za individualne domaće i inozemne goste u Hrvatskoj ove godine neće povećavati. U vezi toga UHPA je zatražila od Ministarstva financija i da tiška posebnu brošuru o tom poslovanju kako bi agencije točnije znale kako se ponašati.

Na današnjoj konferenciji predstavnici UHPA-e napomenuli su i da je ovih dana 12 hrvatskih putničkih agencija potpisalo ugovore sa Ministarstvom turizma u vezi dovođenja skupina kineskih turista u Hrvatsku ove jeseni.

Amerike, pa smo uvjereni da promidžbeni rezultati neće izostati. Važno je pritom napomenuti da se odreda radi o visokonakladnim izdanjima ... - rekla nam je voditeljica Ureda Hrvatske turističke zajednice u New Yorku Nena Komarica, naglasivši kako se zasad pretjerano ne osjeća pad u zanimanje američkih turista za ljetovanje u Hrvatskoj, bez obzira na iračku ratnu krizu.

Sve je to relativno. Generalno govoreći, prisutan je pad u broju putovanja u inozemstvo, međutim činjenica je i to da će nakon završetka krize putovanja nedvojbeno doživjeti pravi boom - uvjeren je novinar Business Weeka Yuri Sigov.

Spilćani najljepši muškarci u Europi

Nena Komarica kaže kako je jedna američka turistkinja u tiražnom američkom časopisu "Budget Travel" u pismima čitatelja iznijela komplimente Spilćanima. - Najljepši muškarci u Europi su Spilćani - napisala je američka turistkinja u "Budget Travelu" nakon posjeta Splitu.

Bill Clinton želi u Split!

Voditeljica Ureda Hrvatske turističke zajednice u New Yorku Nena Komarica potvrdila nam je zanimanje bivšeg američkog predsjednika Billa Clintona da posjeti Split i Hrvatsku.

Razgovarala sam i osobno s gospodinom Clintonom o tome i pravili smo mu plan posjeta Splitu, Dubrovniku i Komatinu. Naravno, zbog situacije u Iraku, trenutno je neizvjesno kada će se moći realizirati planirano putovanje budući da mu kao bivšem predsjedniku zbog sigurnosnih razloga nije preporučeno napuštanje Sjedinjenih Država dok traje rat. Svakako, plan njegova posjeta Hrvatskoj i dalje vrijedi i on je jako zainteresiran za to putovanje - kazala je Nena Komarica. (Slobodna Dalmacija 5.4.)

AGENCIJE LANI DOVELE 1,4 MILIJUNA STRANIH TURISTA

ZAGREB - Hrvatske putničke agencije, njih 785, lani su u Hrvatsku dovele 1,4 milijuna stranih turista koji su ostvarili 10,4 milijuna noćenja, podaci su Državnog zavoda za statistiku. Najviše je bilo Nijemaca - 346.300 s gotovo 3 milijuna noćenja, čeha - 206.600 sa 1,3 milijuna noćenja, Talijana je bilo 206.500 s 1,4 milijuna noćenja.

Preko agencija je 386.400 domaćih izletnika bilo na jednodnevnim izletima u Hrvatskoj, dva posto manje nego preklani, dok ih je 49.500 išlo na jednodnevne izlete u inozemstvo, 31 posto manje. Za višednevna putovanja u Hrvatskoj lani se odlučilo 299.000 domaćih turista ili 3 posto više, a s 1,5 milijun noćenja zabilježili su porast od 5 posto. (Slobodna Dalm. 29.3.)

ModernAge Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication & Machining Specilizing in Acrylics:

- Designing
- CNC Machining
- Computerized Vinyl Signs
- Point of Purchase Displays
- Optical Displays
- Acrylic Furniture

- Projektiramo po Vašim osobnim specifikacijama
- Izrađujemo Acrylic namještaj
- Stalci za novine, tace za serviranje, rame za slike itd.

For more information call:

Stan Trtanj, Ivan Hajsan or Bob Galamaga

Tel: (416) 675 2955, Fax: (416) 675 2965
50 Fasken Dr. Units #2, 3, 4, 5
Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

LANDALE: SUSPENDIRAN NALOG ZA UHIĆENJE

ZAGREB, 9. travnja (Hina) - Nalog Haškog suda za uhićenje i predaju umirovljenog generala Janka Bobetka automatski je suspendiran nakon što je hrvatska vlada obavijestila da je optužnica uručena, kazao je u srijedu iz Haaga glasnogovornik Haškog suda Jim Landale. On je objasnio da je odluka kojom je 19. ožujka haški sudac Carmel Agius naložio uhićenje optužnice generalu Bobetku ili njegovim odvjetnicima podrazumijevala "tremutačno suspendiranje naloga za uhićenje i predaju nakon što se optužnica uruči".

"Vlada je obavijestila da je optužnica predana", podsjetio je Landale, objašnjavajući kako je time nalog "automatski suspendiran". (Nova) odluka nije potrebna", kazao je Landale za Hinu. On je rekao kako povlačenje naloga za uhićenje i predaju ne mijenja status optužnice protiv generala Bobetka. "Optužnica je još na snazi", rekao je Landale.

Ratni zapovjednik Glavnog stožera Hrvatske vojske, stožerni general Janko Bobetko, optužen je po zapovjednoj i osobnoj odgovornosti za ratne zločine počinjene u operaciji Medački džep u 1993. godini.

LOV NA GENERALA: ZNAKOVITA ŠUTNJA O TAJNOJ POSTROJBI

Tajna grupa za uhićenje generala Ante Gotovine ipak postoji. Iako MUP i dalje službeno šuti na upite o postojanju specijalne policijske postrojbe, odgovor kako postavljamo pitanja koja ulaze u unutarnji ustroj MUP-a vrlo je znakovit. Zakon o policiji, doduše, izravno ne spominje nekakve posebne tajne jedinice, ali prema članku 14., policija obavlja i neke poslove utvrđene posebnim propisima. Ne navodi se koji su to posebni propisi što ministru unutarnjih poslova ostavljaju otvorenom mogućnost za osnivanje posebne operativne skupine. Prema nekim izvorima bliskim pravosuđu, i prije su postojale tajne skupine policajaca za posebne operativne poslove. Jedna od njih čak je imala naziv POR i bila je vezana uz bivše visokopozicionirane voditelje u tajnim službama, tvrdi naš izvor.

Primjerice, kad se Jamesu Cappiaui sudilo zbog ubojstva Ratka Zme, dužnosnika HSP-a u čepinu kod Osijeka, njegovo nepojavljivanje na sudu osobno je dopisom pravdao Miroslav Tuđman, tadašnji ravnatelj HIS-a. Cappiaui je bio osoba s VIP statusom vojnih i civilnih tajnih službi, a jedan takav dopis potpisao je upravo general Gotovina.

- Osnivanje nekakve tajne jedinice izvan sustava bilo bi potpuno besmisleno. Jer, MUP ima sva raspoloživa sredstva za provođenje i takvih zadaća. Postojanje takve jedinice izvan zakona moglo bi otvoriti za MUP i Vladu niz neugodnih pitanja. Uostalom, iz iskustva iz Srbije može se vidjeti u što se mogu pretvoriti takve jedinice - tvrdi bivši visokopozicionirani dužnosnik sigurnosnog sustava.

Tajni agenti ostaju vječno u sjeni i zbog osobne sigurnosti jer bi bivši lovci mogli biti meta. (Večernji list 8.4.)

Uhićen Ivica Rajić

ZAGREB - Ivica Rajić (45), Hrvat iz BiH, uhićen je u subotu temeljem tjelesice koju je raspisao Haški sud, priopćio je jučer MUP. Rajić pri uhićenju nije pružao otpor, a sproveden je u istražni centar zagrebačkog županijskog suda, dodali su iz MUP-a, ne želeći otkriti gdje je i na koji način Rajić lišen slobode. Rajića Haški sud tereti za ratni zločin nad civilima u selu Stupni Do kraj Vareša u središnjoj Bosni, 23. listopada 1993. godine, tijekom muslimasko-hrvatskog sukoba. Rajić je tada bio zapovjednik Operativne grupe HVO-a i naredio je napad na Stupni Do.

Ivica Rajić rođen je u Jokovcu kraj Kiseljaka. Završio je Vojnu akademiju u bivšoj državi i bio kapetan I. klase u bivšoj JNA. Tijekom rata u BiH bio je zapovjednik obrane Kiseljaka.

Kako doznajemo, Rajić se koristio lažnim identitetom, ali na originalnim ispravama koje mu je izdao MUP RH. To možda i ne čudi, s obzirom na to da je I. Rajić prijašnjih godina uživao zaštitu tajnih službi. (Večernji list 7.4.)

Naletilić osuđen na 20, a Martinović na 18 godina zatvora

(Hina) HAAŠKI SUD osudio je Mladena Naletilića Tutu na 20, a Vinka Martinovića Štelu na 18 godina zatvora za zločine počinjene na području Mostara i Jablanice tijekom 1993. godine. "Naletilić i Martinović odgovorni su za mnogo nanesene boli i sada moraju snositi posljedice svojih djela", zaključilo je prvostupanijsko vijeće na čelu s kineskim sucem Liom Daqunom, proglašavajući ih krivima za progon muslimanskih civila i zlostavljanja kako muslimanskih zatočenika tako i civila.

Obojica su proglašena krivim i po osobnoj i po zapovjednoj odgovornosti za zločine protiv čovječnosti, povrede ratnog prava i običaja i povrede Ženevskih konvencija, počinjene prije deset godina nad muslimanskim vojnicima i civilima mostarskog područja. Naletilić je tada zapovijedao Kažnjeničkom bojnom, a Martinović antiterorističkom jedinicom "Vinko Škrobo" u sklopu te bojne. I Naletilić i Martinović ozbiljna su izraza saslušali presudu.

Prvostupanijsko vijeće prihvatilo je tvrdnju tužiteljstva da se na području Hercegovine odvijao međunarodni oružani sukob uz umiješanost Hrvatske. Kao otežavajuće okolnosti sudsko vijeće izdvojilo je zapovjednu ulogu dvojice hercegovačkih Hrvata, a u slučaju Naletilića i veliki utjecaj i važnost koju je imao na području Hercegovine, odnosno Hrvatske zajednice Herceg-Bosne. Zdravstveno stanje Naletilića sudsko vijeće nije prihvatilo kao olakotnu okolnost.

8. travnja - Glasnogovornica haškog tužiteljstva Florence Hartman potvrdila je da su vlasti u Beogradu obavijestile tužiteljstvo da vode predmet vezan uz istragu ratnog zločina na Ovčari.

Ministar unutarnjih poslova Srbije Dušan Mihajlović izjavio je da su tijekom istrage utvrđeni pravi počinitelji, koji su uhićeni, te kako očekuje da će biti procesuirani u Srbiji.

Kontaktirali su nas kako bi nas obavijestili da vode taj predmet, rekla je glasnogovornica tužiteljstva, dodajući kako ne postoji obveza da Haški sud formalno odobri preuzimanje predmeta. Domaći sudovi su komplementarni Haškom sudu, koji ima primat u suđenjima za ratne zločine, ali i ograničen mandat i ne može suditi svim izvršiteljima zločina, rekla je Hartman. Haški sud, prema njezinim riječima, sudi naredbodavcima koji su najodgovorniji za zločine i vodi četiri predmeta vezana uz Ovčaru, pa je dobro da Srbija pokrene druge predmete protiv osoba na nižim razinama.

Hartman je naglasila kako je vlastima u Beogradu jasno rečeno da moraju izručiti Veselina šljivčanina i Miroslava Radića, koji su zajedno s haškim pritvorenikom Milom Mrkićem članovi tzv. vukovarske trojke, oficiri JNA optuženi za pokolj na Ovčari u kojem je pobijeno 200 zarobljenika iz bolnice u Vukovaru. Oni su optuženi na temelju dokaza, optužnicu je potvrdio sudac i jedino se u sudnici ICTY-ja ta optužnica može osporavati, rekla je Hartman.

Na Ovčari je ekshumacijom pronađeno 200 tijela, a procjenjuje se da je ubijeno 260 ljudi. (H/tv)

PROPAA ZAHTJEV HRVATSKE ZA IZRUČENJEM BIVŠEG PREMIJERA TZV. RSK Srbija neće izručiti Mikelića

BEograd - Srbijanske vlasti ne mogu izručiti Borislava Mikelića Republici Hrvatskoj jer je državljanin Srbije i Cme Gore. Državljanin SCG mogu biti estradirani Haškom tribunalu, ali ne i drugim zemljama, tvrde pravni eksperti, čije su izjave prenijeli beogradski elektronički mediji u povodu najavljenog zahtjeva Hrvatske za izručenjem bivšeg premijera tzv. Republike Srpske Krajine. Mikelić je nedavno uhićen u Beogradu zbog osnovane sumnje da je povezan sa "zemunskim klanom" okrivljenim za ubojstvo premijera Zorana Đinđića. Inače, Mikelić je u Hrvatskoj osuđen na 20 godina zatvora zbog ratnih zločina i priprema oružane pobune. Beogradski mediji citiraju zagrebačkog odvjetnika Antu Nobila prema čijim je riječima "zahtjev Hrvatske samo lijepa priča ministra pravosuđa te da se RH može pozvati samo na sporazum sa Srbijom i Cmom Gorom o međunarodnoj sudskoj pomoći na osnovu kog se može zahtijevati saslušanje određene osobe pred nadležnim srbijanskim sudom". (Novi list 7. Travnja)

Hrvatski lipicanci

Povijest lipicanskih konja započela je još 1580. godine kada je austrijski nadvojvoda Karlo od tršćanskog nadbiskupa kupio selo Lipicu

Konj kakvog prepoznajemo nastao je otprilike prije 10 milijuna godina. "Pitom" je postao u mlađem i srednjem kamenom dobu, odnosno oko pet-šest tisuća godina prije Krista. Konji se dijele na orijentalne i akcidentalne, odnosno na toplokrvne i hladnokrvne, a ta se određenja ne odnose na temperaturu tijela nego na temperament i tjelesnu građu. Hladnokrvni - mimi i veliki, toplokrvni živahni i manje težine. Prvi su teški i do tonu i 300 kilograma, a drugi između 300 i 650 kilograma. Ljudsko obožavanje konja doseže nebeske visine "gdje krilat Pegaz nad oblacima plovi". Ne manje poznat, ali po onoga tko ga prima lošega predznaka, Trojanski je konj, drven u početku bez kojeg ne bi bilo ni Parisa koji ote Helenu, ni Agamernona u opsadi Troje, ni pete Ahilove. Odnedavno je drven konj postao i binami, virusni, kompjutorski. Od onih povijesnih, među najpoznatijima je Bucephalus, konj po kojem je nazvan grad u Aziji "kojeg nitko do Aleksandra Makedonskog zajahati ne mogao", i koji ga je od Makedonije do Indije nosio iz bitke u bitku. Povjesničari zapisahu i godinu smrti konja Aleksandra velikog, 326. prije Krista. Marengo, legendami je konj posljednjeg europskog imperatora Napoleona. Konj je prema legendi uhvaćen tijekom Napoleonovog osvajanja Egipta i vodio ga kroz Italiju do Moskve i prema posljednjoj bitci kod Waterloo-a. Konj je nakon bitke odveden u Britaniju gdje je postao izložbeni primjerak, a njegov se skelet može vidjeti u National Army Museum-u. I upravo je rat s Francuzima natjerao bečki dvor da preseli ergelu lipicanaca iz Lipice u Szekesfehervar, a zatim 1805. u Đakovo gdje su bili smješteni dvije godine i ostali do danas. Povijest lipicanskih konja započela je još 1580. godine kada je austrijski nadvojvoda Karlo od tršćanskog nadbiskupa kupio selo Lipicu.

Nadvojvoda je mjesto odabrao jer su još u rimsko vrijeme za svoje legije Rimljani odatle nabavljali konje. Iste je godine banun Khevenhuler u Španjolskoj nabavila veći broj pastuha i kobila iz Polesine u Italiji. U isto vrijeme počinje uzgoj španjolskih konja i lipicanaca na Jankovićevom dobru u Podravini. Prema matičnim listovima pastuha, "Kroatisch-slavonisches Remontierungs Komman-do" u Zagrebu, doktor Miroslav Steihausz predvodnik uspješnog uzgoja hrvatskog lipicanca, navodi kako su 1857. Lipicanski pastusi sustavno korišteni za priplod u svim hrvatskim krajevima pod vlašću monarhije. UNDH 1943. godine bilo je 450 lipicanskih rasplodnih pastuha i čak 35 000 rasplodnih kobila.

Ergela Lipik kod Pakraca, koja je u uzgoju postigla vrijedne rezultate, 1992. je potpuno razorena. Konji su odvedeni na područje Banja Luke gdje su kod sela Srbac prezimili bez ikakve njege, a zatim su preživjela grla odvedena na istok. Ostala je samo državna đakovačka ergela. Duga je povijest uzgoja plemenitih konja u đakovačkom kraju. Ergela se prvi puta u pisanim dokumentima bilježi, 1506. uz biskupa Miju Kesarića koji je imao ergelu od stotinjak arapskih konja. Ergelu su prije toga osnovali bosansko - srijemski biskupi na svojim posjedima u đakovu, koju je darovao ugarski kralj Koloman 1239 godine. Darovnicu je 1244. godine potvrdio kralj Bela IV., no prvi počeci ergele Đakovo vezani su uz daleku 1374. godinu kada se u Đakovu bosanski ban Tvrtko vjenčao s bugarskom princezom Dorotejom, te tom prigodom biskupima đakovačkim darovao 10 arapskih kobila jednog arapskog pastuha. Prema zapisima, u ergeli 1524. bilo je 130 rasplodnih arapskih konja. Vrijeme je to i prodora Turaka osmanlija, koji u bitci na Mohačkom polju uzimaju danak i u 300 konjanika, konja i pasa, koje je iz Đakova pod barjakom kralja Ljudevita poveo biskup Đuro. U bitci pogiba i Ljudevit, a Turci kreću prema Pečuhu i Beču. 1706. nakon poraza Turaka đakovačku ergelu obnavlja biskup Đuro

Patačić. Ergela raste po broju konja i veličinom, ali se još uvijek isključivo bavi uzgojem arapskih konja. Napoleonov Marengo i silna francuska vojska 1806. označavaju preokret u uzgoju autohtonog hrvatskog lipicanca. Carski lipicanci nakon dvogodišnjeg boravka u Đakovu postaju dijelom narodnog uzgoja i tradicije. I prije samog izravnog dolaska u Slavoniju carska je ergela Lipica utjecala na uzgoj konja u Slavoniji, naime, dio pastuha koji nije odgovarao potrebama dvora i škole jahanja, slani su u Vojnu krajinu, na granicu uz Savu, na postaje, gdje su na privatne kobile pripuštani pastusi. Taj je "novi" križanac preteča hrvatskog lipicanca, za razliku od drugih ondašnjih konja brže uči odaniji je i čistiji. Bio je to konj kojeg se skromnije moglo hraniti, a koji je bio izdržljiviji od drugih pasmina. Najznačajniji pomak u uzgoju lipicanca u đakovačkoj ergeli postignut je za biskupovanja Josipa Jurja Strossmayera, koji biskupiju preuzima 1850. i vodi je slijedećih 50 godina. Strossmayer vlastinstvo podiže na višu razinu, posebice u konjogojstvu i vinogradarstvu.

- Autohtonog hrvatskog lipicanca "linije tulipan" prihvatili su svjetski stručnjaci i uzgajivači. Ergela Đakovo uzgojila je "Karoline" i "Munje", rodove lipicanskih kobila izuzetno cijenjenih u svjetskim razmjernima, a kao dokaz tome kako je riječ o autohtonom hrvatskom proizvodu, uzgojena su grla "Mare, Margite, Zente, Krabe, Nane, Mire" stvorene u Slavoniji kod grofa Eltza u Iloku i u drugim vlastelinstvima, upisanim u svjetske zbirke najboljih konja - ističe ravnatelj centra za uzgoj i selekciju konja u Đakovu Ivica Mandić. Mandić među zanimljivostima navodi kako 1972. prigodom posjeta đakovačkoj ergeli, tadašnje vodstvo ergele ne uspijeva pokloniti engleskoj kraljici, koja na izričit zahtjev dolazi vidjeti hrvatske lipicance, ni jednog konja, no jedan par nedugo nakon toga odlazi Titu "Maestozo Maru" i "Pakra 77". Još jedan par završava u Titovim rukama, par lipicanskih kobila "60 Montenegro" i "61 Gajetana".

- Brojni su svjetski bogataši vlasnici hrvatskog đakovačkog lipicanca, a brojni će još postati, pa i njihove prijateljice. Jedno smo grlo baš prodali prijateljici jednog brodoglasnika! - taji ime ravnatelj ergele Ivica Mandić i dodaje kako ergela u Đakovu od ukupnog uzgoja drži oko 13 posto svjetske proizvodnje: - Naš Lipicanac je prvi ili drugi na svijetu! - ponosno ističe Mandić.

- Naši su konji i dobitnici Os-kara! - šali se i nastavlja: - Svi lijepi, bijeli konji u filmu "Gladijator" su iz Đakova, a naši konji glume i u koprodukciji "Žena mušketir" koji se snimao u Hrvatskoj. Slijede filmski projekt "Marin Držić" i film u pripremi baš o konjima, slično holivudskim uspješnicama u kojem glume samo životinje!

Ni hrvatska kinematografija ne može bez đakovačkih lipicanaca "Sokol ga nije volio", i "Duka Begović" samo su primjeri. - govori Mandić.

Pastuhama i Otvorena ergela Ivan Dvor dostupni su javnosti. Uz prethodnu najavu radnim danima od 7 do 19 sati može se doći u Pastuhamu, a na Ivan Dvor uz posebno odobrenje uprave Ergele. Najveći broj konja koji se tijekom godine nalazi na ergeli je 230, od kojih su 80 posto lipicanci.

Nije dakle slučajno što brončani ban Jelačić na središnjem zagrebačkom trgu jaši upravo pastuha za kojeg je očito lipicanac bio model. Šokačka ljubav lipicanca je nepovratno ugradila u hrvatsku uzgojiteljsku i kulturno-povijesnu baštinu. I kada slijedeći put dogovorite "spoj pod repom" ili "kod konja", u prijevodu ispred ili iza brončanog kipa bana Jelačića na središnjem zagrebačkom trgu, znajte da stojite ispod velikog čovjeka koji sjedi na posebnom konju - hrvatskom lipicanu! (Diners magazin)

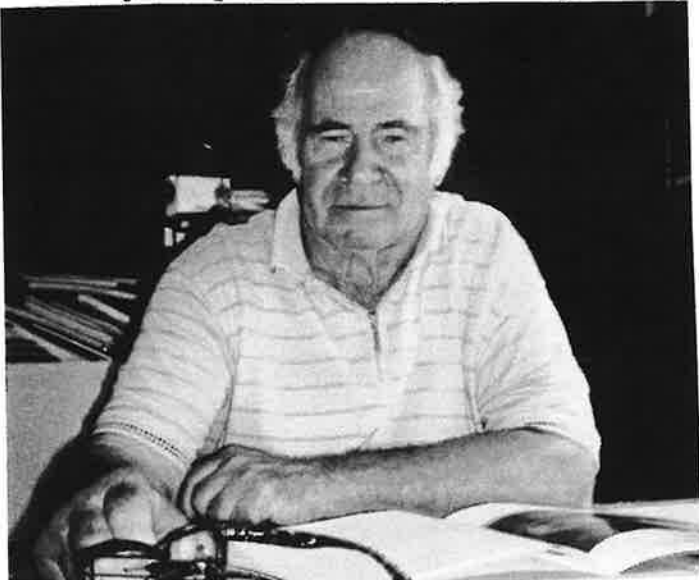

Koliko znate o naivnom slikarstvu?

Nekoliko riječi o Miji Kovačiću, naivnom slikaru

Svatko od nas ima bar jedan životni san. Moj je uvijek bio slikanje, i koliko god mi jedan dobar prijatelj, slikar iz naše zajednice, govori neka ja nastavim "slikati" perom, željela bih ipak bar jednom naslikati nešto što me je zanimalo svojom ljepotom, recimo Jadransko more kad sunce zalazi, ili kanadsku zimu, kad je sve oko vas u prekrasnim bijelim bojama svih nijansi i srce vam želi zapisati te boje svojim kistom... No, to rijetko kome uspijeva, jer za takvo nešto morate biti slikar, dobar slikar. Tako se ja oduševljavam slikama mojih prijatelja, Ilije Vranešića, koji uspijeva dočarati svaki list na drveću, ili ugodaj dalmatinskih gradova, ili jednog slikara kojeg možda ne poznajete, gosp. Zlatka Svobode, koji je za sebe i svoje naslikao pejzaže Zagreba i Hrvatske. Ti njegovi pejzaži svaki puta me ponovno obuzmu čežnjom za Hrvatskom. Posebno me uvijek zanese slika Gornjeg grada u zimskom ugodaju, u odsjaju plinskih svjetiljki, sve u nekim plavim i žutim bojama noći i svjetla.

Slikarstvo je nešto posebno, no za mene je zaista najinteresantnije

Slikar Mijo Kovačić u svom ateljeu

naivno slikarstvo. Iako kažu da su to "slikari bez škola", uvijek se pitam od kuda tim slikarima ta umješnost slikanja slika na staklu, kako slikaju svoje slike na staklu. Prošle godine posjetila sam nekoliko naivnih slikara, a posebno mi je ostala u sjećanju posjeta slikaru Miji Kovačiću, koji živi i radi u Gornjoj Šumi kraj Molva, pa bih danas željela s vama podijeliti taj susret.

Poseban je doživljaj ući u kuću slikara kao što je Kovačić - posvuda su slike, počete, završene, ili tek u radu. Na zidu u njegovoj galeriji stoje sve one poznate slike o kojima smo slušali ili bili ih sretni gledati negdje po raznim izložbama.

Prije nego počnemo razgovarati sa slikarom kako on slika svoje slike, samo malo o Miji Kovačiću. Rođen je 1935, po zanimanju zemljoradnik, crta od djetinjstva tipično hlebinskim načinom slikanja na staklu. Slika panoramske podravske pejzaže s dubokim perspektivama, uvodeći postupno u kompoziciju usamljene likove ili skupine. U žanr-prizorima uvjerljivo opisuje običaje svoga zavičaja, pokazujući težnju prema epskoj opširnosti pripovijedanja. Bujnost mašte pojavljuje se u Kovačićevu slikarstvu u obliku simboličnih mističnih i grotesknih vizija. Posebnu cjelinu čine portreti. U nekim ostvarenjima ti likovi izvinu iz podravske močvare kao protagonisti demonskih prikazanja. Kovačić je ostvario nekoliko remek-djela naivne fantastike.

Stanimo ovdje, jer slikar Mijo Kovačić je u najboljim godinama svojega života, bez obzira na visoke godine: on stvara i dalje remek djela, a neka od njih vidjeli smo ovdje u našoj sredini, kod nekih sretnika, neke na izložbi otvorenoj ovih dana u Mississaugi, a neka na Floridi, na poznatoj izložbi naive koja je oduševila Amerikance!

Kad sam bila kod gosp. Mije Kovačića, malo smo razgovarali o načinu slikanja na staklu. To je možda ono što mene najviše oduševljava. Zamislite: sve slikate s "krive" strane i to još na krhkom staklu, stalno okrećete sliku kako bi vidjeli da li je ono što ste naslikali ispalo onako kako ste željeli, razmišljate kako dalje....

Da li znate kako nastaje slika na staklu? Kad sam gledala po studiju slikara Mije Kovačića ustanovila sam da sam okružena sa nekoliko

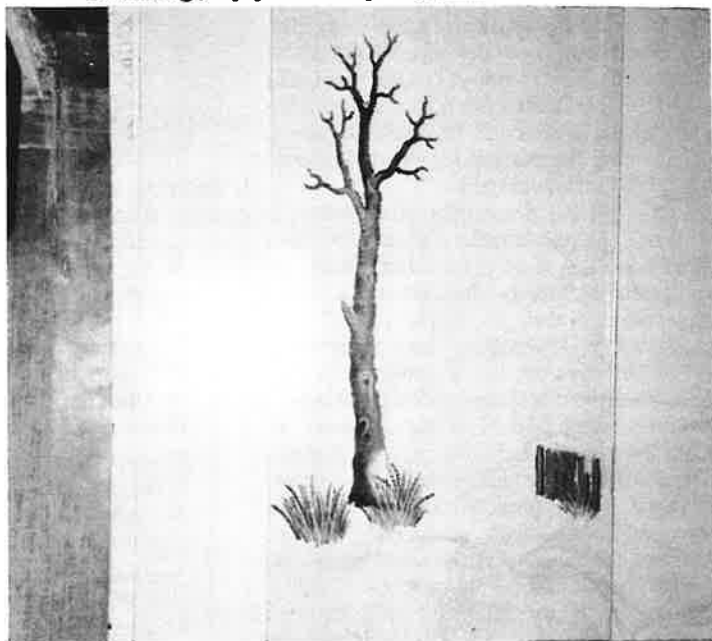
stakala na kojima je bilo "nešto" naslikano: jedno drvo, ili drvo i ptica na grani, ili trava ispred drveta i onda drvo; pa recimo plavo grožđe, ili plavo grožđe, koje je na lišću.... Bilo je nekoliko slika na kojima su se pojavljivali slični motivi, jedino je svaka od njih imala nešto više detalja, ali svaka od njih imala je nešto zajedničko. Svaka od tih slika "sušila" se na strani i čekala daljnji rad, jer slikanje na staklu se odvija postepeno, u nekoliko faza: prvo ide ono najbliže vama na slici, recimo nos čovjeka, tek onda kad se osuši nos, onda dolazi čelo, pa recimo trepavice očiju, pa onda oči, zjenice itd. To se upravo mora gledati kako bi se dobro razumjelo. I tako slikar slika, okreće sliku bezbroj puta, uspoređuje, dodaje neki detalj koji je važan u ovom dijelu slike. Tek onda se ide na ono malo udaljenije, recimo ako je slika tipično "naivna" - drveće, krava iza drveća, kokice u pozadini, slikanje te slike ide po redu: drveće, tek onda nakon sušenja krava u bližoj pozadini, i nakon što se taj dio slike osuši, tek onda kokice, i tek negdje pri kraju, prava pozadina slike (brda, nebo itd.). Tek tada je slika završena.

Zamislite umjetnost takvog slikanja, kojeg čak nitko (u većini slučajeva) nije ni podučavao! Zamislite tu umješnost oka i kista koje može naslikati sve po redu, sve otraga, naopako, a kad se okrene slika na pravu stranu - posebna ljepota koja dah oduzima. Priča na staklu.

Malo je reći divimo se slikarima. Podjećam vas na našeg slikara Iliju Vranešića koji nam je govorio o slikanju računalom (kompjuterom), govoreći nam kako samo oni koji imaju taj talent mogu staviti na papir ono što mi obični smrtnici samo očima vidimo, a ostaje nam u dušama dulje vrijeme. Čak i za računalu treba umješnost i talent, a zamislite tek slikanje na staklu! Za mene, to je i više od talenta!

Kad sam napuštala kuću Slikara Mije Kovačića, u meni su ostale njegove slike: Prijelaz preko Drave, Memento mori, Poplava, Zima, Svinjar, ili poznata slika Raspelo, Sudnji dan, Slijepac s komjačom, ili Ptičar. Mojim prijateljima još sam i danas zahvalna na tome što su "ukrali" malo vremena i odveli me gosp. Miji Kovačiću, jer posebna je bila čast razgovarati s Mijom Kovačićem, jednim od najvećih hrvatskih slikara naive, i gledati ga u radu. Vama preporučam svakako svratite u Gornju Šumu kraj Molva, ili posjetite Muzej naive u Hlebinama, a ako vas put tamo ne nanese, u Zagrebu na Gornjem gradu je Muzej naivne umjetnosti. Taj muzej nemojte nikako propustiti. To bogatstvo boja, detalja, mašte i onog našeg posebnog, hrvatskog, nema nigdje na svijetu, osim na tim slikama naivnih slikara, kojih tamo u Muzeju ima zaista mnogo.

U međuvremenu, posjetite izložbu naive koju je organizirao hrvatski Konzulat u Mississaugi, koja je u korist djece, stradale od mina. Sve slike su

I ovako nastaje slika.....

poklonjene i cjelokupna dobit ide djeci. Zar to nije posebna nakana, a usput vidjeti ćete izvanredno lijepe slike, kojima se mi Hrvati zaista možemo dičiti.

Valentina

Damir Borovčak: Hello Toronto - ovdje Zagreb

KORIZMA OBESPRAVLJENIH POLICAJACA

'Kada vlast i novac postaju bogovi kojima se sve žrtvuje, onda u svijetu vlada ropstvo, nesloboda, rat i smrt' - Josip Koprek

IGNORIRANJE PROSVJEDA

Prošle godine 20. ožujka na Trgu Sv. Marka u Zagrebu, ispred ulaza u Banske dvore, stupilo je u prosvjed oko 180 otpuštenih i obespravljenih hrvatskih policajaca - branitelja iz Domovinskog rata. To su tada zabilježila sva sredstva društvenog priopćivanja u Hrvatskoj. Godinu dana kasnije, 20. ožujka 2003., nakon velikih muka, trpljenja i patnji opisanih u dugačkoj kronologiji prosvjeda koju su sastavili sami prosvjednici, prisutno je u prosvjedu još 30-tak obespravljenih policajaca. To je do sada posve sigurno najdulji prosvjed u povijesti hrvatske države. Ali novinari i urednici medija više nisu zainteresirani za tu našu hrvatsku tragediju. Tijekom cjelogodišnjeg prosvjeda aktualna je vlast na sve moguće načine pokazivala svoju neosjetljivost, bešćutnost, indolenciju, šlamperaj, nedosljednost, amoralnost i na kraju silu. Služila se lažnim obećanjima, klevetama, podvalama, izigravanjem termina dogovora, zastrašivanjem obespravljenih, pa sve do primjene najgrubljih fizičkih metoda uhićenja, pokušavajući ugušiti glas vapajućih iz pustinje nepravdi. Na godišnjicu sramnog nedostatka savjesti hrvatske Vlade, Sabora i Ureda predsjednika RH, prosvjednici koji već godinu dana stanuju u kapelici sv. Fabijana i Sebastijana pozivaju na tiskovnu konferenciju. Za očekivati je da se odazovu sva sredstva društvenog priopćivanja i da istinoljubivo informiraju javnost o tome što se događa s obespravljenim braniteljima - otpuštenim policajcima. No to se ne događa! Kamere Hrvatske televizije, kao najjače medijsko sredstvo, taj dan bile su na Markovom trgu i snimale su jednodnevni prosvjed radnika tvornice "Borovo" iz Vukovara, ali ne i spomenuti cjelogodišnji prosvjed. Obespravljenim hrvatskim braniteljima - policajcima, koji se u nalaze 365 dana, Hrvatska televizija u svom Dnevniku i Vijestima ne podaruje niti jednu sliku, niti jednu riječ. Prikazuje se njihova godišnjica u emisiji Brisani prostor, snimljena dan ranije, ali u terminu 23,30 i drugi dan u 14,15 sati, dakle u vrijeme kada radni ljudi ove zemlje ili spavaju ili su na poslu. Hrvatski dnevni listovi taj događaj marginaliziraju, a primjerice Jutarnji list po nesavjesti svojih urednika uopće ne izvještava svoje čitateljstvo o toj tužnoj godišnjici.

U svojoj korizmenoj poruci "Blaženije je davati nego primati" Sveti Otac zaključuje kako je današnji čovjek često nezadovoljan ispraznim i površnim životom u traganju za istinskom radošću i ljubavlju. Papa pri tom u svom raz-mišljaju i obraćanju savjesti kršćana govori i o tome, kako sredstva društvenog priopćivanja igraju značajnu ulogu omogućujući nam da se solidariziramo sa žrtvama i spremno pomognemo onima koji trpe ili su u nevolji. U tom svijetlu može se suditi i o izvještavanju medija s godišnjice prosvjeda policajaca.

MOLITVOM PROTIV NEPRAVDE

Predstavnik policajaca prosvjednika Filip Lacić na spomenutoj tiskovnoj konferenciji, naveo je kako su prosvjednici izdržali godinu dana, nakon što su lani nepravедno otpušteni iz MUP-a. Lacić najavljuje kako niti nakon godinu dana prosvjednici ne odustaju od svog istinoljubivog zahtjeva. Pri tom podsjeća kako je lani otpušteno oko tri tisuće policajaca prema kriterijima koji nikad nisu bili predstavljeni javnosti, a u policiju su primljene osobe koje su tijekom rata bili pripadnici srpskih paravojnih postrojbi, od kojih su neki sada nedavno uhićeni pod optužbom za ratne zločine. Lacić je zahvalio Crkvi, saborskim zastupnicima, udrugama iz Domovinskog rata i svim građanima koji su im iskazali potporu, dodavši kako njihov prosvjed nije niti stranački, niti politički obojen, već je prosvjed utemeljen na načelima morala i legalnosti dokaza.

Po dokumentima koje su već ranije prikupili obespravljeni policajci - branitelji Domovinskog rata, postalo je posve jasno kako su prosvjednici lažno optuženi, kako oni nisu kriminalci, iako su po ministru Lučinu takovima javno proglašeni u Hrvatskom saboru. Svi su oni pribavili uvjerenja o nekažnjavanju koja su uz dopis poslali na adrese Vlade, Sabora, Predsjednika RH, sredstava društvenog priopćivanja i crkve. Svi oni imaju i potrebnu stručnu policijsku spremu, dok su kriteriji po kojima su otpušteni tajni, nejasni i nedostupni javnosti. Pokazalo se da su mnogi podaci o njima lažirani, a cijeli slučaj politički korumpiran. Neki od policajaca prosvjednika su i odlikovani, a postoji i posve banalan slučaj policajca Stjepana Majdaka kojemu pored visokih ocjena njegove stručnosti, nedostaje samo jedan jedini dan do umirovljenja! No ipak je otpušten! Odgovore na svoje upite i dopise obespravljeni policajci ni do danas nisu dobili. Radi takove vapajuće nepravde, kada je 1. listopada prošle godine

Sv. Otac proglasio godinu svete krunice, hrvatski su otpušteni policajci u kapelici mučenika praksičana Sv. Fabijana i Sebastijana počeli svaki dan u 17,30 sati moliti krunicu za sve obespravljene u domovini Hrvatskoj. Obnavljaju tako svoju vjeru uz molitvu krunice, u ime muke, trpljenja i ljubavi, kao i u vremenima kada su branili razapetu Hrvatsku pred srpskom agresijom.

ISTINA TREBA POBIJEDITI

Iako bi služenje ljudskoj osobi po načelu izgradnje pravedne ljudske zajednice, utemeljene na širenju istine, solidarnosti i ljubavi, trebala biti srž etike društvenih obavijesnih sredstava, to se u slučaju obespravljenih policajaca ne događa. Postoje slučajevi ljudske patnje koje mediji potpuno previde, a o nekima nedovoljno izvještaju. Oboje je izbor koji se ne može ničim opravdati. Iako svaki pojedinac ima neotuđivo dostojanstvo i važnost, te ih se ne smije žrtvovati u ime nekih drugih interesa, ipak i u zemljama s demokratskim sustavima posve je jasno da političke vođe manipuliraju javnim mnijenjem putem društvenih obavijesnih sredstava. Posebno se to događa s TV medijima, kao najutjecajnijim na mišljenje javnosti, umjesto da se promiče načelo istine i ispravljanja nepravdi uz savjesno izvještavanje o takovim događanjima. Nažalost niti Vlada, niti premijer koji stoluju na desetak metara od kapelice, s ulazom nasuprot ulaza, gledajući obespravljene prosvjednike svaki dan, i tako već godinu dana, nisu pokazali niti tračak osjećaja kršćanske i moralne sućuti, a ni pravične građanske savjesti i odgovornosti. "Sredstva društvenog priopćivanja, ispravno upotrebljena mogu pridonijeti stvaranju i podupiranju ljudske zajednice utemeljene na pravednosti u ljubavi, i u mjeri u kojoj to čine, postaju znakovima nade" naglasio je Ivan Pavao II. u svojoj poruci 1998. g. za 32. svjetski dan sredstava društvenog priopćivanja. Ta se poruka uz ostale može naći u knjižici Etika u obavijesnim sredstvima koja bi kao osnova razmišljanja mogla služiti svima nama u vremenima manipuliranja s informacijama. A kako bi cjelokupna vlast, svi političari, i posebno katolici u politici, bolje shvatili o čemu se tu radi, bilo bi im korisno proučiti Doktrinalnu notu o katolicima u politici koju je odobrio Sv. Otac i nedavno je u Zagrebu promovirala IKA. Glas koncila (9. ožujka) u toj prigodi piše: "Kada crkva političarima koji su katolici predlaže ovu notu za djelovanje, onda treba jasno reći da nije riječ o 'stranačkoj stezi' već o savjesti i nužnosti djelovanja prema savjesti u svim dilemama s kojim se političar katolik susreće u svom djelovanju. Nota jasno podsjeća političare katolike na njihovu obvezu da u javnom životu brane moralne i društvene temelje vrijednosti koje uči Katolička crkva. Čovjek se ne može odvojiti od Boga, niti politika od morala, a sadašnja demokratska društva u kojima su svi postali sudionicima upravljanja javnim stvarima u ozračju prave slobode, zahtijevaju nove i šire oblike sudjelovanja u javnom životu od strane građana, kršćana i nekršćana." Nije li ovo prekrasan primjer kako treba postupati u slučaju obespravljenih prosvjednika policajaca na Markovom trgu?

Tim više što "Onaj tko pomaže onima koji su u potrebi uživa Božju naklonost. Služenje onima koji su u potrebi može za one koji su daleko od takovog shvaćanja, biti providnosni put susreta s Kristom. Gospodin preobliči nagrađuje svakog onog tko čini dobro bližnjima" - poručuje povodom ovogodišnje korizme Sveti Otac, kojeg se ova vlast sprema uskoro dočekati u Hrvatskoj. Kako se priprema Vlada, i premijer za taj susret, kada se samo na desetak metara od hrama njihove neosjetljivosti, nastavlja najdulji prosvjed obespravljenih u povijesti nove hrvatske države. Istina će pobijediti! - napisima poručuju prosvjednici iz kapelice mučenika, vjere, ljubavi i svakodnevnih molitvi krunice, spremni do kraja nositi svoj križ trpljenja, muke i poniženja. U ovo korizmeno vrijeme pokore i potrebne poniznosti, poruka svim katoličkim vjernicima, i posebno svim političarima, glasi: Nemojte se ponašati kao mali bogovi! Jer kada vlast i novac postaju bogovi kojima se sve žrtvuje, onda u svijetu vlada ropstvo, nesloboda, rat i smrt! Ako ne možete ništa drugo učiniti u ime načela pravde, morala i poštenja, molite zajednički krunicu s obespravljenim policajcima! Kako ćete inače moći uz mimu savjest dočekati Uskrs? Kako se inače možete uz mimu savjest pripremati za treći dolazak Svetog Oca u Hrvatsku?

Damir Borovčak
damir.borovcak1@zg.tel.hr

Stranački život: Razgovor s dr. Mate Granićem, predsjednikom Demokratskog centra: Dati ćemo dijaspori i šansu i mogućnost da utječe na procese u Hrvatskoj...

Pred neko vrijeme naš dopisnik, dr. Vladimir Goss razgovarao je sa Predsjednikom Demokratskog centra, dr. Mate Granićem. Donosimo vam danas taj razgovor:

VG: Gospodine doktore, nema Hrvata na globusu koji ne zna za Vas i Vaš rad. Ipak, za početak, kako želite da Vas predstavimo čitateljima Hrvatske Iskre?

MG: Ja sam danas Predsjednik Demokratskog centra - hrvatske stranke centra, jedne nove političke snage na hrvatskoj političkoj sceni. Stranka je narodnjačke orijentacije, europski usmjerena, a ujedno sam i Predsjednik Odbora za europske integracije Hrvatskog Sabora. Bio sam Ministar vanjskih poslova i Potpredsjednik u četiri hrvatske vlade, i po mojoj funkciji Ministra vanjskih poslova prepoznaju me, vjerujem, Hrvati u dijaspori.

VG: Kada i zašto je osnovan DC?

MG: Demokratski centar je osnovan nakon izbora 2000. Navesti ću samo dva bitna razloga: Ne postoji niti jedna stranka-pokret, a HDZ je bila takva, u Srednjoj i Istočnoj Europi, koja je sudjelovala u stvaranju države, a koja se kasnije nije transformirala - navedimo na primjer poljsku "Solidarnost", mađarski "Demokratski forum", slovenski "Demos", ili "Savez demokratskih snaga Bugarske", a slično je i sa Češkom i Slovačkom. To je povijesni proces. HDZ je bila stranka koja je najzaslužnija za stvaranje moderne hrvatske države, ali nakon smrti predsjednika Tuđmana logično je da se jedan pokret mora pretvoriti u stranke prema vlastitim afinitetima. Drugo: Moja kandidatura za Predsjednika države. Iako sam mjesec i pol dana prije izbora imao daleko najsnažniju podršku hrvatske javnosti, predsjedništvo moje bivše stranke nije mi, usprkos čvrstim dogovorima, na vrijeme dalo podršku, niti je podržalo moju zamisao da parlamentami i predsjednički izbori budu u isto vrijeme, a bilo je i ljudi koji su aktivno radili protiv mene...

VG: To su dakle razlozi...

MG: ...Da, to su ključni razlozi. Ja o tome danas ne razmišljam, odnosno, spreman sam u nacionalnom interesu zaboraviti. U samom HDZ-u je došlo do promjena a stvorile su se i neke druge stranke što je dio demokracije i DC je spreman nakon slijedećih izbora biti u koaliciji s HDZ-om, što je vrlo izgledna koalicija. Sada HDZ vodi moj bivši zamjenik, Dr. Ivo Sanader, i HDZ-u želim uspjeh. HDZ je sada i najjača hrvatska stranka.

VG: Zašto je onda DC potreban hrvatskoj političkoj sceni?

MG: Iz slijedećih razloga: mi nemamo nikakvih opterećenja prošlosti. Naša stranka je okrenuta prema sadašnjosti i budućnosti. Naša stranka koja ima oko 200 organizacija i preko 12.500 članova je stranka mladih ljudi, koji prije nisu sudjelovali u politici - takvih je preko 50% - koja ima veliki broj izrazito sposobnih ljudi i koja možda najbolje prepoznaje i najbrže reagira na događanja u Hrvatskoj bez obzira o čemu se radi - odnosima sa Slovenijom, gdje smo najkritičniji i nudimo rješenja, ili o odnosima s MMF-om gdje smo kritični i odbacujemo stand-by aranžman i vjerujemo da Hrvatska sama može voditi svoju gospodarsku politiku, a od MMF treba samo uzeti tehničku pomoć; ili se radi o gospodarskom programu gdje smo isto tako vrlo kritični i vjerujemo da Hrvatska mora imati svoj razvojni i izvozno orijentirani gospodarski program. DC radi na takvom programu i predstavlja ga u skoroj budućnosti. Sve to upućuje da je naša stranka, iako manja, puno operativnija, brže reagira, lakše stvara programe od "velikih". I po tome je DC prepoznat i zato je DC stranka u usponu, u razvoju, i dobiva sve značajniju podršku od hrvatske javnosti.

VG: Tko su Vaši najuži suradnici?

MG: Svakako moja zamjenica, gdja. Vesna Škare-Ožbolt, koja je zajedno sa mnom stvorila DC, zatim g. Pavao Miljavac, bivši Ministar obrane, saborski zastupnik, čovjek koji je u Domovinskom ratu prošao sve, od zapovjednika brigade do načelnika stožera koji je vodio "Oluju". Nadalje, imamo značajnu skupinu ljudi koji su bili vrlo uspješni u administraciji što su na primjer G. Joško Morić, dugodišnji pomoćnik Ministra policije, i to one temeljne koja je toliko dala u obrani države, pa Dr. Fuks, Dr. Ružinski, vrlo uspješni pomoćnici odnosno zamjenici Ministra znanosti, g. Obuljen, ratni gradonačelnik Dubrovnika, gđa. Vesna Ghirardi-Jurčić, uspješna ministrica i veleposlanica, pa prvi Predsjednik Hrvatskog Sabora, Dr. Žarko Domljan i dugogodišnji Predstojnik Ureda Predsjednika Republike, Hrvoje Šarinić, tajnik stranke je Dr. Slobodan Lang, ugledna ličnost poznata po zalaganju za zaštitu ljudskih prava, za prava branitelja, te veleposlanik i dugogodišnji savjetnik Predsjednika Tuđmana. To je tek nekoliko imena uspješnih dužnosnika u bivšim vladama, a ima i vrlo uspješnih novih ljudi koji su malo poznati izvan domovine ali će biti temelj naše stranke u budućnosti i koji će sasvim sigurno dati pozitivan doprinos hrvatskoj političkoj sceni.

VG: Već ste govorili što DC nudi na domaćoj sceni. Možete li se osvrnuti na to kako DC zamišlja suradnju s Hrvatima u svijetu?

MG: Vidite, kao Ministar vanjskih poslova pratio sam razvoj događaja u dijaspori. HDZ je imao itekako razvijen program. Može se raspravljati da li su svi elementi tog programa bili konstruktivni - možda se malo previše naglašavao povratak u domovinu. No to je bilo vrijeme stvaranja države, borbe za međunarodno priznanje, pomoć obrani - u tom procesu borbe za opstanak dijaspora je odigrala ključnu ulogu. A isto tako veliku ulogu u humanitarnoj pomoći, zbrinjavanju izbjeglica, posebice medicinskoj pomoći. Za vrijeme HDZ-ove vlasti dijaspora je neosporno bila vrlo važna za hrvatsku državu. Što mi kritiziramo u sadašnjoj vladi je to da ona nema nikakvu politiku prema dijaspori. Mi kao Demokratski centar smatramo da politika prema dijaspori treba biti nešto treće, a to znači potpunu otvorenost prema dijaspori, maksimalnu informiranost dijaspore o tome što se u domovini događa, kakva se politika u domovini vodi; mi kao stranka smatramo da država mora nuditi programe svih oblika kulture suradnje, znanstveno-tehnološke suradnje s dijasporom, zatim da nudimo programe gospodarske suradnje i ulaganja u Hrvatsku, i to samo na temelju stvarne suradnje i sigurnosti ulaganja i da upravo tu suradnju država treba olakšavati. I naravno da se olakšava povratak onih koji se na to odluču, ali da svaka odluka bude isključivo odluka dijaspore. Želimo da hrvatska država bude servis za dijasporu, to je naš stav.

VG: Priprema se novi izborni zakon. Da li DC podržava neki vid trajnog i sustavnog zastupništva dijaspore u hrvatskom političkom životu?

MG: Mi to čvrsto podržavamo. Smatramo to ne samo europskim trendom, jer takav model uvode Italija, Portugal, Irska..., mi smatramo da je sadašnji model dobar, jer daje šanse dijaspori da bude prisutna u hrvatskom političkom životu i da ga ne treba mijenjati.

VG: Dakle, prilikom donošenja novog izbornog zakona Vi ćete se za to založiti.

MG: Najčvršće. Biti ćemo najčvršće protiv bilo kakvih postupaka ukidanja zastupništva dijaspore jer to bi bio korak nazad.

VG: Spomenuli smo izbore. Kad bi po Vašoj prosudbi moglo doći do izbora? Hoće li oni biti prijevremeni?

MG: Mislim da će se izbori održati između rujna 2003 i veljače 2004 - dakle unutar zakonskih mogućnosti. Nama je gotovo svejedno ali za državu bi bilo korisnije da se održe čim prije jer ova vladajuća koalicija ima sve više sukoba; svaka privatizacija velikog sustava završava aferom, i smatram da ovako nestabilna vlada ne može odgovoriti izazovima koje ima Hrvatska.

VG: A izgledi DC?

MG: Nije prerano o tome govoriti. Vjerujem da možemo dobiti 8-10% glasova. Čvrsto ćemo se boriti za gornju granicu. Za to imamo šanse kako pokazuju rezultati lokalnih izbora, proces širenja stranke te ispitivanja javnog mišljenja. Vjerujemo da je 10% je realno i da ćemo biti stranka buduće vladajuće koalicije centra i desnog centra.

VG: Koga vidite u toj postizbornoj koaliciji?

MG: Naravno nije na nama da određujemo. Ali po programu smo trenutno najbliži HSLS-u, HSS-u, i HDZ-u. Mi smatramo da je i HSP pokazao značajan napredak prema klasičnoj parlamentarnoj stranci desnog centra, a što se tiče HSS on je objektivno danas bliži suradnji s lijevim nego s desnim centrom; to je realnost. Iz toga proizilazi da se ipak otprilike zna u kojem će se krugu kretati moguće koalicije, iako DC ne isključuje suradnju s bilo kojom strankom centra i desnog centra.

VG: Na kraju, da li bi u dvije ili tri rečenice mogli sažeti Vašu poruku iseljenim Hrvatima?

MG: Moja temeljna poruka kao Predsjednika Demokratskog centra je da će DC imati svoj program za dijasporu kao vrlo važni dio svog predizborno programa. Sa zadovoljstvom mogu kazati da se je autor ovog razgovora priključio našim naporima i da će on biti nositelj našeg programa za dijasporu, a to znači da će veze s Hrvatima izvan domovine biti čvrste i profesionalne, i da ćemo mi biti servis dijaspori, preciznije rečeno, dati joj i šansu i mogućnost da utječe na procese u Hrvatskoj, ali što je najvažnije da bude dobro informirana i da može raspravljati o konkretnim programima.

Razgovarao: Vladimir P. Goss

Proljeće je! Trebate li pomoć? Pomozite sami sebi prirodnim proizvodima Nature's Way Co. (pogledajte str.28)

Hrvatska književnost

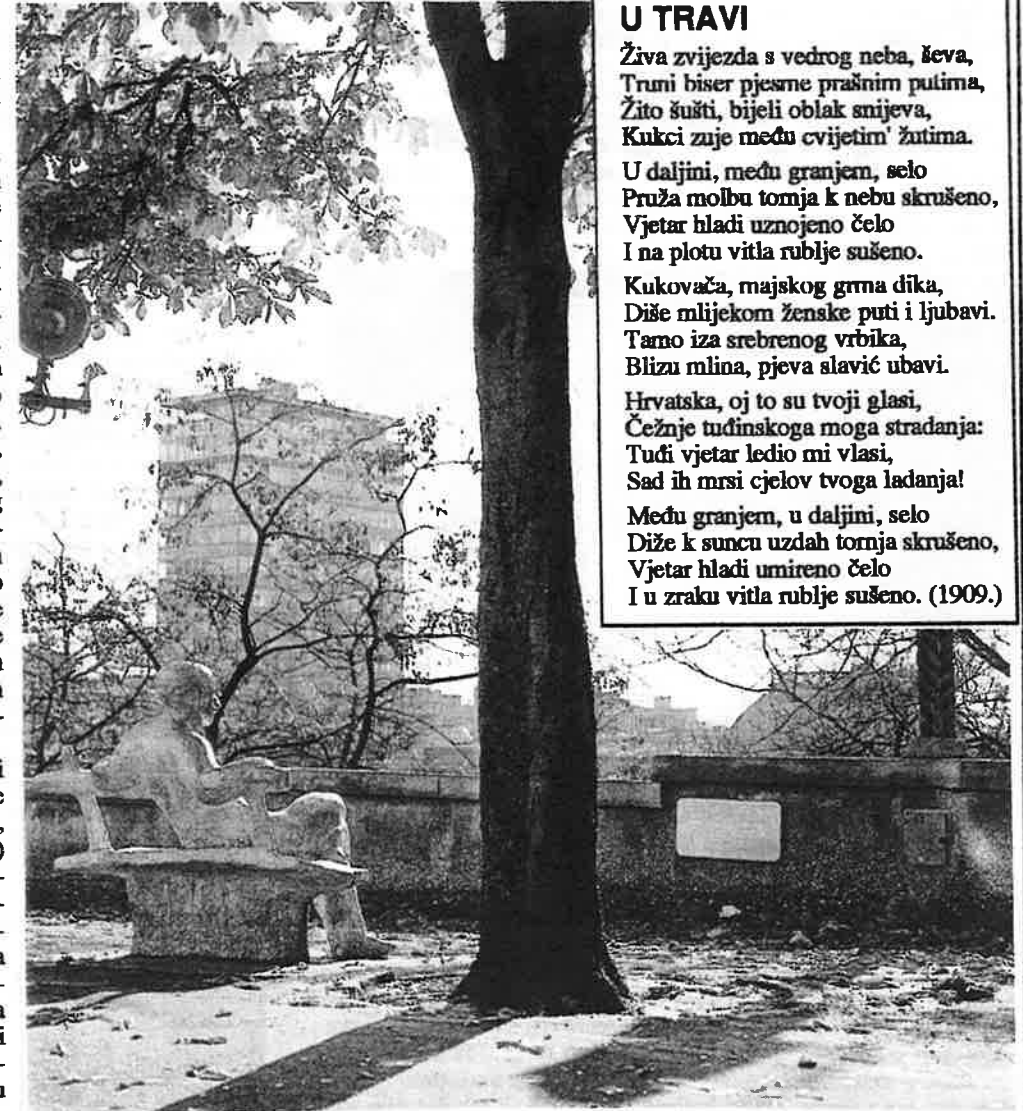
ANTUN GUSTAV MATOŠ

Tovarnik, 13. 06. 1873. - Zagreb, 17. 03. 1914.

Godine 1896. Matoš je imenu Antun pridodao ime Gustav. Pučku školu i gimnaziju završio je u Zagrebu, gdje je polazio i glazbenu školu. Godine 1891. upisao se na Vojni veterinarski institut u Beču, ali je studij nakon jednog semestra napustio. Vratio se u Zagreb, koji kao vojni novak napušta 1893. godine. 1894. godine bježi iz vojske, ali je ubrzo uhićen i zatvoren u petrovaradinskoj tvrđavi iz koje uskoro uspijeva pobjeći. Od tada, kao vojni bjegunac, uzdržavajući se sviranjem čela i pisanjem kritika, živi u Beogradu (1894 - 1898, 1904 - 1908), Ženevi (1898 - 1899) i Parizu (1899 - 1904). U nekoliko navrata potajno dolazi u Hrvatsku, da bi se u Zagreb vratio nakon 13 godina, odnosno nakon proglašenja amnestije za vojne bjegunce. Iako je 1910. položio ispit za učiteljsko zvanje, Matoš, uglavnom zbog svojih političkih stajališta, ne uspijeva naći službu. Uzdržavao se od svog književnog i publicističkog rada. Izuzetno književno obrazovanje Matoš je stekao uglavnom svojim radom i intelektualnom znatiželjom, te se upravo njemu može pripisati zasluga za predstavljene svjetske, osobito francuske, književne tradicije hrvatskoj kulturnoj sredini. U raspi starih i mladih Matoš se nije odlučio za ni za jednu od sukobljenih strana, potvrđujući tako samosvojinost svog pjesničkog stvaralaštva.

U književnosti se javlja novelom Moć savjesti objavljenom 1892. godine u Vienu. Za života je objavio tri zbirke novela i pripovijesti (Iverje, 1899; Novo iverje, 1900; Umome priče, 1909) koje, u rasponu od ljubavnih do satiričnih, variraju najrazličitije teme. U Matoševim proznim djelima, koja često ujedinjuju opreke, poput humorističnog i pesimističnog, osobito dolazi do izražaja njegova stiluska strategije, koju je sam nazvao artizmom. Pisao je esaje i putopise sabrane u zbirkama Ogledi (1905), Vidici i putovi, (1908), Naši ljudi i krajevi (1910) i Počalba (1913), te velik broj kritika, objavljenih u više od 50 hrvatskih časopisa, u kojima je nenjeto polemičnim stilom, komentirao tadašnja kulturna zbivanja.

Iako je već kao gimnazijalac pisao pjesme, te iako je neke pjesme uključio u svoje pripovijesti (Nekad bilo - sad se spominjalo i dr.), Matoš se kao pjesnik predstavlja čitateljstvu tek 1906. godine, kada objavljuje Utjehu kose (Savremenik). Stil je u Matoševoj lirici dominantan, forma je besprijeleka, dok su sadržaj i ton obilježeni pjesnikovim nesputanim, često pesimistički intoniranim, subjektom. U svojim elegijama, sonetima, epigramima, satirama i drugim književnim oblicima tražio je i nalazio način spajanja tradicije i stvaralačke pjesničke osobnosti. Matoševe pjesme, njih osamdesetak, su do 1923, kada su sakupljene i objavljene pod naslovom Pjesme, bile razasute po časopisima i rukopisima. Matoš je svojim djelom najizrazitiji predstavnik, iako ne i pripadnik, hrvatske moderne, kao i uzor slijedećih pjesničkih generacija (T. Ujević, N. Polić, V. Cerina, M. Vrbanić i dr.).

U Zagrebu, na Gornjem gradu, na jednoj klupi sjedi A. G. Matoš i stalno uživa u svom gradu.... Kad dođete idući puta u Zagreb, sjednite pokraj A. G. Matoša, na njegovu klupu

UTJEHA KOSE

Gledao sam te sinoć. U snu. Tužnu. Mrtvu. U dvorani kobnoj, u idili cvijeća, Na visokom odru, agoniji svijeća, Gotov da ti predam život kao žrtvu.

Nisam plako. Nisam. Zapanjen sam stao U dvorani kobnoj, punoj smrti krasne, Sumnjajući, da su tamne oči jasne, Odakle mi nekad bolji život sjao.

Sve baš, sve je mrtvo: oči, dah i ruke, Sve, što očajanjem htjedoh da oživim U slijepoj stravi i u strasti muke, U dvorani kobnoj, mislim u sivim. Samo kosa tvoja još je bila živa, Pa mi reče: - Mrtuj! U smrti se sniva.

1906.

SRODNOST

Đurđic, sitan cvjetić, skroman, tih i fin, Dršće, strepi i zebe kao da je zima, Zvoni bijele psalne snježnim zvončićima Potajno kraj vrbe, gdje je stari mlin.

Pramaljeća blagog ovaj rosin sin Najdraži je nama među cvjetovima; Boju i sveži miris snijega i mlijeka ima, Nevin, bijel i čist ko čedo, suza i krin.

Višega života otkud slutnja ta, Što je kao glazba budi miris cvijeća? Gdje je tajna duše, koju đurđic zna?

Iz đurđica diše naša tiha sreća: Miris tvoga bića, moja ljubavi, Slavi drobni đurđic, cvjetić ubavi.

1910.

ĐAKOVAČKA KATEDRALA

Poznatu izreku "Đakovo je srce Slavonije", mogli bismo, kad govorimo o đakovačkoj katedrali, s pravom dopuniti, pa reći: "Đakovo je srce Slavonije - katedrala srce Đakova!" Ona zaista jest - srce u srcu! Po svojem značenju, po svojem zemljopisnom položaju, simbolički i stvarno. Đakovo i katedrala su srasli, štoviše, postali su sinonimi. Ona je Gradu duhovni temelj, jamac njegovih korijena i povijesnog kontinuiteta, a Grad je njezino plodno tlo, sigurno okruženje, ponosan štovatelj i vjčan čuvar.

Dvije katedrale-prethodnice

Đakovačka je katedrala među najmlađim u Hrvatskoj; istodobno je najistočnija biskupska, katolička stolna crkva, uz granicu Istoka i Zapada. No, korijeni su joj duboko u povijesti i sežu sve do u 13. stoljeće. Zbog tadašnjih nemirnih i nesigurnih prilika u Bosni, bosanski biskup i bosanski kapitol morali su napustiti svoje sjedište: Brdo kod Sarajeva. Prešli su Savu, te biskupsku katedralu (sjedište) prenijeli u Đakovo, zadržavši tada još uvijek i duhovnu ovlast nad Bosnom. Biskup Ponsa, dominikanac, prvi je za stalno preselio u Đakovo. On i njegovi nasljednici, postavši godine 1239. - darovnicom hrvatskog hercega Kolomana - gospodarima Đakova i Đakovštine, tu odmah grade biskupski dvor i prvu katedralu. Zbog različitih opasnosti, opasuju je hedemima. Ovu prvu, gotičku, katedralu uništili su Turci za svog 150-godišnjeg boravka u ovim krajevima (1537.-1687.). Biskupi u to vrijeme nisu smjeli ni naći u Đakovo, a u gradu je stajalo nekoliko džamija. Nakon protjerivanja Turaka, biskupi Đuro Patačić i Petar Bakić, početkom 18. stoljeća, podižu unutar starih zidina novu, drugu, vrlo skromnu katedralu i biskupski dvor. Bosna i nadalje ostaje pod Turcima, ali za crkveno područje dobiva posebnog Apostolskog vikara (biskupskog zamjenika), te se tako odjeljuje od svojih biskupa koji ostaju u Đakovu, na malom području Đakovštine. U isto doba u susjedstvu je, prema istoku, nekoć slavna, a sada siromašna, Srijemska biskupija, sa sjedištem u Srijemskoj Mitrovici (Simrijumu). Godine 1773. papa Klement 14. ujedinjuje pod jednog biskupa Srijemsku i Bosansku (Đakovačku) biskupiju sa sjedištem u Đakovu. Tako stvorena biskupija dobiva ime Bosanska ili Đakovačka i Srijemska biskupija. Ili kraće: Đakovačka i Srijemska biskupija.

Pristup gradnji

Budući da je druga katedrala, zidana nakon odlaska Turaka, bila konstrukcijski vrlo slaba i nepopravljiva, na gradnju nove katedrale pripremali su se već biskupi Antun Mandić (1806. - 1815.), koji je osnovao "zakladu za zidanje nove katedrale", zatim Mandićev nasljednik Emerik Raffay (1816. - 1830.), koji je dao izraditi nacрте za novu katedralu, ali ih je bečki građevni savjet odbio, i biskup Josip Kućković (1834. - 1849.), koji je, doduše, dobio od vlade odobreni izvedbeni plan i troškovnik za novu katedralu i imao znatnu zakladu, ali se nije odlučio pristupiti poslu. Želju svojih prethodnika ostvario je biskup Josip Juraj Strossmayer (1848. - 1905.). Kad je Strossmayer započeo izgradnju katedrale, bio je na vrhuncu muševne i intelektualne snage: u 52. godini života i u 16. godini biskupske službe. U veliki poduhvat uložio je svoj stečeni ugled, energiju i znanje, naslijeđenu zakladu, biskupijsku i svoja materijalna sredstva. Ostvario je djelo koje zadivljuje svakog posjetitelja Đakova. Nacrte za katedralu biskup Strossmayer je naručio u Beču, kod vrlo poznatog arhitekta Karla Rösnera. S njim potpisuje ugovor o gradnji u Đakovu 17. travnja 1866. Plan je bio crkvu završiti za 5 godina, ali su se radovi protegnuli na punih 16 godina, do 1882. U međuvremenu je arhitekt Rösner umro, pa biskup angažira drugog arhitekta, Friedricha Schmidta, također Boćanina, koji je istodobno gradio i zagrebačku katedralu. Radovi nisu tekli bez poteškoća; osobito u nabavkama materijala. Jedino je opeka počena u Đakovu, u biskupijskoj ciglani. Za gradnju je potrošeno 7 milijuna opeka, a kamen i sve ostalo trebalo je - u ondašnjim prilikama - dopremiti iz Istre, Austrije, Mađarske, Italije, Francuske i s drugih strana.

Unutrašnji sadržaj

Dne 28. travnja 1870., kad je građevinski dio bio dovoljno uznapredovao, Strossmayer sklapa ugovor o slikanju katedrale. Za posao su odabrani njemački slikari, koji su živjeli u Rimu, otac i sin, Alexander-Maximilian Seitz i Ludwig Seitz. Slikari su, po umjetničkom usmjerenju, bili "rimski nazarenici". Ugovoreno je bilo izraditi 36 fresaka, a svaka zahvaća više od 30 četvornih metara površine. Načinjene su, međutim, ukupno 43 freske. Taj su posao slikari sa brojnim suradnicima radili kroz 12 godina, samo u toplijim mjesecima. Slike živim bojama iznose biblijske prizore: u glavnoj lađi je deset odabranih tema iz Starog zavjeta, a u poprečnoj lađi i apsida ma se redaju teme

Novoga Zavjeta, to jest prizori Isusova života te likovi apostola i zgrade iz života apostola Petra. Slike su najatraktivnija pojedinost katedrale. Osim slika, katedrala ima 7 oltara i svečanu propovjedaonicu na kojima su kameni kipovi i reljefi svetaca. Glavni oltar je re-mek-djelo arhitekture posvećen katedralnom patronu sv. Petru apostolu. Odabir svetačkih likova na sporednim oltarima

povezan je s povijesću biskupije, idejama biskupa graditelja i općom pučkom pobožnošću. Sve zidne plohe katedrale ukrašene su bojanim ornamentima vrlo različitih oblika. To je djelo slikara-dekoratera Josipa Voltolinija i njegovih suradnika. Uočljive su i velike orgulje na pjevačkom konu. Prve orgulje izgorjele su u velikom požaru koji je u katedrali buknuo 1933. godine. Sadašnje orgulje gradila je poznata slovenska orguljska firma Franca Jenka. Imaju 73 registra, tri manuala i pedal sa 5.486 svirala. Veliki prostor ispod glavnog oltara i poprečne lađe zauzima

kripta u koju vode dva ulaza: iz katedrale i s ulice. Tu je grob graditelja, biskupa Strossmayera, i drugih biskupa, a mjesto je prikladno za prigodne svečanosti, izložbe i koncerte. Vanjština katedrale građna je od do-maće crvene fasadne opeke. Prilazi joj se širokim stepeništem i u njezine tri lađe ulazi kroz tri svečana portala. S pročelja crkvu krase dva zvonika, a sa začelja kupola. Njezina crvena silueta izdaleka se uočava sa svih prilaza gradu. Gradnja katedrale trajala je od 1866. do 1882. Crkva je svečano posvećena, uz veliko mnoštvo gostiju iz Hrvatske i cijele Europe, u nedjelju, 1. listopada 1882. godine.

Križ - temeljna odrednica

Tlocrt katedrale je u znaku latinskog križa. Tu simboliku na svoj način nastavlja i bitno obogaćuje raspored slika: po uzdužnoj križnoj gredi starozavjetni, a po poprečnoj novozavjetni motivi. U sjecištu ovih dviju "križnih greda" je oltarna menza (žrtvenik), simbol Krista. Menzu natkriljuje pozlaćena kupola, znak neba i vječnosti. Krist je tako središnja osoba i temeljna duhovna dimenzija crkve. On ispunjava starozavjetna obećanja, presijeca i završava Stari zavjet i započinje Novi. Cjelokupni ikonografski sadržaj katedralnih fresaka usmjeren je toj ideji.

Glavni oltar

Arhitektonski je posebno istaknut, 15 metara visoki, četverostrani ciborij glavnog oltara, koji nose četiri klesana mramorna stupa. Svaka stranica ciborija ukrašena je klesanim i pozlaćenim ornamentima i izražajnim medaljonom jednog od četvorice zapadnih crkvenih otaca: sv. Grigora Velikog, sv. Ambrozija, sv. Augustina i sv. Jeronima. Nad velikim ciborijem (baldaheom) je manji svod pod kojim je kip katedralnog patrona sv. Petra apostola. Sve zaključuje veliki križ, okružen kamenim kipovima četvorice anđela. Na svakom uglu ciborija jedan je od četvorice evanđelisti. I ova kompozicija ima svoju poruku: oltar (Krist) je temelj na kojem zajednicu vjernika (Crkvu) izgrađuju evanđelisti i njihovi tumači (crkveni oci), vodeći je k spasenju (po križu) u vječnost (anđeli). Začetnik oltara je Karlo Reisner, a dovršio ga je, uz mnoge Strossmayerove sugestije, arhitekt Friedrich Schmidt. Medaljone i kipove radio je Vatroslav Donegani.

Strossmayerov grob

U kripti je grob biskupa graditelja i grobovi drugih biskupa. Reljefni epitaf na Strossmayerovom grobu, koji je u zidu ispod glavnog oltara, radio je hrvatski kipar Rudolf Valdec. Za biskupova života postavljena je tu manja menza, a Valdecovo djelo, klesano u bijelom mramoru i načinjeno poput oltarnog retabla, postavljeno je na zid ispred groba godine 1913. Na reljefu je prikazan Krist Sudac, na prijestolju. Pred njim je Majka Božja Zagovornica. Biskup, odloživši biskupsku mitru, kleči pred Kristom i u rukama drži model katedrale; prate ga i podržavaju sveta braća Ćiril i Metod i okružuju dvanaestorica apostola. Poštujući stilsko načelo crkvene opreme, Valdec ovaj prizor smješta unutar gotičkog trolista, upisanog u polukružni luk, koji se oslanja na dva stupa. Kompozicija prizora, međutim, daleko odmiče od vremena kada su nastajale ostale katedralne skulpture.

Antun Jam

Marina Vuković:

Za čavrljanje uz šalicu kave ili nešto drugo

Koliko smo se puta u životu sjetili one dobro poznate latinske izreke: čovjek je čovjeku vuk. Meni pada na pamet da se bez obzira na svoju više tisućljetnu starost ova izreka trebala promijeniti, u stvari osuvremeniti, a bila bi svima razumljiva, a mogla bi komotno glasniti: "Hrvat je Hrvat u vuk".

Lako i dalje mislim da bi i ta izreka bila preblaga, jer ni ona ne može karakterizirati onu posljednjih godina čak i opipljivu mržnju, netrpeljivost, zavist koja preuzima Hrvate, ali koju jednostavno nitko ne želi javno priznati, dijagnostici-rati i pokušati liječiti. Stoga nam se i događa da tamo negdje, primjerice u Sinju, šef jedne izuzetno ozbiljne i ugledne udruge kakva je HVIDR-a pozove, želeći predsjedniku Mesiću i premijeru Račanu da što prije doručkuju sa Đinđićem, ustvari na ubojstvo istih. A takvih možda ne ovako drastičnih (kako se to u domovini voli reći) transparentnih poziva ima gotovo svakodnevno. Bilo kakvo izazivanje animoziteta predstavlja doljevanje ulja na vatru.

Zašto sam to ponovila? Zato da se previše ne čudite događanjima oko vaše HKZ-e. Kako mislite da se Hrvati (ne daj Bože, kao ni u domovini) u Kanadi mogu ponašati drukčije od onih u domovini? Istina, dobivam ospice kad netko govori o "talogu balkanske svjesti".

Čitajući ponovno neke članke nemogu a ne prokomentirati da nažalost to nije samo slika iz neke, hvala Bogu, više ne postojeće komunističke Jugoslavije, već i opet nažalost i iz sadašnje i postojeće Lijepe naše, gdje su zaštitari, ili čuvari reda ili od milja "kostoloma" uobičajena pojava, pa danas nažalost ni skupštine stranaka, za koje se ipak treba znati da bi trebali biti skupovi istomišljenika, prijatelja, kolega, sa zajedničkim ciljem, ne mogu se održati bez njihove nazočnosti i čisto grube intervencije.

Niti vas želim tješiti niti prodavati pamet, već samo podsjetiti da su vaši dragi sunarodnjaci već davno šokirani i da nam se je domovina pretvorila u jednu veliku šok sobu, tako da sve ono što zaprepastava građane iz naprednih, stvamo demokratskih zemalja, za nas je normalno i dio svakodnevice.

U domovini je normalno da je sav lopovluk iz čuvene "pljačke stoljeća" ostao nesankcioniran, da se narod omalovažuje na svakom koraku, da samo pojedinci (pa i nisu to samo pojedinci) njih stotinjak tisuća, možda i više stotinjaka tisuća uživa blagostanje, dok raja, koja više nije raja, nego "puk", mora "čkomiti". Korisnije je za zdravlje.

Čitam tako neki dan u našem tisku izjavu ministra Lučina koji misli "da ćemo uskoro dobiti širu sliku o iznosima i količini novca za potporu Hrvatskoj, kao i o tome gdje je završio." I još jedan simpatičan podatak, kaže: "postoje ozbiljne indicije da je na isti način završio i novac kojim su građani otplaćivali stanove."

Ponekad se čudim kako ova zemlja uopće i postoji. Hrvati su opljačkali Hrvate, a tamo se tobože čude i skanjuju kako Amerikanci žele opelješiti Iračane. U našim razmjerima štete i posljedice nisu ništa manje. Interes se ne može svrstati pod jedan te isti nazivnik - nafta, sasvim je sigurno, ali se zadovoljavanje apetita manifestira kroz bijedu, siromaštvo i očaj nemoćnih i razočaranih.

Nedavno sam gledala Afganistance, sada Iračane koji ne smiju izraziti svoje mišljenje i sačuvaj Bože govoriti istinu o mizeriji svog životarenja. Zar mislite da je u domovini puno drukčije? Netko će reći kad bi bilo tako ne bih ni ja pisala što pišem. Možda! Ali ovo je samo jedna svjetlija strana medalje, o onoj drugoj ni ja na žalost ne želim govoriti.

Suosjećamo s Iračanima, ali ne i sa vlastitim narodom. Uključit ćemo se u financijsku pomoć Iraku, svaka čast, ali nismo u stanju prehraniti vlastitu raju koja cvili pod vlastitom čizmom. Možda bi bol bila manja (kao što je i bila u onoj našoj neželjenoj državi) da ju je prouzročio stranac, pa i Amerikanci ako treba, a ne naš sunarodnjak, netko tko ide u crkvu, tko se moli Bogu i ima obraza reći "Bog i Hrvati".

I konačno, što primjerice ima jedan i gladan Iračanin od najbogatijih svjetskih nalazišta nafte u svojoj zemlji? Nije li mu sasvim svejedno da li ga gazi Hasan ili John?

I sada se još svi zajedno čudimo demografskoj slici u Hrvatskoj u opadanju i da će nas do 2050. biti samo 3,5 milijuna. S obzirom na cjelokupno stanje i to je prilično ambiciozna brojka. Kad me obuzmu ovako prilično cme misli čini mi se da našem glazuru, kremi, eliti, nazvali ih kako god hoćete to odgovara. Ponekad mi se čini da bi bili najbrižniji kad bi se mogli riješiti tog šljama koji im zagorčava život i kojem se čak moraju ulagivati svaki put kad se približavaju izbori. Promatram ih kako se kočopere, posebice u malim sredinama

dijeleći osmjeh i poneku blagolagoljivu riječ. Zamislite se kad bi se njih tako par stotina tisuća, možda čak i milijun, mogli razmiljeti po Lijepoj našoj. Neki su već i danas kupili helikoptere kako bi mogli poput američkih kamara (koje tobože mrze) mogli razgledavati i obilaziti svoja imanja (a do nedavno nisu imali ni bicikl, a još gore niti vlastiti prozor kroz koji bi se mogli nagnuti).

Promatram i one u Saboru koji su očito već odavno izgubili kompas a sasvim sigurno zaboravili tko ih je i zašto tamo izabrao. Možda se i ponavljam, ali to je samo posljedica okolnosti, jer sam barem 2-3 sata odsjedila slušajući hoću li čuti nešto novo, ali žali Bože. Stoga sam i rekla da se ne morate žalostiti što će dijaspora imati manje zastupnika. Zamislite kako će biti nama koji, čemo od ničega morati izabrati nešto. Podsjetilo me to na čuvene riječi proroka Izaije: I gle, vi ste iz ničega/ i djelo vaše je iz ničega / i izabrati vas bio bi užas.

I zašto se onda čuditi generalu Rojsu koji svog stranačkog kolegu Vladimira Šeksa naziva - sovom, prijeti mu objavljivanjem nekih kompromitirajućih dokumenata, budući da kako kaže zna sve o njemu, i usput mu psuje sve po "spisku". Ali ni to nije najveći užas.

Užas je čuti da špijuni, udbaši i kosovci nisu samo u strankama, već da sjede i u Hrvatskom saboru, od takvih špijuna nije imun niti HDZ. Tako tvrdi general Rojs - saborski zastupnik. Ne treba nama srpskih špijuna o kojima u posljednje vrijeme kruži priča da šetaju Hrvatskom. Hrvat je Hrvat u vuk.

Vaša,

Marina

JOŠ JEDAN MEĐUNACIONALNI INCIDENT MEĐU VUKOVARSKIM SREDNJOŠKOLCIMA

Tri razbijene glave u hrvatsko-srpskoj tučnjavi

VUKOVAR - Lakše ozljede glave nastale zbog upotrebe baseball-palice epilog su još jedne tučnjave s nacionalnim predznakom čiji su sudionici vukovarski srednjoškolci. Čarke koje su se među učenicima drugih razreda dogodile na satu tjelesnog u Trećoj srednjoj školi u jutarnjim satima, dobile su svoj nastavak nakon završetka nastave u prvoj smjeni. Kako tvrdi jedan od učenika očevidaca, koji je želio punu anonimnost, u masovnoj tučnjavi nedaleko od Treće srednje škole, u kojoj se školuju učenici u obrtničkim zanimanjima, sudjelovale su i mlađe osobe koje nisu učenici te škole. "Učenici iz odjeljenja na hrvatskom jeziku koji su prethodno napali učenika srpske nacionalnosti, sada su bili napadnuti od skupine mladića Srba koje znam iz viđenja", tvrdi taj izvor, dodajući kako su profesori škole sve učinili da smire situaciju. Do očitovanja ravnateljice škole Marije Bošnjak nije se moglo doći jer je bila na službenom putu, dok je njezin zamjenik Rajko Lukić zbog cijelog slučaja morao na razgovor u policiju. U cijeloj su priči malodobnici A.M. i N.B. iz Opatovca te N.L. iz Borova naselja izvukli najdeblji kraj, te im je jučer u kirurškoj ambulanti Opće bolnice u Vukovaru ukazana pomoć. "Kod prve dvojice radi se o lakšim tjelesnim ozljedama nastalim od udarca drvenim predmetom po glavi, dok je treći zadobio više udaraca rukama i nogama po tijelu, te također drvenim predmetom u predjelu glave", potvrdio je Lazar Manojlović, dežurni kirurg u vukovarskoj bolnici. Nakon ukazane pomoći, sva trojica su prepraćena u Policijsku postaju Vukovar, a nakon okončanja istrage, Luka Kalinić, glasnogovornik Policijske uprave vukovarsko-srijemske, obećao je konkretnije podatke o cijelom slučaju. "Tek nakon okončanja liječničkog tretmana, utvrđivanja stupnja ozljeda i razgovora sa sudionicima ove klasične tučnjave mladih ljudi imat ćemo podrobnije podatke i izvijestiti javnost", rekao je Kalinić. Do drugih službenih informacija nije se moglo doći, a pred Trećom srednjom školom u posljednjoj noćnim satima bilo je parkirano policijsko vozilo.

(Glas slavonske 28.3.)

POKOPANI POSMRTNI OSTACI PRVIH 600 POBIJENIH SREBRENIČANA

SREBRENICA - Gotovo osam godina nakon tragedije Srebrenice u Potočarima, mjestu na domak grada stradalniku gdje su posljednji put viđeni živi, ukopano prvih 600 identificiranih tijela Bošnjaka. Na zajedničkom groblju u Memorijalnom kompleksu Srebrenica - Potočari od ubijenih Srebreničana oprostilo se više od 10 tisuća ljudi. Ukopu je nazočno bilo 22 akreditiranih veleposlanika u BiH, te predstavnici međunarodne zajednice na čelu s Visokim predstavnikom Paddyjem Ashdownom. No, ni ovoga puta u Srebrenicu, kao ni ranije kada se god na bilo koji način svjedočilo o pogromu Bošnjaka pred nakotom Mladićeve vojske, nisu došli i čelnici Republike Srpske. Iako najavljen, izostao je i Minko Sarović, predsjedatelj državnog Predsjedništva.

Vjerski obred, u kojemu su neuobičajeno za islamske običaje jedni do drugih molili i muškarci i žene, predvodio je islamski poglavar u BiH Mustafa efendija Cerić. U svojoj poruci Cerić je kazao kako je u jednome damu ušutkana riječ onih koji danas nijemo leže pred bogom i svijetom, a nije ušutkana onih koji su krivi, jer nemaju obraza. - Ovdje se nema nešto reći što svijet ne zna, ovdje se ima samo vidjeti što vjera propovijeda - ubiti jednog nevinog je kao ubiti cijelo čovječanstvo. Pravda i nada, jedine su prilicne dvije riječi - poručio je Cerić.

Visoki predstavnik Paddy Ashdown kazao je kako je ovo konačni ispraćaj žrtvi u vječni smiraj. - Ovo će mjesto biti opomena što bude kada jedan narod izgubi glavu. Nećemo odustati dok ne okončamo strahote iz prošlosti, dok ne postignemo pravdu za stradale, mir za preživjele i ne izgradimo budućnost za sve.

Ashdown je prenio poruku Kofija Annana, glavnog tajnika UN-a, koji je u povodu prvoga zajedničkoga ukopa ubijenih Srebreničana poručio da taj čin obilježava kraj dugog iščekivanja članova obitelji ubijenih, ali i početak nove faze u oporavku cijele regije. Annan je poručio da je zabrinut što do danas nisu uhićeni najodgovorniji za masakr.

Član Predsjedništva BiH Suljman Tihić govorio je u svoje ime, jer, kako je ustvrdio, o zločinu u Srebrenici nije moguće govoriti u ime cijeloga

Predsjedništva. - U Srebrenici je ubijeno oko 10 tisuća ljudi, vode se kao nestali, samo zato što su Bošnjaci i muslimani. To je najveći zločin, genocid, u Europi poslije 2. svjetskog rata. Ipak, čekamo na odgovor gdje su nestali, dokle će ih tražiti majke i sestre. Zašto RS ne kaže gdje su masovne grobnice, zašto nisu uhićeni Mladić i Karadžić i zašto UN ne reagira - pitao je Tihić.

Spuštanje tijela u grobove za sve nazočne je bio emotivno najteži trenutak. Pored svakoga groba bilo je položeno tijelo s ispisanim imenom i prezimenom oko kojega je bila okupljena rodbina. Među ukopanim bila je i jedna djevojka, prvi identificirani 17-godišnji Junuz Selimović i još 16 malodobnika, najstariji je imao 80 godina kada je ubijen, a ukopano je i nekoliko gotovo cijelih obitelji.

Studentica prve godine prava u Tuzli Almedina Dautbašić, s mjestu na kojemu su joj ubijeni roditelji i dva brata, u ime rodbine svih drugih žrtava poručila je da čin pokopa 600 ljudi svjedoči istinu kako ih je ubila ljudska mržnja.

U OSIGURANJU 1800 POLICAJACA

Prvi je zajednički ukop srebreničkih žrtava, osim teškoća u dolasku autobusa s rodbinom, koje su na svakih 50-ak metara uz cestu nadzirali policajci, protekao bez i najmanjih incidenta. Mjere osiguranja bile su iznimno jake, uključeno je bilo oko 1800 policajaca, najviše iz Republike Srpske, ali i iz Federacije i Europske policije. Dolinu u Potočarima neprestance su nadlijetali SFOR-ovi helikopteri, čije su postrojbe bile u pričuvi u obližnjoj tvornici akumulatora, a koja je odlukom Visokoga predstavnika od nedavna sas-tavnicom memorijalnoga centra.

STIGLA I AL-JAZEERA

Ukop žrtava genocida u Srebrenici privukao je i veliku medijsku pozornost. Događaj je pratilo 39 redakcija iz zemlje i inozemstva. Zanimljivo, došli su i novinari Al-Jazeere, aktualne upravo oko rata u Iraku. Federalna televizija i Mreža lokalnih televizija iz Sarajeva, Mostara i Tuzle tehnički, potpomo-gnuta Alternativnom iz Banje Luke, izravno su prenosile ukop žrtava.

(Slobodna Dalmacija 1.4.)

SFOR OTKRIO ZAVJERU U VOJSCI BOSANSKIH SRBA

Vojska RS špijunirala Hrvatsku i Federaciju

BANJA LUKA - Vojska Republike Srpske (VRS) aktivno je špijunirala Hrvatsku i Federaciju Bosne i Hercegovine, a bila je uključena i u pripremanje ubojstva srbijanskog premijera Zorana Đinđića, objavili su u petak sarajevski "Dnevni avaz" i banjolučke "Nezavisne novine". Pozivajući se na neizbježni izvor iz međunarodne zajednice, tvrdi se kako su nepobitni dokazi o špijunskim i zavjereničkim planovima vojske bosanskih Srba pronađeni 7. ožujka, kada su pripadnici Sfora u Banjoj Luci pretresli objekte koje koristi obavještajna služba VRS-a. Pronađeni pisani dokumenti i kompjutorski dokumenti sadržavali su cijeli niz šifriranih informacija o obavještajnim djelovanjima ("obavještajni napad") u Hrvatskoj i Federaciji BiH, aktivnostima agenata na tim područjima, ali i izvješća s povjerljivih sastanaka predstavnika međunarodne zajednice u BiH. Prema tvrdnjama izvora koji je informaciju o ovom otkriću proslijedio medijima, očito je da su agenti što su radili za Obavještajnu upravu VRS-a bili vrlo dobro upućeni u aktivnosti i hrvatskih i federalnih tijela vlasti.

Stabilizacijske snage su pronašle i čvrste dokaze o bliskim vezama te službe s Kontraobavještajnom službom Vojske Jugoslavije (KOS) i indicije da je Obavještajna uprava VRS-a bila uključena u pripremanje atentata na premijera Srbije Zorana Đinđića. Čak postoje indicije da je u Srbiji pripreman državni udar ili revolucija, kao i da je đinđićevo ubojstvo trebalo biti samo prvi korak k tom cilju, tvrdi izvor "Nezavisnih", koji je inzistirao na anonimnosti.

Navodno su veze 410. obavještajnog centra Obavještajne uprave Vojske RS bile čvršće s KOS-om Vojske Jugoslavije nego s političkim establišmentom u Republici Srpskoj, ali se navodi i da je nemoguće da politički vrh RS, ili bar njegov dio, nije znao što se nalazi na trećem katu zgrade Narodne skupštine, kao i što se radi u tim prostorijama.

Sfor je navodno otkrio nepobitne dokaze da je Obavještajna služba VRS-a špijunirala i rad međunarodne zajednice u RS i Federaciji BiH, te navodi da je pronađena i lista svjedoka Haškog suda, kao i dokazi da je vršeno praćenje i prisluškivanje tih svjedoka.

Podsjećanja radi, 7. ožujka Sfor je pretresao urede 410. obavještajnog centra koji su se nalazili na trećem katu Narodne skupštine Republike Srpske, a koji čine dio Obavještajne uprave Vojske RS, a istodobno su pretresene i prostorije OBS-a u Glavnom stožeru VRS-a, kao i ured OBS-a u Bijeljini.

Tom prigodom su britanski vojnici iz zgrade Skupštine iznijeli više papirnih vreća, tada nepoznatog sadržaja, u kojima je, kako je priopćeno poslije, bilo više računarskih disketa i pisanih dokumenata. Saznanja SFOR-a uslijedila su nakon detaljne analize obavještajnog materijala.

Ovom Upravom je gotovo deset godina, od 1993. godine, upravljao pukovnik čedo Knežević, koji je tu dužnost napustio tek prije mjesec dana. Zbog primopredaje u Glavnom stožeru VRS-a nije bilo moguće saznati stav Vojske na sve te navode. Naime, dužnost načelnika Stožera VRS-a od jučer, umjesto generala Momira Zeca, obavlja će general Cvjetko Savić.

SDA TRAŽI AKTIVNIJU BORBU PROTIV KRIMINALA:

U BiH ekspozitura srbijanske mafije

SARAJEVO - Stranka demokratske akcije zatražila je od entitetskih i državnih institucija, ali i od Policijske misije Europske unije, da povedu odlučnu borbu protiv ekspozitura kriminalno-zločinačke mafije iz neposrednog susjedstva. Kako je na press-konferenciji ove stranke u Sarajevu izjavio član njezina Predsjedništva Mirsad Čeman, sigurno je da ubojice premijera Srbije Zorana Đinđića imaju svoju mrežu koja štiti ratne zločince i bavi se kriminalom u RS. On je također ponovio zahtjev da se otkriju ubojice povratnika Bošnjaka i Srba u Mostaru te počinitelji 26 ubojstava koja su se dogodila u ovom gradu od Daytona do danas.

Uputan raspolaze li konkretnim informacijama o aktivnostima srbijanske mafije u BiH, Čeman je kazao kako je činjenica da se optuženi za ratne zločine Radovan Karadžić i Ratko Mladić već dugo vremena nalaze na slobodi te da je očito da bez podrške u RS ne bi mogli ostati na slobodi. Prema njegovim riječima, to upućuje na zaključak o vrlo širokoj mreži podrške. Osim toga, zbog slabosti centralnih organa vlasti, usprkos napretku u radu Državne granične službe BiH (DGS), granice su još porozne te se stječe dojam da se utjecaj kriminalnih struktura iz Srbije proširuje na RS, kazao je Čeman.

(Slobodna Dalmacija 29.3.)

Mojim očima (i srcem).....

Lijepa je ta naša Kanada... Posebno je lijepa zimi, kad snijeg sve pokriva, svč se bijeli, a kad se voćer spušta boje neba i ledenih površina preljevaju se jedna u drugu, i ne znaš što je ljepše: da li zamrznuto jezero, ili zalazak sunca koji prekrasnim bojama "oblači" i šume i kuće, led jezera... Zaista je lijepa Kanada, no mi ovdje u Ontariju nemamo nekih planina, na koje bi smo se mogli penjati, osim nekih brdašca koja su nam dosta daleko, bar nama koji živimo u južnom Ontariju. To je ono što meni uvijek nedostaje ovdje u Kanadi i srce mi žudi za planinama u Hrvatskoj. Za koji dan krećem u Hrvatsku. Mnogo toga ću vidjeti, jer ostajem u Hrvatskoj mjesec dana, no ono što me najviše veseli su hrvatske planine.

Vjerojatno se pitate zašto ja stalno govorim o planinama?

Baš kao i mnogi od Vas, nisam bila planinar kad sam bila u Hrvatskoj. Mlado - ludo.... Bilo mi je važnije šetati gradom, popiti koju kavu, možda otići na more, rijetko me je i Sljeme, brdo iznad Zagreba, tako nadohvat Zagrebu, viđalo. No kasnije, mnogo kasnije, moji prijatelji planinari dozvolili su mi okusiti ljepotu trenutka kad se popnete na vrh i osjetite ono nešto posebno što osjećaju samo oni koji se popnu na sam vrh planine. Jasno, i opet ovdje ja nisam kao oni: ja se penjem na vrh planina automobilom, jer kao prvo, potpuno sam izvan "forme", drugo - pa nisam ja više tako ni mlada.... No, doživjeti vrh planine, makar se kao i ja popeli na taj vrh automobilom, nešto je posebno.

Nikad ne ću zaboraviti onaj užitak kad sam se rano ujutro popela na brdo iznad Zavižana, na Volčbitu, i gledala izlazak sunca negdje oko 4.30 ujutro. Nema riječi koje bi mogle opisati taj ugodaj boja, pogled koji vas nosi daleko, daleko... ljepote planina, šumara, zvukove ptica ili boje neba koje se mijenjalo iz sekunde u sekundu.

Nisam još bila te sreće da se popnem na razne vrhove planina u Hrvatskoj, kojih ima bezbroj. No zato su se moji prijatelji popeli na mnoge vrhove i mnogo mi puta pričali o prekrasnim vidicima koje su doživjeli kad su onako izmoreni, no prepuni iščekivanja, došli na sam vrh i pred njima se ukazala ljepota Hrvatske, ono što nam je Bog dao, nadajući se da ćemo čuvati i uživati u tome!

Moji prijatelji planinari ovih su mi dana poslali nekoliko opisa vidika s raznih vrhova planina, koji su doživjeli (a koje ću i ja, nadam se) doživjeti kad jednog dana budem imala puno vremena za hrvatske planine.

Počnimo sa Sljemenom, brdom koje je iznad Zagreba, koje zovu "plu-ćima" Zagre-ba: Vrh Medvednice zovemo Sljeme i visoko je 1033 m. Na vrhu se nalazi TV toranj, a pored njega je vidikovac s pogledom na sjever odakle se za lijepog vremena vidi Hrvatsko zagorje sa svojim naseljima, recimo, vide se Stubali (Stubičke toplice), pogled vam doseže skoro do Krapine. Osim naselja vidi se Ivanščica, Strahinjšćica i ponekad pogled ide do Mariborskog Pohorja. Kad je lijep dan s tog vidikovca pogled na Hrvatsko zagorje je jedinstven i nemojte propustiti pogledati tu ljepotu prvi puta kad dođete u Hrvatsku.

Dalmacija ima isto dosta visoke planine, a pogled s njih je jedinstven. Južnije od Splita je Biokovo, koje se diže nad Makarskom. Nešto južnije od Splita nalazi se planina Mosor. Vrh Mosora visok je 1334 m gdje se nalazi vrh Vickov stup. To je najposvećeniji i najpoznatiji vrh Mosora, mada je najviši vrh visine 1339 m i zove se "Kabal". Ima oblik kabla za pranje rublja. Na sjevernoj strani Mosora vidi se trasa i gradnja nove autoceste prema Zagrebu, a za lijepog vremena pogled puca sve do Sinja i planine Kamešnice koja je na granici s Bosnom, pa i do bosanskih planina. S južne strane Split se vidi kao na dlanu, more, zatim Brač, Hvar, Korčula, vrh Poljčica, ponekad - za zaista lijepog dana - pogled ide i do Visa. Pogled s Mosora je zaista lijep. Plavetnilo mora, uz otoke, pogled je koji se pamti za cijeli život.

Mnogi od Vas odlazili ste u Samobor "samoborčekom". Mnogi su odlazili i na planinarenje u Samoborsko gorje, koje, kako čujem, nije

preteško za penjanje. Nakon raznih kremenita ili raznog "mješanog mesa" sa raznja ili kakve dobre kapljice, penjanje u Samoborsko gorje postaje "sitnica". Bar mi tako govore oni koji su bili na samom vrhu Samoborskog gorja, Oštrcu. Ove godine spremam se svakako popeti na taj vrh, ako sve bude kako treba. No, dozvolimo planinarima opisati što su vidjeli kad su bili na samom vrhu: "S vrha Samoborskog gorja, Oštrca, prema sjeveru se vidi Žumberačko gorje, a pogled prema Sloveniji daje Zasavske planine, a ponekad se vidi i do Kamniških alpi. S druge strane je upravo nevjerojatno lijepi pogled prema Jaski i njenim zelenim vinogradima i naseljima. Također je lijep pogled prema Zagrebu i Medvednici".

Za kraj ovog članka ostavila sam jedan poseban pogled s jedne posebne gore: Vidova gora na otoku Braču. Na Vidovu Goru može se doći s autom, a može i pješke planinarci od Bola ili spuštajući se prema Bolu. Moj prijatelj uvijek oduševljeno govori o Vidovoj gori: "Na Vidovoj gori bio sam više puta, jer me pogled s Vidove Gore, (visina 778 m) uvijek oduševljavao. Ispod Vidove gore, s južne strane vidi se Bol sa svojim Zlatnim Ratom kao na dlanu. Podigneš malo više pogled i vidiš cijeli Hvar. Sa sjeverne strane Hvara je Starigrad koji se nalazi u dubokom zaljevu, a sa južne strane Hvara je mjesto Hvar koji se ne vidi. Pogled s Vidove gore puca i prema Pelješcu, Korčuli, Visu, Palagruži i prema zapadu prema Soli."

Mnogo toga moguće je opisati, no pogled s Vidove gore gotovo je nemoguće opisati riječima: to treba doživjeti! Zato vam, dragi čitatelji, preporučujem da posjetite hrvatske planine, uživajte u prirodi i ljepotama kojima Hrvatska obiluje. Mnogi od nas, kad dođemo u Hrvatsku, zabijemo se u kuće prijatelja, obitelji, sjedimo za stolovima u restoranima, i potpuno zaboravljamo na ljepotu Hrvatske koja nas okružuje, koja nam je na domaku prstiju. Kad ovaj puta dođete u Hrvatsku, običate nešto, popnite se bar na jedno brdo, pogledajte oko sebe: ljepota krajolika očarat će vas i donijeti nev-

Pogled sa Vidove gore (visina 778 metara nad morem)

jerojatno mir i zadovoljstvo u vaše duše. Kako ja to znam? Mnogi mi govore kako puno radim na ISKRI. Možda, ali zamislite, duša mi se tako uvijek odmarala kad sam pisao o ljepotama naše Hrvatske - a zamislite samo kako mi je lijepo kad sam tamo, na bilo kojoj hrvatskoj planini.... a bit ću u Hrvatskoj samo par dana nakon Uskrsa!

Valentina

se uz križ koji je bio položen na pod da ga se poljubi, redovito na mjesto Isusovih rana. Raznositelji vijesti o Isusovoj muci i smrti, tzv. "raspetnici", nosili su križ od kuće do kuće i mudili ga na ljubljenje, napose onima koji zbog bolesti ili visoke dobi nisu više mogli dolaziti u crkvu.

Uskrs na Hvaru

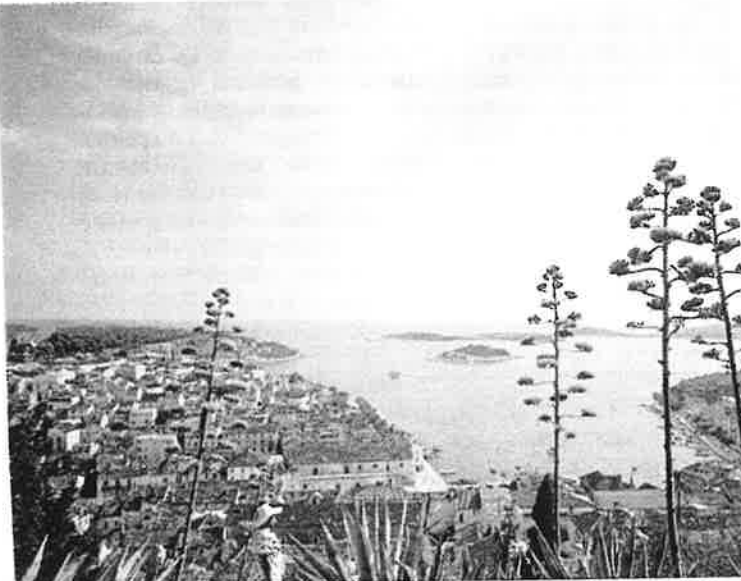
U noći s Velikog četvrtka na Veliki petak iz šest mjesta na U otoku Hvaru kreće procesija "Za križem". Najpoznatiji je to dio hvarske uskrsnje tradicije koja traje već više od 500 godina. Običaj nije prekidan niti tijekom II. svjetskog rata kada su izbjeglice s otoka Hvara u El Shatu postavile šest šatora i prohodale Križni put. U originalnoj verziji procesije, put je dug gotovo 30 km, a tijekom noći, uz pučke napjeve i molitvu, procesija obilazi Jelsu, Pitve, Vrsmik, Svirče, Vrbanj i Vrbosku. Iz svakog od tih mjesta i sela, nakon Mise u matičnoj crkvi, kreće po jedan križ. Križonoša u pratnji lučonoša i župljana kreće prema sljedećem mjestu odnosno crkvi. Tijekom noći Križni put prođe svih šest župa, a križevi se na tom putu ne smiju sresti jer to donosi nesreću. Oko 7 sati ujutro procesija se vraća u svoju matičnu crkvu i zadnjih 50-ak metara križonoša s križem u rukama protrači put do crkve te klekne pred župnika koji potom ljubi križ.

Križevi su težine od 8 do čak 16 kilograma, koliko teži je Išanski križ, a križonoša najčešće hoda bos. Župljani čiji su zavjeti uglavnom vezani za zdravlje, također hodaju bos iako procesija dobrim dijelom prolazi i kozjim putovima. Da bi jednog dana postali križonoše, muška se djeca kod rođenja upisuju u crkvene knjige i za 20-ak, 30-ak ili više godina dožive tu veliku čast da u uskrsnjoj procesiji "Za križem" nose križ svoje župe. Križonošina obitelj potom priprema i veliki uskrsnji ručak za sve župljane kako bi zajedno proslavili Uskrs.

Pored ove najveće procesije na otoku, u samom gradu Hvaru na Veliki petak iz hvarske katedrale kreće procesija "Po Božjim grebima" koja obilazi pet hvarskih crkvi. U svakoj se crkvi pjeva poseban napjev Kristove muke. Navečer se u katedrali čita Muka, a potom po trgu prolazi procesija crnih i bijelih bratima, članova hvarskih bratovština.

Osim religiozne dimenzije, Uskrs na Hvaru ima, dakako, i onu turističku. Početak je to turističke sezone, vrijeme prvog "pravog" sunca i prvih gostiju. A Hvar je zaista pravi izbor za uskrsnji odmor: dani su već topli, ugodni, a restorani i kafići puni su, no ne pretrpani. Vrijeme je to kad hvarski hoteli, poznati po dobroj usluzi i ugodnoj atmosferi, otvaraju svoja vrata nakon zimske stanke. Najveći i najpoznatiji hotel na otoku, Amfora, gostima pruža sve potrebno za ugodan odmor u predsezoni. Tu je casino, kavana, taverna, frizer-

Vjerski sadržaj je duboko obilježio taj dan postom, molitvom i osobitom ozbiljnošću koja se izražavala odlaženjem na Isusov grob, podignut u crkva-ma. Taj "grob" bi redovito čuvali "stražari", tj. mladići, članovi bratovština i crkvenih društava pa i vatrogasci. (HTV)

Pogled na otok Hvar

restoranima u gradu, od "Hanibala" i "Macconda" do "Kod kapetana" poslužuju se morski i mesni specijaliteti, a kafići i njihove terase mame goste na ispijanje jutarnje i popodnevne kave na glavnom gradskom trgu, s pogledom na more.

Posluži li za Uskrs i vrijeme, a prosječna temperatura zraka na Hvaru u travnju iznosi 13,8°C, ne zaboravite posjetiti Paklene otoke. U zagrijaju hvarske uvala, samo 20-ak minuta barkom od grada, prostiru se otoci čije ime podsjeća na pakao, a zapravo potječe od pakline, tj. smole te je originalno ime otoka Paklinski otoci. No, ne stignete li otići do Paklinskih otoka, oni će doći k vama. Naime, tijekom uskrsnjeg aranžmana imat ćete priliku okusiti med od kadulje, vrnjeska, planike i drugih aromatičnih biljki s Paklinskih otoka. Uz prezentaciju i prodaju meda, organizira se i prezentacija te prodaja ekološkog vina Luviji, dobivnika mnogih hrvatskih i inozemnih nagrada. Radi se o autentičnom hvarskom vinu iz grožđa ubranog u vinogradima Paklinskih otoka.

(Diners magazin)

Poslije proždjevene noći, procesija Za križem vraća se ujutro u matičnu župu

ski salon, sportska dvorana, automatska kuglana, dvorana za boćanje, sauna i zatvoreni bazen s morskom vodom. Sobe su održavane i ugodne, imaju televizor sa satelitskim programima, telefon, sušilo za kosu i balkon. U hotelu ćete biti posluženi odličnom hranom. Za uskrsnji doručak Hvarani jedu pincu, no na hotelskoj će se trpezi pronaći i šunke, hrena i jaja za "kontinentalce". Malo gdje na Jadranu gost pojede tako ukusnu, a bogme i obilnu, pansionsku večeru. I inače je gastronomsko-ugostiteljska karta otoka Hvara kvalitetna. U brojnim

Sretan Uskrs

Za križem, na Hvaru

Za križem, na Hvaru

Sretan Vam, Uskrs, Hrvati!

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 119, 20. III 2003.

ŠPIJUNSKI SKANDAL - ŠIRE SE SPOZNAJE O OBAVJEŠTAJNOM RATU BANJE LUKE PROTIV FEDERACIJE BiH I HRVATSKE

Agenti iz Republike Srpske aktivni i u Splitu i Mostaru!

SARAJEVO - Novi podaci o obavještajnoj aferi u Vojski Republike Srpske ponovno su uzdmali bh-javnost. Naime, prema dostupnim informacijama bliskim izvoru NATO-ova saveza, posljednjih je godina 410. obavještajno središte Vojske Republike Srpske špijuniralo djelatnike iz samoga vrha Ureda visokog predstavnika, američke veleposlanike akreditirane u BiH, pripadnike Sfora te mnoge domaće i strane dužnosnike i institucije.

Prema tvrdnjama NATO-ova izvora, sve informacije koje su pribavljane prosljeđivane su KOS-u u Beograd. Nakon akcije Sfora u Banjoj Luci, sva zaplijenjena dokumentacija upućuje na to da 410. obavještajni centar nije djelovao samostalno, već je bio dio sustava koji je vodio obavještajni rat protiv građana Federacije BiH i njezinih institucija, Republike Hrvatske i međunarodne zajednice.

Prema dosadašnjim saznanjima, Obavještajna služba Republike Srpske imala je agente instalirane u tijelima međunarodne zajednice koji su izvješćivali KOS i 410. obavještajni centar o akcijama OHR-a, posebice onima koje su se odnosile na suzbijanje kriminala i korupcije. Riječ je o aktivnostima koje su rađene detaljno, a informacije su se prikupljale uz kršenje daytonskog mirovnog sporazuma i prosljeđivane na civilne adrese u Banjoj Luci i Beogradu.

Posebno je zanimljiv dio dokumentacije iz koje je vidljivo kako je na meti KOS-a bio i određen broj političkih osoba iz Bihaća, Tuzle, Jajca i Mostara. Potrebno je istaknuti kako su na meti agenata bile i pojedine osobe iz Splita i Makarske.

Iako je kontraobavještajna služba bivše JNA desetljećima smatrana ključnom polugom u projektu Velike Srbije, KOS nije pokopan ni nakon smrti SFRJ. Štoviše, ova organizacija trenutno djeluje s posebnom vitalnošću, a najnoviji događaji potvrđuju kako je prilagodljiva svakom vremenu i prostoru. U međuvremenu se ova organizacija pretvorila u monstruozni klan oko kojega su okupljeni bivši i sadašnji pripadnici nekadašnjeg SDB-a s obje strane rijeke Drine, korumpirani političari, pa i pojedini folk pjevači, sa sjedištem u Beogradu.

Pripadnici KOS-a u proteklom ratu bili su najveći neprijatelj građanima RH i BiH. Nanijeli su više zla nego što su to učinile strojnice i VBR-ovi. Je li nakon posljednjih događaja došlo vrijeme za konačan obračun s njima, na način kako su to izveli Rumunjska sa Sekuritateom i ujedinjena Njemačka

USTROJENO POVJERENSTVO ZA POTPORU PROJEKTIMA HRVATA U BiH

ZAGREB, 1. travnja (I lina) - U Vladi je u utorak održana konstituirajuća sjednica Povjerenstva za koordinaciju potpore i financiranja programa i projekata hrvatskih manjina u susjednim i drugim zemljama i Hrvatima u BiH, a predsjedao joj je premijer Ivica Račan. Hrvatska će Vlada podupirati i financirati obrazovne, kulturne, znanstvene, zdravstvene i sportske projekte odabrane natječajem koji će biti objavljen sutra, a očekuje se da će biti otvoren do 5. svibnja. Među ostalim, financirat će se obnova, opremanje, i izgradnja obrazovnih ustanova za izvedbu nastave na hrvatskom jeziku, zaštita, obnova i očuvanje kulturnih spomenika i kulturnih ustanova, obnova etno baštine na hrvatskom jeziku, potpora zdravstvenim programima i sportskim aktivnostima.

Predviđeno je 25 milijuna kuna za potporu projekata Hrvatima u BiH, te 10 milijuna kuna za potrebe hrvatske nacionalne manjine u Srbiji i Crnoj Gori, Sloveniji, Makedoniji, Mađarskoj, Austriji, Italiji, češkoj, Slovačkoj, Rumunjskoj i Bugarskoj. U tim se zemljama broj pripadnika hrvatske nacionalne manjine kreće od četiri do 90 tisuća, napomenuo je Račan.

Povjerenstvo je utvrdilo kriterije za ponude, preciziralo sadržaje koji će biti financirani te utvrdilo potrebnu dokumentaciju, rekao je Račan naglasivši da postoje dobra iskustva s potporom projektima Hrvata u BiH te da za njih postoji velik interes. Također je rekao da postoji potreba za financiranjem znanstvenih i kulturnih sadržaja hrvatske manjine u prekomorskim zemljama te da se razmatra mogućnost širenja pomoći i na druge hrvatske zajednice u svijetu.

ŠIRITE HRVATSKU ISKRU

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 119, 20. III 2003.

sa zloglasnim istočnonjemačkim Stazijem.

SFOR O ŠPIJUNSKOJ AFERI U REPUBLICI SRPSKOJ

Federacija BiH za Vojsku RS je - neprijateljska

SARAJEVO - Premda Sfor još nije završio analizu svih dokumenata zaplijenjenih tijekom inspekcija objekata Vojske Republike Srpske 7. ožujka, ono što je do sada viđeno upućuje na to da je 410. vojna obavještajna jedinica Vojske Republike Srpske provodila jedan broj ozbiljnih antidaytonskih aktivnosti i opstrukcija, pripočeo je u ulorak na konferenciji za novinare u Sarajevu glasnogovornik Sfora Dale MacEachern. Prema njegovim riječima, Vojska Republike Srpske je prikupljala i zadržavala obavještajne podatke o Sforu, OI IR-u, objektima BiH i privatnim osobama iz oba entiteta. - Ove akcije su jasno kršenje Aneksa 1A Općeg okvirnog sporazuma za mir, koji od entitetskih vojski zahtijeva da djeluju na transparentan način i pomognu sve napore SFOR-a, međunarodne zajednice i civilnih vlasti. Štoviše, ovim akcijama izjednačava se odnos prema legalno konstituiranim organizacijama, zaduženima za održavanje mira u BiH, s neprijateljskim organizacijama, kazao je MacEachern.

On je naveo da pregled podataka koji pokrivaju jedno dvomjesečno razdoblje u prošloj godini pokazuje da su objekti obavještajnih izvještaja u 46 posto slučajeva bili privatni građani ili domaće organizacije, u 38 posto slučajeva federalne ili državne vojne i civilne institucije, u 11 posto slučajeva Sfor, te u pet posto Policijska misija EU-a ili druge međunarodne organizacije.

Početak istrage i analize otkriveni su dokumenti koji upućuju na izravnu vezu između rukovodstva VRS-a i operacija ove jedinice. - Ovaj odnos, zajedno s jedinstvenom strukturom, tajnovitošću i ciljem obavještajnih aktivnosti, upućuje na to da vlada RS-a podržava antidaytonske aktivnosti ili opstrukcije - kazao je MacEachern.

On je naveo da je Sfor svoje informacije podijelio s Uredom visokog predstavnika, te je najavio da će više informacija biti dostupno javnosti "ako i kada bude potrebno to učiniti".

(Slobodna Dalmacija 2.4.)

SFOR U TUZLI U SPECIJALNOJ AKCIJI UHITIO NASERA ORIĆA

Zapovjednik obrane Srebrenice - u Haagu

SARAJEVO - Ratni zapovjednik Srebrenice Naser Orić optužen je po dvije točke za individualnu, a po četiri za zapovjednu odgovornost za ubojstva, okrutna postupanja, bezobzima razaranja i pljačku počinjene tijekom rata u BiH od 1992. do 1995. godine, pripočeo je u petak na konferenciji za novinare u Sarajevu predstavnik Haškog tribunala u BiH Refik Hodžić. Glasnogovornik SFOR-a Dale MacEachern je naveo da su pripadnici SFOR-a uhitili Orića u Tuzli u četvrtak oko 22 sata te da se nije opirao uhićenju tako da u toj operaciji nikakvih žrtava nije ni bilo. Orić je u petak oko osam sati prebačen u pritvorsku jedinicu Haškog tribunala.

Odgovarajući na pitanje zašto je SFOR izveo hapšenje, a ne federalni MUP, pogotovo imajući u vidu ranije Orićeve izjave da će se u slučaju podizanja optužbe sam predati Tribunalu, Hodžić je kazao da je Tužilaštvo uručilo optužnicu SFOR-u "iz operativnih razloga". Međutim, nije mogao reći ništa o razlozima koji su naveli Tužilaštvo da o optužnici obavijesti samo SFOR, a ne i Federalno ministarstvo pravde.

Navedeći neke točke optužnice protiv Orića, Hodžić je naveo slučaj koji se dogodio između 24. rujna 1992. i 20. ožujka 1993. godine kada su pripadnici vojne policije, pod komandom i kontrolom Nasera Orića, zatorili nekoliko osoba srpske nacionalnosti u Stanicu javne sigurnosti u Srebrenici i u zgradu koja se nalazila iza zgrade Skupštine općine Srebrenica. - Ti zatočnici su podvrgnuti fizičkom zlostavljanju, velikim patnjama i teškim povredama tijela i zdravlja te nehumanim postupcima stražara, odnosno drugih osoba a uz pomoć stražara. U nekim slučajevima zatvorenici su nasrtni premlaćeni. Fizičko zlostavljanje je uključivalo premlaćivanje raznim predmetima kao što su drveni štapovi, drvene motke, čelične cijevi, metalne šipke, bejzbol palice, puščani kundaci, gole šake te udaranje čizmama i vađenje zuba na silu zadržalim kliještima - kazao je Hodžić.

(Slobodna Dalmacija 12.4.)

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES

RAZGOVOR S GLAVNIM TAJNIKOM HSK JOSIPOM ANATOM SOVULJEM

Od velikih ambicija do neprijateljske emigracije

U povodu sastanka Središnjeg odbora Hrvatskog svjetskog kongresa (HSK), krovne udruge hrvatskih iseljenika koja djeluje u tridesetak zemalja svijeta, razgovaramo s Josipomantom Sovuljem, glavnim tajnikom HSK koji već 32 godine živi i radi u New Yorku gdje je i sjedište HSK.

P. Suraduje li Hrvatski svjetski kongres u Americi s Hrvatskom bratskom zajednicom odnosno Nacionalnom federacijom američkih Hrvata?

Neki pojedinačni odsjeci Hrvatske bratske zajednice uključeni su u ogranke nacionalnih kongresa HSK u Kanadi i Americi. Isto tako, u dogovoru s predsjednikom HBZ-a Bernardom Luketichem i vodstvom HBZ-a, tjednik HBZ-a Zajedničar objavljuje sve priloge koje HSK drži potrebnim objaviti u tom tjedniku. Istovremeno HSK potiče članove svojih podružnica na članstvo u HBZ. Iako je bilo više susreta sa čelnim ljudima Nacionalne federacije američkih Hrvata, još uvijek nije uspostavljena zadovoljavajuća suradnja. Prije nekoliko tjedana razgovarao sam s predsjednikom NFCA Johnom Kraljićem o mogućnostima njihova dolaska na sastanak SO HSK i njihovog izravnog učesća u u radu HSK na svojoj razini.

P. HSK rado ističe svoje članstvo u UN-u. Na kojim je projektima HSK dosad bio angažiran u Ujedinjenim narodima?

HSK se u ove protekle četiri godine angažirao na cijelom nizu projekata unutar Ekonomskog i socijalnog vijeća UN-a. Naši su predstavnici suorganizirali nekoliko konferencija na temu repatrijacije izbjeglica i ljudskih prava, sudjelovali su u radu okruglih stolova, multikulturalnim prezentacijama, aktivno suraduju u Komisiji UN-a za ljudska prava, Komisiji o položaju žena....

P. U jednom svom istupu ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Boris Maruna izjavio je kako je HSK za vrijeme HDZ-ove vlasti financiran iz državne blagajne. Na koji način HSK zapravo financira svoje aktivnosti?

Poslije smjene vlasti u Hrvatskoj, očekivali smo od novog ravnatelja HMI da će se upoznati s radom i ciljevima HSK i da ćemo uspostaviti normalnu suradnju u prilikama u kojima radimo i u kojima nam je nužno surađivati. Smatrali smo normalnim da ravnatelj dolaze i odlaze, iz opravdanih ili isključivo političkih razloga i bez obzira jesu li oni po našoj volji i izboru ili ne, a da se uloga HMI i njezini programi trebaju nastaviti i dalje razvijati. Umjesto susreta s nama, na kojeg smo ga bez ikakvih predrasuda pozvali, Boris Maruna, u ulozi novog ravnatelja HMI, počeo je, po našem uvjerenju, osmišljenu i politički s vrha dirigiranu kampanju raznih insinuacija i optužbi, između kojih je i tobožnje financiranje HSK iz državne blagajne. On se pokazao kao tipičan primjer umišljenog aparatičara iz ruskih vremena.

U zdravim političkim i općenito društvenim prilikama, za javno prozivanje treba pred javnošću i pravno utemeljeno dokazati svoje tvrdnje ili napustiti dužnost, ili biti smijenjen od strane poslodavca, a kako se to u ovom slučaju nije dogodilo, sve to samo po sebi mnogo govori o osobi i ulozi ravnatelja HMI i današnje vlasti u Hrvatskoj.

HSK svoje aktivnosti financira isključivo od članarina i dobrovoljnih priloga članova, dok troškove putovanja, hotelskog smještaja, organiziranja sastanaka i druge troškove članovi snose sami.

P. Možete li usporediti odnos bivše i sadašnje vlasti prema iseljeništvu?

U kratkim crtama rečeno, odnos bivše vlasti prema hrvatskom iseljeništvu obilježile su velike ambicije u vezi korištenja golemog iseljeničkog potencijala, povratka i slično, dakle, zamišljeni ali neostvareni ciljevi zbog nedostatka osmišljenih i zakonima potkrijepljenih programa, birokratske tromosti i drugih opravdanih i neopravdanih razloga. Iz današnje perspektive, teško je reći dokle bi se došlo da se nastavilo sa svim započetim, ali se sa sigurnošću može reći da bi se nešto i ostvarilo a možda i nešto novog poduzimalo, za razliku od odnosa današnje vlasti (koju, usput rečeno, prihvaćamo poštujući demokratsku odluku glasača, bez obzira što ona nije bila po izboru većine nas iz iseljeništa).

Koalicijska vlast je odmah na početku s nama prekinula odnose i, slikovito kazano, počela nas tretirati kao "neprijateljsku emigraciju" u nešto blažem obliku nego što su to desetljećima činile jugoslavenske vlasti. U istom se duhu može govoriti i o odnosu današnje vlasti prema Hrvatima u Bosni i Hercegovini koji snose teške posljedice zbog takvog stava službenog Zagreba.

P. Čini se da je iseljenišтво i inače umnogome razočarano stanjem u Hrvatskoj. Što iseljenici najviše zamjeraju političarima u Hrvatskoj?

O razočaranju stanjem u Hrvatskoj i zamjerkama političarima od strane

nas u iseljeništvu, može se reći da je raspoloženje veoma slično, a u mnogim aspektima posve identično, općem raspoloženju naroda u Hrvatskoj. Ovo je vrlo široka i složena tema o kojoj treba progovoriti sa šireg političkog, ekonomskog, sociološkog pa i psihološkog aspekta. Svakodnevno sam u dodiru s mnogim javnim hrvatskim djelatnicima diljem svijeta i mogu reći da su ljudi duboko razočarani stanjem u Hrvatskoj za koje odgovornost snosi sadašnja vlast koja se iscrpljuje u stalnoj borbi i međusobnim stranačkim obračunima za ministarske pozicije i druge položaje u vlasti, te za svoje osobne probitke, a u potpunosti zanemaruje nacionalne interese. Istovremeno, tu svoju pogubnu politiku usklađuje prema zahtjevima koji dolaze izvana i koji su isključivo na korist drugih a na štetu Hrvatske. Dok nam sudbina određuje drugi, hrvatskom čovjeku mora biti jasno da će je oni određivati u svojem interesu gazeći naše nacionalno dostojanstvo.

P. Kakav je stav Hrvatskog svjetskog kongresa u vezi zastupljenosti iseljenika u zakonodavnoj vlasti? Treba li iseljenoj Hrvatskoj posebna lista? Kakav je stav HSK prema biračkom pravu bosanskohercegovačkih Hrvata s dvojnim državljanstvom - trebaju li oni glasovati u Hrvatskoj?

HSK se zalaže da hrvatsko izvandomovinstvo bude zastupljeno u Hrvatskom saboru i na taj način doprinese stečenim demokratskim i inim iskustvom, a u interesu domovinske i izvandomovinske Hrvatske, te da se Hrvatima koji žive izvan domovine osigura najefikasniji način glasovanja na izborima - dopisno glasovanje, po uzoru na druge zemlje s brojnim iseljeništvom odnosno građanima koji žive izvan granica svoje domovine a imaju pravo glasa. Ključno je, ne samo zakonski nego i u praksi omogućiti pravo glasa svakom hrvatskom državljaninu bez obzira gdje on obitava. Ovo se naravno odnosi i na hrvatske državljane koji žive u Bosni i Hercegovini. Posve je nebitno pritom je li ovo neotuđivo pravo hrvatskih građana koji žive izvan granica RH u izbornom interesu pojedinih stranaka, a to je glavni razlog međustranačkih sukoba po tom pitanju.

O toj problematici razgovarali smo s predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti i svi odreda podržavaju naš stav, pa i koncept dopisnog glasovanja. Ostaje nam vidjeti koliko je u tome bilo istinske dobre volje odnosno licemjerna prema nama.

P. Prošle je godine najavljeno da će HSK podići tužbu protiv sada već bivšeg visokog predstavnika u BiH Wolfganga Petritscha. Što je po tom pitanju učinjeno i kako HSK percipira odnos Zagreba prema bosanskohercegovačkim Hrvatima?

Optužnica protiv bivšeg visokog predstavnika u BiH Wolfganga Petritscha za kršenje ljudskih i nacionalnih prava i nanošenja materijalne štete Hrvatima u BiH usuglašena je s pravnim stručnjacima i uskoro će biti predana odgovarajućem sudu na međunarodnoj razini. Hrvate u Bosni i Hercegovini današnji je službeni Zagreb prepustio na milost i nemilost međunarodnoj zajednici i ostalima, pa za nastale teške posljedice snosi i povišenu odgovornost.

(Dom i svijet, Marica Risek)

Preporučujemo Vam.....

modernage glass inc.

Window Walls - Curtain Walls
Glass - Glazing - Mirrors
Store Fronts - Entrance Ways

239 Bering Avenue
Toronto, ON, M8Z 3A5

Tel.: (416) 233 5880
Fax: (416) 233 6092

Sretan nam Uskrs.....

Uskrs je najveći blagdan kršćanstva. To je spomendan uskrsnuća Isusova, to jest činjenice da je Krist ponovno živ. On je raskinuo okove smrti i slavno ustao iz groba, u novoj je i vječnoj egzistenciji. K tome on je u slavi Boga Oca. Slavljenje Uskrsa uključuje ispovijed vjere Isusovih učenika u uskrsnuće mrtvih i život budućega vijeka, tj. u vlastito uskrsnuće.

Blagdan Uskrsa ima svoju pripravu, jer slavljenju otajstva Uskrsa predstoji i spomen Isusove muke i smrti. Sveukupno vrijeme priprave naziva se korizma, a vrijeme neposredno prije Uskrsa Veliki tjedan ili Tjedan Isusove muke. On počinje Cvjetnicom, zatim su osobito važni dani Veliki četvrtak, Veliki petak i Velika subota u kojoj tzv. Vazmenim bdijenjem već počinje neposredno slavljenje samoga Uskrsa.

Korizma je vrijeme priprave za Uskrs. Naziv dolazi od latinske riječi "quadagesima", tj. četrdeset, jer traje 40 dana, od Pepelnice ili čiste srijede pa do Uskrsa. Stoga se u nekim hrvatskim krajevima uz izraz "korizma" uobičajio i naziv četrdesetnica. Broj tih dana uskrsne priprave uvjetovan je Isusovim četrdesetodnevnom postom u pustinji prije početka njegova propovijedanja, naviještanja Evanđelja. Stoga je korizma vrijeme posta i nemrsa, odricanja, pokorničkih djela i molitve. Ove vanjske izraze korizme pratilo je osobito crkveno korizmeno događanje, koje potvrđuju osobite korizmene pjesme s ozbiljnim napjevima i porukom koja izražava Isusovu muku, ali i vjemičko suživljavanje s njegovom mukom i smrću.

Osam dana prije Uskrsa je Cvjetnica ili Nedjelja muke Gospodnje. Njom započinje Veliki ili Sveti tjedan, kada u 8 dana slavimo najveće tajne kršćanstva: Isusovu muku, smrt, pokop i uskrsnuće. Cvjetnica je uvod u to slavlje. Sadržaj Cvjetnice otkriva svećenikov pozdrav kojim započinje vjemički susret u crkvi, a glasi: "Danas se skupljamo kako bi započeli slavlje vazmnog otajstva, to jest muke i uskrsnuća Kristova." Isus je zato i ušao u svoj grad Jeruzalem, spreman prihvatiti križ kako bi otkupio ljude od zla za slobodu sinova i kćeri Božjih.

Misa Cvjetnice ima i dva posebna obreda: prvi je povorka s blagoslovljenim palminim i drugim granama, koja spominje Isusov slavni ulazak u Jeruzalem, a drugi je izvještaj o Isusovoj muci. Ti obredi izražavaju dva glavna oblika vazmnog otajstva: Isusovo bolno umiranje i uskrsnu pobjedu. Običaj je nositi ove grančice u svoje domove da bi podsjećale kako je Isus svojom mukom, smrću i uskrsnućem stekao život s Bogom, život u milosti. Te grančice ostavljaju se u kući i nakon što su se osušile. Ovaj je običaj strogo kršćanski, a najvjerovatnije je stariji običaj kćenja cvijećem bunara na Cvjetnicu, posebno u dvorištima kuća gdje ima momek za ženidbu. Običaj je poznat u nekim dijelovima Slavonije, a označuje početak proljeća.

Faljen budi Jezus Kristus i Marija
I presveto telo dragoga Jezusa!
Simo hodi, človek, k ovomu oltaru,
Ter ponizno ovde nagni svojo glavo.
Ovde videl bodeš agneca krotkoga,
Ljuto ranjenoga i alduvanoga.
Hahari ga sega do gologa slekli,
Bičovali so ga stopu svezanoga.
Na špot šibo drži vu rokaj trsteno,
Korunu s trnja nosi on spleteno.
Do so se stopine pune krvi stale
Od Jezusa rane, od Kajfeža roke.
Oj nevemi Juda, gle Jezusa telo,
Tvoje poželjenje na kaj ga je delo.
Golgota je gora velka tožna bila,
Gda se Jezusova krvca pretočila.
Kaplja kapljo z križa dolc dostigala,
Da se cma zemlja krvcom napajala.
Angeli čuvari sveto krv pobrali,
Do kaplje pobrali v kelih nalejali.
Nesli jo pred Boga stvoritelja svoga.
Bog nje lepo pita: "Angeli čuvari,
Angeli čuvari, gde ste to nabrali?"
"Mi smo to nabrali na gori Kalvari
Gde se križ podirja, gde nam Jezus vmirja."
Jezus bodi s nami, Marija med nami.
Pavlovac u Podravini

Isusovu Posljednju večeru, koju je prije muke proslavio sa svojim učenicima, kad je učenicima ostavio trostruki dar: prvi dar je euharistija, tj. misa i pričest, drugi je dar svećeništvo u Crkvi, a treći je simbolička pouka o važnosti bratske ljubavi. Na taj dan svećenici u mnogim crkvama neposredno podsjećaju na Isusovo pranje nogu apostolima tako što i sami peru noge dvanacstoricu muškaraca, tzv. "apostola".

Pripremanje soparnika na Veliki Petak u Srinjanima

Kako kroz dane Svetog trodnevlja ne zvone crkvena zvona, uvriježio se običaj da muška djeca idu naseljem pa drvnim škrgtaljkama označuju vrijeme jutarnje, podnevne i večernje molitve. Andeo gospodnji te vrijeme početka crkvenih slavlja.

Predkršćanskog je podrijetla običaj šibanja. Poznat je u Istri i u Slavoniji, gdje se naziva "šibarine". Kršćanski sadržaj tom je običaju dan u Dalmaciji gdje se na Veliki četvrtak, a negdje u sve dane Svetog trodnevlja, udara šibama po crkvenim klupama tako dugo dok se ne izkorne, a čin se naziva "tući barabana" pa naziv podsjeća na Barabu, sudionika Isusova procesa pred rimskim upraviteljem Poncijem Pilatom.

Veliki petak je spomendan Isusove muke i smrti. Spomen u crkvi sadrži tri dijela. Prvi je Služba riječi koja uključuje izvještaj o Isusovoj muci evanđeliste Ivana, Isusovog "ljubljenog učenika", a završava svečanom molitvom vjernika. Drugi dio je Klanjanje križu s ljubljnjem križa i pjevanjem tužaljki.

Ukrašavanje pisanica voskom, Čučerje

O preslavni sveti križu,
Nis dostojan k van prit blizu:
One svete muki vaše,
O Isuse, dobro naše!
Vi ste zlato i bandera,
Na koj stoji kraj od mira,
Kraj od mira, naša roda,
S koga teče karv i voda.
Ondc biše Majka Božja
Majka Božja od luzara.
Mi zamimo luzar v ruki,
S pravim sarcem ga zmolimo,
Da nam daste, če želimo.
Mi želimo zlamen sveti,
Zlamen sveti budi hvaljen,
Po sve vike vikov, amen!
(Otok Cres)

U danc Svetog trodnevlja, tj. od četvrtka do subote, redovito se nisu obavljali težački poslovi na polju. Sam Veliki četvrtak dan je spomena na

Treći pak dio bogoslužja je sveta Pričest. Osobito je doimljivo klanjanje križu i ljubljenje križa. Sve do prije tri desetljeća valjalo je kleknuti i pružiti

Range, with a unique juniper forest existing at a height of approximately 1100 m above sea level. About 118 hectares of its area (now part of the Northern Velebit National Park) is protected as a special reservation of forest vegetation. It includes mixed juniper, fir and beech forests. In the midst of this forest sea there are several wide glades with water-springs and luxuriant grass vegetation, which due to their isolation and silence form a special world, wrapped in the romantic atmosphere of mountain nature.

The southern part of the Premužić Trail follows an unusually regular series of jagged white lime-stone bulks which extend in an almost straight line in the NE - SE direction for almost 10 km, emerging from the green foundations of the surrounding forests and grassy valleys. The viewing of the morphologic and floristic sights of these stone bulks (Bačić, Ljubički, Kukulina, Čelinac and others) is greatly helped by an easy access from the Gopić-Karlobag road, across the Velika Vrata Pass, which divides the middle part of the mountain range from the southern one.

And that's how it is. One walks into a nature park, inside which there is a national park, and within the national park there is a strict nature reservation or a forest vegetation reservation, containing many specific protected plant and animal species. And all that is flavoured with beautiful landscapes and phenomenal panoramas.

And there is more. The mental card is charged with fascinating space pictures, the ear is saturated with the twittering of birds, the sense of smell permeated with aromatic and aerosol-enriched air, the sense of taste is satisfied with simple and almost forgotten home-made dishes and drinks, and the sense of touch with feeling stones, trees and earth, immediate sources of strength of healthy, natural elements. Their harmony and force are the sacred secret of life and a gift from Velebit. Whoever takes part with open senses in the celebration in this shrine of nature, receiving the host of its grace, will return home tranquil and strengthened. Or, more simply, happy.

(Dane Pejnović, Croatia in-flight Magazine, winter 2001/2002)

View from Premužić trail, Adriatic sea and the island Pag

Thought you might find this of interest.

The Shell Oil Company recently issued a warning after three incidents in which mobile phones (cell phones) ignited fumes during fueling operations.

In the first case, the phone was placed on the car's trunk lid during fueling; it rang and the ensuing fire destroyed the car and the gasoline pump.

In the second, an individual suffered severe burns to her face when fumes ignited as she answered a call while refueling her car.

And in the third, an individual suffered burns to the thigh and groin as fumes ignited when the phone, which was in his pocket, rang while he was fueling his car.

You should know that:

Mobile Phones can ignite fuel or fumes. Mobile phones that light up when switched on or when they ring release enough energy to provide a spark for ignition. Mobile phones should not be used in filling stations, or when fueling lawn mowers, boats, etc.

Mobile phones should not be used, or should be turned off, around other materials that generate flammable or explosive fumes or dust i.e. solvents, chemicals, gases, grain dust, etc.

Now that you know that it's unsafe to smoke or use your cell phone while pumping gas, here's another safety warning you should know about concerning static electricity. Below is an email from Pat Cabling who works at Chevron Texaco's Richmond Refinery.

To sum it up, here are the: Four Rules for Safe Refueling:

- 1) Turn off engine
- 2) Don't smoke
- 3) Don't use your cell phone-leave it inside the vehicle or turn it off
- 4) Don't re-enter your vehicle during fueling

Bob Renkes of Petroleum Equipment Institute is working on a campaign to try and make people aware of fires as a result of "static electricity" at gas pumps. His company has researched 150 cases of these fires. His results were very surprising:

- 1) Out of 150 cases, almost all of them were women.
- 2) Almost all cases involved the person getting back in her vehicle while the nozzle was still pumping gas, when finished and she went back to pull the nozzle out the fire started, as a result of static.
- 3) Most had on rubber-soled shoes.
- 4) Most men don't get back in their vehicle until completely fin-

ished. This is why they are seldom involved in these types of fires.

5) Don't ever use cell phones when pumping gas

6) It is the vapors that come out of the gas that cause the fire, when connected with static charges.

7) There were 29 fires where the vehicle was reentered and the nozzle was touched during refueling from a variety of makes and models. Some resulting in extensive damage to the vehicle, to the station, and to the customer.

8) Seventeen fires that occurred before, during or immediately after the gas cap was removed and before fueling began.

Mr. Renkes stresses to NEVER get back into your vehicle while filling it with gas. If you absolutely HAVE to get in your vehicle while the gas is pumping, make sure you get out, close the door TOUCHING THE METAL, before you ever pull the nozzle out. This way the static from your body will be discharged before you ever remove the nozzle. As I mentioned earlier, The Petroleum Equipment Institute, along with several other companies now, are really trying to make the public aware of this danger.

**It's spring! Don't you need some help?
Help yourself with natural products of
Nature's Way Co.!**

Pomozite si snagom prirode!

Nature's Way Co. vam nudi preko 30 vrsta ljekovitih čajeva, kapi i masti, koje je spravio jedan od najpoznatijih travara u Hrvatskoj, gosp. Celiković.

Tu su i naše ljekovite keramičke šalice i čaše i već nadaleko poznata prirodna krema za njegu Vašeg lica! A za Vas koji imate problema s kožnim bolestima, hemeroidima ili tumorima - Bernardin eliksir je već mnogima pomogao.

**Svakako nazovite "Nature's Way Co." na
(905)846-3060**

i porazgovarajte s nama. Mi čekamo Vaš poziv!

Što se događa u Srbiji?

ISTRAGA ĐINĐIĆEVA UBOJSTVA DOVELA DO SKUPINE ZA KOJU SE SUMNJA DA JE PRIPADALA PARAVOJSKI

Uhićeni ubojice s Ovčare

Haški sud potvrdio je jučer da vlasti u Srbiji žele suditi skupini osoba koje su uhićene prije dva dana i za koje se pretpostavlja da su izvršili masakr na Ovčari, gdje je 1991. ubijeno oko 260 civila. Glasnogovornica tužiteljstva Florance Hartmann potvrdila je beogradskim medijima da su predstavnici vlade Srbije kontaktirali sa Sudom jer uhićenima žele suditi u Srbiji. Nije željela otkriti hoće li zahtjevu srbijanskih vlasti biti udovoljeno ili ne.

Prema neslužbenim informacijama, koje još nisu potvrđene, policija je u sklopu istrage ubojstva Zorana Đinđića uhitila skupinu koja se sumnjiči da je pripadala paravojnim političkim formacijama koje su tijekom rata operirale na području Vukovara i koje su sudjelovale u masakru na Ovčari. Policija nije otkrila kojoj su paravojnoj formaciji pripadali i koliko ih je uhićeno.

Svjedočeći na suđenju Slobodanu Miloševiću, bivši šef KOS-a Aleksandar Vasiljević izjavio je da su likvidaciju civila na Ovčari izveli pripadnici postrojbe Leva Supoderica, koju se smatralo četničkom i šeseljevom jedinicom. Vasiljević je također izjavio da mu je general Mile Mrkić, koji se jedini predao Haškom sudu, priznao "da je znao što će im napraviti, nikada ne bi ranjenike iz vukovarske bolnice predao" jedinici Leva Supoderica. Mrkić je, tvrdi Vasiljević, također izjavio da su se kasnije svi "zakleli na šutnju". Preostala dvojica iz vuko-

varske trojke, Veselin Šljivčanin i Miroslav Radić, još su na slobodi. Ministar policije Srbije Dušan Mihajlović izjavio je kako postoji mogućnost da se Šljivčanin dobrovoljno preda. Veselin Šljivčanin se posljednji put u javnosti pojavio potkraj kolovoza 2001. na književnoj večeri u Vibasu. Članovi Odbora za obranu Šljivčanina oglašavali su se u medijima i bavili propagandnim akcijama, primjerice lijepljenjem plakata, a najavljivali su i prosvjede ako Šljivčanin bude uhapšen i izručen Tribunalu. Sam Šljivčanin je preko odbora ponuđivao da će se radije ubiti nego predati.

Na izjavu srbijanskog ministra unutarnjih poslova Mihajlovića o tome da su uhićeni počinitelji zločina na Ovčari, hrvatska je vlada reagirala priopćenjem u kojem se kaže da će od Vlade Srbije zatražiti o tome kompletnu informaciju. Vlada ističe kako je zločin na Ovčari samo dio ukupnog zločina koje su počinili pripadnici JNA i paravojnih postrojbi iz Srbije, te kako će mnogi morati odgovarati za zločine na području Vukovara, pa tako i Veselin Šljivčanin. Kako se neslužbeno doznaje, Vlada namjerava zatražiti izručenje uhićenih i suđenja u Hrvatskoj, ali ne može ići s tim zahtjevom dok se ne znaju točna imena uhićenih, jer je nekima već je suđeno u odsutnosti.

(Večernji list 9.4.)

RASPUŠTENE CRVENE BERETKE

Vlada Srbije je donijela odluku o raspuštanju Jedinice za specijalne operacije (JSO) čije se pripadnike u srbijanskoj javnosti popularno nazivalo "crvenim beretkama", "šesinčima", "frenkijevcima"... Kada se ima na umu ono što je o njoj i njezinom djelovanju dosad poznato, s punim se pravom može reći kako je premijer Živković sa svojim ministrima službeno rasformirao najveću terorističku organizaciju nastalu na prostorima bivše države. Naime, ta najelitnija, najbolje opremljena i nakontroverznija srbijanska vojna postrojba u najvećoj tajnosti je osnovana u prvoj polovini 1991. godine. Za zapovjednika postrojbe imenovan je Franko Simatović Frenki, koji je izravno bio odgovoran Jovici Stanišiću, tadašnjem načelniku Državne sigurnosti Srbije (DSS), njezinu idejnom tvorcu. U početku je ona brojila samo 57 pripadnika. Početkom agresije na Hrvatsku njihov se broj značajno povećava. Svi odreda dobivaju lažne dokumente i nose razne odore i oznake. Zajednička im je samo crvena beretka. U ljeto 1991. godine dolaze u Hrvatsku i raspoređuju se na području Knina i Obrovca, a povremeno se pojavljuju i na Baniji i Kordunu. U hrvatskom Podunavlju nikada nisu imali značajniju ulogu jer je taj okupirani dio Hrvatske bio prepušten Arkanu i njegovim "tigrovima". Obavljali su najosjetljivije i tajne zadatke čiji je zajednički naziv bio zločin. Kada bi netko od njih poginuo ili bio ranjen, o tome javnost nikada nije doznala. Stanišić je naprosto želio da JSO bude u srpskoj javnosti uvriježen kao nešto između mita i stvarnosti. Simatović je sve njegove akcije koordinirao s pokojnim Radovanom Stojičićem Badžom, a surađivao je i s bjelovjetskim hobotaplerom tzv. Kapetanom Draganom.

Naoružani bolje od JNA

Početkom agresije na BiH borbene aktivnosti JSO-a se povećavaju, a pristupa mu sve više tzv. arkanovaca i kriminalaca koji se iz inozemstva vraćaju u Beograd. Javnost je "crvene beretke" prvi put mogla vidjeti kao osiguranje Stanišića, koji je 1995. godine došao na Pale "disciplinirati" Radovana Karadžića i natjerati ga da oslobodi oko 120 pripadnika UNPROFOR-a, koje je uzeo za taoce i vezao ih za najvažnije objekte Vojske Republike Srpske kako bi spriječio bombardiranje NATO-a. To je ujedno bio i prvi put da se jedan načelnik DSS-a pojavi u javnosti. Kako je JSO tada potpuno postao "stvami", Milošević ga odlučuje "ozakoniti" i pripaja ga DS-u MUP-a Srbije. Oblikuje se i njihovo središte za obuku u Kuli. Tijekom zločinačkih akcija na prostoru bivše država poginulo je 47, a ranjeno 270 pripadnika JSO-a. Koliko su bili važni za Miloševića i njegov režim govori podatak da su u svom naoružanju imali američka oklopna vozila i helikoptersku jedinicu u kojoj su se nalazila i dva ruska Mi-24. Time se nije mogla pohvaliti ni tadašnja Vojska Jugoslavije. Oznaka JSO-a postaje vuk s otvorenim čeljustima. Crvenoj beretki se kao znak prepoznavanja pripadnika JSO-a dodjeljuje i marša oko vrata. Nove borbene aktivnosti počinju u ožujku 1998. godine na Kosovu. Odgovori su za mnoge masake, jednako kao i za one u Hrvatskoj i BiH. Kada je u jesen 1998. godine Milošević neočekivano smijenio Stanišića, JSO polako izmiče kontroli režima i upušta se u neke samo "svoj" poslove. Sve aktivniji postaje Milorad Luković Legija, koji na čelnom mjestu JSO-a Simatovića nasljeđuje početkom 1999. godine. U prevratu 5. listopada 2000. godine Milošević je vjerovao kako će upravo JSO spasiti i održati njegov režim na vlasti mimo izbore volje građana. Međutim, Luković i njegovi zločinci oghušili su se na

pozive s Dedinja i ostali u svom uporištu u Kuli. Zbog čega nisu zaštitili čovjeka koji im je dao mogućnost da od probisvjetovala postanu ugledni građani s brojnim privilegijama vjerojatno nikada do kraja neće biti razjašnjeno. S jedne strane tvrdi se kako su nekoliko mjeseci prije postigli dogovor s đinđićem kako ih kada oporba dođe na vlast nitko neće dirati, a s druge kako je "crvene beretke" zapravo bilo strah od mogućeg obračuna s vojskom ako ona stane na stranu građana. Valja znati kako se tada u Beogradu ništa nije znalo i kako su i vojska i policija, pa i JSO čekali rasplet.

No, sada, kada se mnogo toga razotkrilo, čini se kako je za Lukovićevo "mirovanje" bilo presudno to što nikada Miloševiću nije mogao oprostiti smakuće svog velikog prijatelja Arkanu koje se dogodilo 15. siječnja iste godine. Koliko je Luković nakon toga mrzio "vožda" dokazuje činjenica kako su upravo "crvene beretke" uhitile Miloševića u noći između 30. i 31. ožujka 2001. godine. Nedugo nakon toga Luković je smijenjen jer je razoružao policijsku ophodnju koja je na prijavu došla u klub gdje je Arkanova udovica slavila rođendan. No, procjenjuje se kako je on i dalje bio "glavni čovjek" JSO-a, a njegov nasljednik Dušan Maričić Gumar samo izvršitelj. Za takve zasluge Maričić je od Lukovićeve zločinačke organizacije dobio stan u Beogradu. Kada se ima na umu da je JSO bio izrazito nacionalistička i šovinistička organizacija, da je za svoju himnu imao "Hriste Bože", u kojoj se govori o Srbiji, pravoslavstvu i žrtvovanju u ratu, a bilo im je zabranjeno ubiti ijednog Srbina, ne treba čuditi što se nakon raspada Miloševićeva režima priklonio šeselj, jedinom pravom nastavljaju provođenja velikosrpske porobljivačke politike. S druge strane, činjenica kako su svi zapovjednici JSO-a sada su s druge strane zakona, kao i njegovi brojni pripadnici, jasno pokazuje tko je ubio Zorana đinđića, a razotkrivanje njihovih brojnih nedjela pokazuje kako današnja Vlada želi raspustiti najveću državnu terorističku organizaciju koja je prijetnja svima koji ne prihvaćaju velikosrpsstvo. Mit je srušen. Pitanje je hoće li se to uspjeti s onim "stvami".

(Glas Slavonije 28.3.)

9. travnja - Arhiepiskop cetinski i metropolit cmogorski Mihailo Dedeić izjavio je u Vukovaru da je u ime cmogorske Pravoslavne crkve i svih njezinih štovatelja došao u taj mučenički grad pokloniti se njegovim žrtvama. "Kao poglavar obnovljene cmogorske Pravoslavne crkve došao sam se pokloniti i položiti vijenac ovim našim i vašim mučenicima", rekao je cmogorski metropolit dodavši kako je došao posjetiti grad koji je stradao u nesretnom osvajačkom ratu. Cmogorska Pravoslavna crkva ne opredjeljuje se niti se opredjeljivala za jednu naciju, jezik, narod, povijest ili državu. Ovo je zločin ne samo za vas, za hrvatsku državu, nego i za Europu, poručio je metropolit Mihailo na konferenciji za novinare održanoj u stanci razgovora s vukovanskim gradonačelnikom Vladimirom Štenglom. Razgovoru metropolita Mihaila i gradonačelnika Štengla nazočio je i cmogorski jezikoslovac akademik Vojslav Nikčević, ujedno i predsjednik Cmogorsko-hrvatskog društva prijateljstva Ivana Mažuranića na Cetinju. Metropolit Mihailo i Nikčević nakon razgovora sa Štenglom položili su vijenac kod kamenog križa na ulazu Vuke u Dunav. (Hrtv)

Otkrivanjem kupole skida se kapa Meštroviću

Spektakularno otvorenje Doma HDLU-a koji od sada nosi ime Dom likovnih umjetnika "Ivan Meštrović" zbilo se u srijedu 26. ožujka poslije podne. U prepunoj kružnoj dvorani u prizemlju okupili su se štovatelji umjetnosti i uglednici da svojom nazočnošću uveličaju taj povijesni događaj. Obnovom i rekonstrukcijom Meštrovićeva paviljona, koji je umjetnik namijenio hrvatskim umjetnicima, taj je prostor nakon brojnih preinaka uvjetovanim političkim promjenama ponovno vraćen sebi. "I bi svjetlost" nakon što je udarac u gong označio skidanje pokrova s kupole, što je događaju pridavalo ozračje transcencije. Zvučnu kulisu događaju osmislili su udaraljkaši grupe Pink-Pank. Projekt su financijski podržali Ministarstvo kulture RH i Grad Zagreb.

"Paviljon nije mimoišla sudbina političkih spomenika, degradirajući mu s vremenom izvorni interijer do neprepoznatljivosti", rekao je predsjednik HDLU-a Robert Šimrak. Podsjetio je da je obnova zdanja započela 15. srpnja 2001., te je završena nakon nepune dvije godine. U Domu će od sada djelovati tri izlagačka prostora, a to su Velika galerija, Galerija Prsten i Galerija proširenih medija. Također je obznanio da je HDLU dobio i svoju stranicu na Internetu.

Prof. dr. Radovan Ivančević, predsjednik Odbora za obnovu, rekao je da ideja o izgradnji Paviljona potječe od 1934. godine, od kada su Meštrovićev projekt razrađivali pripadnici Zagrebačke arhitektonske škole. Zdanje je sagrađeno 1938., a već je 1941. pretvoreno u džamiju, te se 1945. u njemu udormio Muzej revolucije, dok ideja da se u njemu osnuje Muzej velikana nije zaživjela u praksi.

"Obnova i rekonstrukcija zahtijevala je skidanje armirano-beton-skog plašta oko cilindra zgrade te s njezine kupole, koji kao da su bili izgrađeni za vječnost", istaknuo je Ivančević. Dodao je da je Meštrović u arhitektonskom projektu Paviljona spojio hrvatski sjever i jug. Tradicionalnu gradnju sa stupovima od kamenih monolitima karakterističnu za antiku i renesansu Dalmacije prenio je u prostor srednjoeuropskih obilježja. Također je naglasio da je oblik valjka Paviljona idealan za izložbe 21. stoljeća, misleći na konceptualnu umjetnost.

Gradonačelnica Vlasta Pavić rekla je da se obnovom Meštrovićeva paviljona vraća dug oduzetoj kulturnoj tradiciji Zagreba. Ministar kulture RH dr. Antun Vujić iznio je da se ljuštenjem slojeva spomenika spoznavala njegova povijesna epiderma, a otkrivanje kupole je simboličko skidanje kape Meštroviću.

Potom je na prvome katu otvorena izložba pod naslovom "Svjetlo" 19-ero hrvatskih umjetnika koji su stvarali od 60-ih godina do danas, počevši od najstarijeg Antuna Motike do onih mladog naraštaja. Autor izložbe je prof. dr. Zvonko Maković, koji je tematiku izložbe podredio novoj dimenziji prostora, a to je upravo svjetlost, što je svojevrsan hommage Meštroviću. U sumrak je na pročelju Paviljona zasjala instalacija "Zagreb Boogie Woogie" svjetski priznata albanskog umjetnika Sisleja Xhafa po uzoru na geometrijsku apstrakciju Pieta Mondriana. (Vjesnik)

Prometni prsten izvan gradskog centra povezat će sjeverni i južni dio grada

Dok Zagrepčani ne dobiju priželjkivanu podzemnu željeznicu ili bolji javni prijevoz moguće rješenje za prometne krkljance je izgradnja novih prometnica, odnosno proširenje starih. Građevinski fakultet prošli je tjedan s Ministarstvom za javne radove, obnovu i graditeljstvo potpisao ugovor o izradi optimalnog prometnog rješenja za gradsko središte. Tako je njihov projekt gradskog prstena došao u prvi plan i u tekst novog GUP-a.

- Želimo sustavno riješiti promet u gradu i kroz godinu dana bi završili idejni projekt. Riječ je o prstenu izvan gradskog centra koji bi povezoao sjeverni i južni dio grada, a ključni dio je sjeverna obilaznica u podsljemenskoj zoni koja bi većim dijelom bila podzemna - ističe docent Damir Pološki s Građevinskog fakulteta.

Gradski prsten riješio bi krkljance zelenog vala, ali i Savske, Ilice i Vlaške. Prsten se proteže od Novog Zagreba, ulicom Čnomerec od Save do Fraterske na sjeveru od koje bi išla prometnica Šestinskim dolom preko Mihaljevca do Avenije Gojka Suška na istoku pa produženom Mandlovom preko Save do južne obilaznice kod Dugave. Vrijednost te investicije je 92 milijuna cura, a docent Pološki tvrdi da

se u kratkom roku može i realizirati taj projekt.

U starom i novom GUP-u predviđeno je i proširenje Šarengradske ceste, a u Gradskom poglavstvu tvrde kako se trenutačno radi idejno rješenje.

- Prema prometnim analizama Savska bi se bitno rascvjetila produžnjem Šarengradske od Vukovarske do Jadranskog mosta. Idejni projekti za nju su već ugovoreni, a trenutačno postoje dvije varijante - jedna da se ide po zacrtanom koridoru uz željezničku prugu koja bi se podignula na viadukte što je u konačnici preskupo, a druga je cestovni koridor koji bi se pomaknuo prema istoku i rušilo bi se manje objekata - rekao nam je Marijan Ključarić, voditelj Gradskog odsjeka za javni gradski prijevoz dodajući da je jedan od tih objekata i osnovna škola, pa Gradski ured za obrazovanje i sport radi na njezinom premještanju.

I on spominje postojanje koridora koji bi olakšali spajanje prometnica te čuvnu sjevernu obilaznicu. Riječ je o novoj prometnici s dva prometna traka širine slične Ljubljanskoj aveniji, koja bi trebala biti duga desetak kilometara. Oko tuneliranja koje je predviđeno na njoj, međutim, još se uvijek "lone koplja". Dok se Građevinski fakultet za njega zalaže, u Gradu neki smatraju da ono nije za individualni prijevoz.

Na čistoj Savi četiri nova mosta

Zagrepčani i stanovnici Zagrebačke županije očistiti će Savu prelaziti - preko četiri nova mosta! Ponovno će uživati u blagodatima rijeke Save te tako obogatiti život metropole najkasnije za - 17 godina! Umjesto zagađene rijeke, uređena Sava bi omogućila kvalitetniju opskrbu vodom i građane rasteretila gužvi na cestama jer bi putovali preko mostova koji će se sagrađiti na brana u Podsusedu, Prečkom, Zagrebu i Drenju na Savi. To su samo neke od prednosti Save koje predviđa studija o uređenju i korištenju rijeke Save od Slovenije do Rugvice. Studiju su izradili stručnjaci "Flektroprojekta", a voditelji projekta su Zlatko Pletikapić i Željko Pavlin.

Planirana gradnja višenamjenskog sustava i hidroelektrane Podsused poboljšala bi povezanost naselja lijevog i desnog zaobalja Save. Mostom preko brane najkraće će se putovati od Samobora i Zaprešića, a općenito će biti kvalitetnije povezivanje lokalnog prometa s regionalnim smjerovima prema Ljubljani i Mariboru. Stvorit će se i uvjeti za korištenje energije riječnog toka za proizvodnju električne energije.

Projektanti najavljuju bolju opskrbu vodom jer će se povećati vodocrpilišta, a pitka voda bit će još kvalitetnija jer će sustavi spriječiti širenje onečišćenja podzemnih voda. Naime, uređenjem bi se stabiliziralo korito rijeke Save, što je važno jer promjene korita snižavaju razinu podzemnih voda i kapacitet vodocrpilišta. Uz to, zbog dugogodišnjih onečišćenja i prekomjernog korištenja podzemnih voda upitna je, navode stručnjaci, kvaliteta vodoopskrbe.

U četiri višenamjenska sustava bit će bazeni, sustavi zaštita zaobalja, brane i hidroelektrane što će, među ostalim, uza stubaste nasipe osigurati zaštitu naselja oko Save od poplava.

Ostvarenjem projekta uza Savu će se napokon razvijati sportsko-rekreacijski centri, a Berislav Rupčić, jedan od projekatnata, kaže kako bi rijeka bila plovna za jedrilice i vodene sportove. To bi pridonijelo i razvoju turizma te urbanističkom razvitku okolnih prostora, pa bi za rekreaciju bilo više prostora, a ne samo na Jarunu.

Stanovnici bi nakon neugodnih mirisa s Jakuševca i okolnih divljih deponija napokon uživali u lijepom okolišu jer studija predviđa uklanjanje divljih odlagališta, očistene vodotoke i uređenje odlagališta Trebež.

No za gradnju noviteta koji bi ublažili, ako ne i riješili goruće probleme Zagreba i županije, treba izdvojiti oko 5,5 milijardi kuna, a to moraju dogovoriti naručitelji projekta, Hrvatske vode, Grad Zagreb, Županija i HEP, a do tada projektanti mogu upoznati javnost sa studijom.

(Večernji list, 28. ožujka)

Preporučujemo Vam:

PETER DONKO & ASSOCIATES, OPTOMETRIST

EYE EXAMINATIONS
DESIGNER GLASSES & CONTACTS
LASER VISION CONSULTATION
NEW PATIENTS & WALK-INS WELCOME
OPEN EVENINGS & SATURDAYS

EYE
HEALTH
IS IMPORTANT

Located in the Medical Centre, Woodbine Mall
500 Rexdale Bl., Tel (416) 674 1165

THE PREMUŽIĆ TRAIL

Rare are the regions - if they exist at all - capable of supplying man's senses and enriching him with peace and strength such as the Premužić Trail crossing the North Velebit National Park. It is an approximately 50-kilometre-long mountaineering/tourist trail, in many aspects without peer in Croatia and abroad. Transversing the top passes of Velebit's northern and middle regions, the trail connects the most attractive substances of this highest and most beautiful of Croatian mountains, completing them with unique panoramas of the Kvamer Islands, from Krk to Pag.

The trail was constructed during the period from 1930 to 1933, and received its name in honour of the deserving project designer and builder of Velebit's roads and tourist trails, Engineer Ante Premužić. Its construction was to crown a several-century-long interest, on part of researchers, most of all botanical engineers, for Velebit's natural resources, as well as the constant desire to make it available to a wider circle of visitors. The construction of the trail permitted researchers, scientists and mountain climbers an easier access to the most valuable relief and vegetarian parts of the mountain, classified, in 1978, by the UNESCO Charter as the world's wildlife refuge of the biosphere, proclaimed, in 1981, by the Senate Decree as a Nature Park, and the northern and middle parts of Velebit earmarked and protected in the category of National Park, in 1999.

The Premužić Trail extends from the Zavižan Road in northern Velebit to the Baške Oštarije plateau, between the middle and southern Velebit. It starts at the height of more than 1500 m, at the end of the road coming from Zavižan mountain range, which, like a crown, closes up the Zavižan Valley. Zavižan is, in terms of tourism, one of the most attractive sites on the whole of Velebit, and it is easily accessible from the coastal as well as the Lika region side. At about 1480 m above sea level, there is the Velebit Botanical Garden, a collection of live plants and plant communities. It contains the major part of approximately 2700 species and 78 plant endemics, thanks to which Velebit is classified as one of the floristically richest mountains in Europe.

At a 15-minute-walk distance from the Botanical Garden, at height of 1594 m, at the foot of the Vučjak Peak, there is the Mountain House, the highest in Croatia, with the main high-altitude meteorological station. It is a place of a happy encounter of researchers, mountaineers, and an ever-increasing number of tourists with the cordial host Ante Vukušić. It is also an excellent starting point for climbing to closer or more distant mountain tops which offer spectacular views of the northern Adriatic, and, on clear days, also of the distant Italian coast.

From the Zavižan Road, the Premužić Trail gradually climbs towards the Rožanski Kukovi (Stone Boulders), passing through a park ambience of beech-tree forest. It then enters the strict natural reservation of the Rožanski Kukovi, where, over an area of approximately 20 sq. km there rise scores of immense stone boulders, some higher than 1600 m. They are distinguished by the great amount of karst and their disruption into separate peaks, isolated by deep and practically impassable sinkholes and abysses. This harsh stone landscape is visually completed by the equally bizarre shapes of its vegetation - distorted juniper and pine-trees. The impression left by these striking shapes, a result of a gigantic fight between natural forces and the evolution process, is superimposed by admiration with the perfectly projected and constructed trail across the once intransitable karst region. The view from the Premužić Trail of the wild and unapproachable Hajdučki or Gomji Kukovi reminds one that there are still places that no human foot has ever touched, which bestows upon them the magic of the unexplored and the unknown. That is why it is not at all surprising that only 1993 it was here that the deepest speleologic site in south-eastern Europe was discovered, the 1355-metre-deep Lukina Jama (Luka's Cave).

Among the Rožanski Kukovi there are two particularly striking stone boulders: the Gromovača (1675 m), offering a bird's-eye view of the Rab Archipelago, and the Crikvena (1641 m), with a panorama of almost the entire Park. Between them, at a height of 1580 m above sea level, there is Rossi's Shelter, an excellent base for visiting the story Rožanski Kukovi labyrinth.

Leaving behind the Rožanski Kukovi, the Trail continues over a grass

carpet towards Alančić (1612 m). On the horizon, towards the east there dominates the disrupted Veliki Kozjak (Great Kozjak) Mountain (1629 m), which, due to its picturesque limestone cliffs and prominent position, is considered one of the most beautiful peaks of the Velebit range. From Alančić, the Trail descends towards the Veliki Alan (Great Alan) Pass (1412 m), that is, towards the mountaineer's shelter located beneath the same. From a bird's-eye perspective, the Trail or the declivity beneath the shelter offers a wide panorama of stone and sea. Along with the island of Rab and the northern part of the island of Pag (the Lunski Peninsula), there is also a particularly outstanding view of the wild and romantic bay Zavrtnica. Although similar to a fjord, this 1-kilometre-long and 150-meter-wide bay was actually a creek, widened by rapid mountain streams and sunk by the post-pleistocene rising of the sea level.

One of the fantastic views of the mountains in the distance, small, clear lakes and unforgettable colours of forests

To the south of the Veliki Alan, the Premužić Trail reaches the Bilinski Padež, a significant cultural/historical site with a fossilised agrarian landscape. The whole of this transversal gorge, a continuation of the Veliki Alan Pass, divides the mid- and northern part of Velebit Range, and is criss-crossed by dry walls. Such divisions are remnants of wartime exploitation at the time of seasonal uprisings of the coastal cattle-breeders in the past, and, as such, also represent a sui generis cultural monuments.

A part of the Trail crossing the mid-Velebit passes mostly the zones of coastal slopes, which are not as rich in relief and vegetation-floristic sights, however, the greatest part of this journey is enhanced by the unique panorama of the islands Rab, Pag, Cres and Lošinj. The trail passes above a series of gorges with small agrarian fields, remnants of cattle-breeders' habitats, which attest their former significance for the coastal inhabitants. After Ograđenik (1604 m), the Trail turns towards the highest peak of the mid-Velebit, Šatorini (1623 m), which is also the most prominent sight-seeing point of this part of the Velebit mountain range. The Šatorini Peak offers a wide view of the wooded basin of trough-shaped gorge, Štirovača, on the east, and of the Dabarski Kukovi cliffs towards the south.

Štirovača is the best-known wooded region of the Velebit Mountain

Government adopted its stance to persist in its suit against Yugoslavia, i.e. Serbia-Montenegro so that it can ensure the return of cultural goods and compensation for war damage.

The Government expressed this attitude in response to a report on the return of cultural goods from Yugoslavia as well as an objection by that country that an international tribunal in The Hague is not authorized to resolve matters relating to the return of cultural goods.

Because of Yugoslavia's attitude that the competence of the Hague tribunal to resolve these matters is unacceptable and disputable, Croatia must persist in trying to establish Yugoslavia's responsibility for war damage caused to cultural goods, Deputy Culture Minister Biserka Cvjetanin said, noting that it was beyond any doubt that the then Yugoslavia was responsible for the confiscation and destruction of Croatia's cultural heritage.

Cvjetanin expressed that attitude of her ministry that scheduled negotiations about the restitution of cultural goods did not mean that Croatia no longer had any reason to continue with its case against Yugoslavia for genocide.

She noted that 8,225 museum items were damaged of which 5038 disappeared or were looted, 2,374 were destroyed and 843 were damaged in 70 damaged or destroyed city museums, galleries and collections. The list does not include damages to mobile cultural goods from Vukovar City Museum after a portion of this was returned from Serbia and Vojvodina.

The list contains information of war damage inflicted to movable sacral monuments in 162 buildings. The list further notes 3098 missing, damaged or destroyed paintings, sculptures, sacral vessels and furniture which was documented in the Ministry in March 2001 and handed over to the Government Office for Co-operation with the Hague Tribunal.

The same material contains a list of items, mostly icons, from Serb Orthodox churches that were removed in 1990 and 1991 and transferred to Serbia illegally.

61 WORKS OF ART STOLEN FROM "KLOVICEVI DVORI" GALLERY

ZAGREB, April 8 (Hina) - Sixty-one works of art have been stolen from the "Klovcevi Dvori" gallery in downtown Zagreb, Croatian Television reported Tuesday night. It also said that the theft had been discovered back in January during a regular commission inventory. Following the commission's report about the theft, the gallery's director, Zvonko Festini, appointed a committee to additionally check out the findings of the commission. The committee confirmed it.

Since a break-in into the gallery has been ruled out, everything points to an inside job, the television said. "The director and all employees at the gallery are interested in finding the person who committed this act," said the gallery's spokeswoman, Jasminka Poljecki Stosic.

The police and competent institutions - the culture ministry and the Zagreb City Office for Culture, founders of the gallery - have been informed of the case, Croatian Television reported.

PRESIDENT MESIC TO ATTEND SEECP SUMMIT IN BELGRADE

ZAGREB, April 8 (Hina) - Croatian President Stjepan Mesic will travel to Belgrade on Wednesday to attend the sixth meeting of the heads of state and government of the South-East European Cooperation Process (SEECP), which is expected to result in the adoption of a joint regional development strategy. The SEECP was established in 1996 and it gathers Albania, Bosnia-Herzegovina, Bulgaria, Greece, Macedonia, Romania, Serbia, Montenegro and Turkey. Croatia has observer status in the SEECP. Apart from the said countries, the Belgrade summit will also be attended by representatives of the OSCE, Council of Europe and European Union.

The summit is expected to result in the adoption of a statement on the progress of the SEECP and the "Belgrade Declaration", as well as a report by the host of the conference.

President Mesic is to hold talks with other participants in the summit.

As an observer in this regional body, Croatia will not vote on the closing document nor will it sign it.

The last meeting of the SEECP was held in Tirana in March 2002, after which its presidency was taken over from Albania by the then Federal Republic of Yugoslavia. Bosnia-Herzegovina is the next country to chair the SEECP after the Belgrade summit.

SWEDISH PARLIAMENT RATIFIES SAA BETWEEN CROATIA, EU

ZAGREB, April 9 (Hina) - The Swedish Foreign Ministry informed the

Croatian Embassy in Stockholm that Sweden has ratified the Stabilisation and Association Agreement between Croatia and the European Union, the Croatian Foreign Ministry said in a statement on Wednesday. #/#

The SAA has already been ratified by Germany, Denmark, Ireland, Austria, Spain, the Netherlands and France.

The ratification process is not entirely completed only in the Netherlands. After both Dutch parliaments ratified the SAA, the government decided not to hand the ratification documents to the European Union Council until the Bobetko case is solved.

Greece, Belgium and Italy announced they would ratify the agreement by the end of the first half of this year.

Croatia signed the SAA in October 2001. The agreement will become effective after the ratification in the parliaments of all EU member-countries, the Croatian parliament and the European parliament, which has already been done.

News from the U.S.A.:

Greetings:

As a treasurer of Cook County it is my pleasure to welcome everyone gathered for the 5th Annual Anniversary Dinner Dance of the American National Club Poljica.

The American National Club Poljica was founded in 1946 and was organized as a religious cultural and social entity dedicated to building the relationships with fellow Croatians in Chicago. Croatian Americans have helped to enrich the quality of life in the USA and have served with distinction in all areas of American society. It is an honour to recognize the American National Club Poljica for their ongoing efforts to promote and preserve the Croatian heritage and culture.

I would like to commend Mr. Tony Vulich, president of the American National Club Poljica for his continuing dedication and contributions to the advancement of the Croatian American community. Please accept my best wishes on this special occasion.

Sincerely,
Maria Pappas,
Cook County Treasurer

Greetings:

As Treasurer of Cook county it is my pleasure to welcome everyone gathered for the 13th Annual Croatian American Association Banquet.

I would like to commend the Croatian American Association for their ongoing commitment to promoting Croatian causes. The Croatian American Association plays an integral and vital part of the Croatian American community, and you can be proud of its many contribution and achievements.

Please accept my best wishes on this special occasion.

Sincerely,
Maria Pappas
Cook County Treasurer

Kultura

U susret 300. obljetnici rođenja fra Andrije Kačića Miošića

GRADAC NA MORU, 15. ožujka - Gotovo svih 3500 stanovnika općine Gradac živi za veliku proslavu 300. obljetnice rođenja fra Andrije Kačića Miošića, rođenog u Bristu 1704. godine. U Zaostrugu, Kačićevu samostanu, našem populamom "zlatnom rudniku", ljubitelji njegova imena i djela, odnosno skupina iz inozemstva u organizaciji Matice iseljenika upravo uređuje Kačićev grob i cijeli franjevački samostan, a do sada je putokazima označena i planinska staza od Zaostruga do Kokorića podno Vrgorca, preko prijevoja Rilića. U sklopu projekta proslave velikog hrvatskog i svjetskog pisca "Pismarice" (Razgovori ugodni naroda slovinskoga), jedne od najčitanijih knjiga poslije Biblije, uredit će se i samostan u Sućurju na otoku Hvaru gdje su zaostrški franjevci boravili u razdoblju od 1646. do 1837. godine, dakako, uz mnoge znanstvene skupove, predavanja i susrete koji će se tijekom ove i iduće godine održavati diljem Hrvatske.

"Do sada smo obnovili rodnu kuću fra Andrije Kačića Miošića u Bristu. Za koji dan ćemo krenuti i na uređenje i opremanje unutarnjeg dijela Kačićeve rodne kuće u suradnji s makarskim Muzejom. Ovdje smo na terenu poduzeli gotovo sve što se pak tiče nas, odnosno programskih sadržaja u svezi obilježavanja 300. obljetnice fra Andrije Kačića Miošića, baš kao i franjevački samostan u Zaostrugu", izjavio je sadašnji načelnik općine Gradac Ivan Kosović, jedan od koordinatora akcija proslave. (Vjesnik)

ARSEN DEDIĆ NA OLIMPU

Na prvi dan proljeća i rođendan Ivana Gorana Kovačića u Lukovdolu je Arsenu Dediću, jednom od najpopularnijih hrvatskih pjesnika i kantautora, dodijeljen Goranov vijenac poezije. Osim vijenca (rad akademskog kipara Vojna Bakića), raspoređeni Dedić dobio je diplomu i 20.000 kuna. Koliki je ugled Arsen Dedića pokazala je brojna publika koja je do zadnjeg mjesta napunila Dom kulture u Lukovdolu. Dediću su čestitati došli i brojni dosadašnji dobitnici Goranova vijenca: Zvonimir Mrkonjić, Anka Žagar, Jagoda Zamoda, Zvonko Maković, Boris Maruna i Branko Maleš.

Emotivni je vrhunac dosegnut u trenutku kada je Dedić otpjevao pjesmu I. Gorana Kovačića "Moj grob", u kojoj je i stih "Nitko da ne dođe do prijatelj drag". Tu je pjesmu Arsen uglazbio 70-ih godina, a dimutoj publici rekao je da mu je Goran, uz Ujevića, najdraži pjesnik.

- Ova nagrada došla je iz čistih ruku u čiste ruke - rekao je Dedić priznajući da je djelomice raznježen budući da ga je život otvrdnuo. Dedić je naglasio da je sretan što je svečanost u Lukovdolu počela sa džezistima, trijom Matije Dedića. Na kraju je odrecitirao i svoju najnoviju pjesmu "Lu u ulozu Mate Hari" posvećenu svojoj unučici koja ga je slušala iz prvog reda dvorane.

Arsen Dedić rođen je 1938. godine, a u šezdesetak godina dugoj karijeri izdao je desetak knjiga poezije, objavio više desetaka albuma i skladao glazbu za 25 filmova, te mnoge kazališne predstave i televizijske serije. Dobitnik je prošlogodišnjeg Porina za životno djelo, nagrade grada Šibenika za životno djelo i mnogih drugih, uključujući inozemne Premio tenco i Jacques Brel.

U Lukovdolu je dodijeljena i nagrada "Goran" za mlade pjesnike Branku Vasiljeviću, kojem će uskoro biti tiskana prva zbirka pjesama. Nagrade su primili i učenici osnovnih i srednjih škola. (Večernji list)

STOTI PUT U "KOMEDIJI"

Mjuzikl "Tko pjeva zlo ne misli" skladatelja Alfija Kabilja i libretista Drage Britvića u subotu 29. ožujka stoti je put privukao publiku u Gradsko kazalište Komedijska. Nostalgичni mjuzikl u kojem ne manjka obične životne radosti kopija je starog dobrog Zagreba u kojem se čita stari dobri Večernjak, ispija ju gumišti, a tu i tamo se hofira lijepim udanim damama. Doduše, nekad se u Zagrebu razgovaralo o Abesiniji, a danas o Iraku.

Živa sjećanja na Golikov istoimeni film i na zagrebačkog pjesnika Vjekoslava Majera poput magneta publiku dovlače u teatar, a vrlo uvjerljivi pjevači i glumci središnjeg kvarteta Sandra Bagarić, Lukrecija Brešković, Ivica Zadro i Dražen Čuček nisu samo replike Mirjane Bohanec, Mire Oremović, Franje Majetića i Relje Bašića.

Mia Oremović i Relja Bašić osobno su došli na stotu predstavu, a skladatelj Alfi Kabiljo na sceni je dobio godišnju nagradu Hrvatskoga društva skladatelja. Na poseban odaziv publike nailazila je izvrsna korničarka Veronika Durbešić, kao i slagerski pjev Borisa Pavlenića koji je u predstavi mali Perica u sijeđom izdanju. (Večernji list)

IZLOŽBA O BALOTI U PULI

Na zatvorenu izložbu "Mate Balota - Mijo Mirković od književnosti do ekonomije i natrag" u subotu 22. ožujka u pulskoj galeriji "Diana" priređen je nesvakidašnji poetski recital. Tom prigodom, naime, interpretirane su Balotine pjesme i zbirke "Dragi kamen" na zavičajnoj čakavštini, ali i u prijevodima na razne svjetske jezike. Zanimljivost predstavlja činjenica da je poznati hrvatski esperantist dr. Ivo Borovečki, koji je prije 40 godina preveo Balotinu pjesmu "Koza" na esperanto, interpretirao tu pjesmu pored esperanta i na kineskom jeziku!

Izložba je, inače, predočila Balotin-Mirkovićev pjesnički intimni ambijent. Uz radni stol, stari radio-aparat i druge detalje autorove radne sobe, Puljanima su na uvidu bili Balotini rukopisi pjesama,

DR. MARIN U FRANCUSKOJ AKADEMIJI

Uz Hrvata dr. Miroslava Radmana koji je primljen kao francuski stručnjak, splitski arheolog dr. Emilio Marin (rođen 1951.), ravnatelj Arheološkoga muzeja i profesor na splitskoj Umjetničkoj akademiji, te na Institutu za umjetnost i arheologiju u Sorbonni, postao je prošli tjedan redoviti član Francuske akademije znanosti i umjetnosti - Institut de France. Tako su odsad u redoviti članstvu te visoke kulture i znanstvene ustanove dvojica Hrvata, splitski stručnjaci koji su svojim višegodišnjim stručnim radom privukli pažnju Francuske akademije.

Dr. Emilio Marin u svojoj tridesetogodišnjoj karijeri arheologa objavio je brojne radove u nas i u svijetu. Posebno je vrijedna istraživanja proveo kao voditelj iskopavanja antičke Narone u kojoj su 1995. pronađeni izuzetno dobro očuvani kipovi Augusteuma, jedinstvenoga hrama u svjetskim razmjerima. Dr. Marin postao je član Razreda humanističkih znanosti (u odjelu za međunarodno članstvo) Francuske akademije. To je veliko priznanje hrvatskoj arheologiji, koju uvažava i međunarodna znanost. (Večernji list)

UMRO JE SLIKAR ZLATKO PRICA

Jedan od najvećih hrvatskih slikara 20. stoljeća Zlatko Prica umro je nakon dulje bolesti u petak, 7. ožujka u Rijeci. Zlatko Prica rođen je u Pečuhu 1916., a odrastao je i školovao se u Zagrebu, gdje je diplomirao na ALU u klasi prof. Omera Mujađića, a potom se specijalizirao kod prof. Ljube Babića. Godine 1988. postaje redoviti član HAZU, a njegovim je odlaskom Razred za likovne umjetnosti ostao bez svojega istaknutog člana. Komemoracija Zlatku Prici održat će se u utorak 11. ožujka s početkom u 13 sati u Gradskoj vijećnici u Samoboru, a pokop će biti istoga dana na Gradskom groblju u Samoboru.

Slikarski opus Zlatka Price bio je praćen brojnim domaćim i inozemnim nagradama i priznanjima. Tijekom šest desetljeća stvaralaštva nije se svrstavao u stilске pravce, već je krenuo zasebnim stazama, iako mu djela teoretičari znaju povezivati s onima pripadnika Pariške škole.

Zlatko Prica je "Samoborskim ciklusom" 1957. snažno obilježio svoj stvaralački početak na tragu zavičajnosti. Nižu se potom slikarski ciklusi: "Plodovi zemlje", "Ljudi i plodovi" i "Anatomije prirode". Određen Sredozemljem, život himnički slavi u "Tanskom ciklusu", vrhuncu njegova majstorstva nastalom pod utjecajem indijskih fresaka, njihove ritmičke kompozicije, izrazite stilizacije i jasnoće žarkih boja, kada slijede "Opatijski kišobrani" i posljednji ciklus "Zena". U svojim je slikama spojio dva elementa forme - crtež i boju. Sklad oblika gradio je na suprotnostima grafizma i kolorizma, plošnosti i prostosti, svijetloga i tamnoga, dalekoga i bliskoga, oštrog i obloga, konveksnoga i konkavnoga, linskoga i dramatskoga, organ-skoga i geometrijskoga. (...) (Vjesnik)

Preporučujemo Vam:
Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izrada nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K, 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTH CREEK RD. UNIT #2

PAPA IZ DREVNOSTI HRASTA

Ivan Matković Lasta, samouki umjetnik i ratni zapovjednik obrane Bogdanovaca, počeo je rad na skulpturi Svetoga Oca u hrastu starom više od 5000 godina. Skulptura, dvostruko veća od Papine prirodne veličine, bit će završena do hodočašća Svetoga Oca Hrvatskoj u lipnju. - Deblo mi je darovao Slavko Lukač iz Vrpolja. Znao je da izrađujem skulpture u drvetu, a doznao je i za moj naum da napravim skulpturu Svetog Oca. Želio bih mu je darovati za njegova dolaska u Đakovo - kaže Ivan Matković Lasta dok širokim dlijetom skida koru kako bi došao do zdravog i tvrdog drveta.

Stablo je izvađeno iz Save kod Slavonskog Samca kada se tamo gradio most. Bilo je dugačko čak 27 metara. Komad koji je počeo rezbariti Lasta dugačak je četiri metra i teži čak tri tone.

- Kad sam razgovarao s ljudima iz Biskupije, bili su malo zatečeni veličinom kipa, ali sam im rekao da je svetogrđe rezati ovako vrijedan komad drveta. Bojao sam se tvrdoće drveta koje je više od 5000 godina provelo u vodi i mulju i potpuno se karboniziralo i pougljenilo. No, znao sam da se u tom drvetu može lijepo raditi - kaže umjetnik.

Kipove u drvetu, uglavnom sakralne i motive stradanja, Lasta izrađuje od 1996. godine. Dosad je izradio 178 umjetnina. Matković kaže da će uzorak drveta poslati na analizu u zagrebački Institut "Ruđer Bošković" kako bi točno utvrdili starost, iako ga stručnjaci uvjeravaju da je hrast star više od 5000 godina. Skicu je Matković već napravio, a ideju treba mukotrpim radom prenijeti s papira u drvo. - Zamislio sam Papu malo nagnuta udesno i oslonjena na papinski štap. To predstavlja njegov dolazak Hrvatom. Ako on star i bolestan dolazi k nama, što je meni izraditi u čvrstom drvetu njegov kip - ističe Ivan Matković Lasta.

Veličina mu je želja darovati kip Ivanu Pavlu II., ali ako ga iz tehničkih razloga ne bude mogao ponijeti u Vatikan, bit će postavljen u vrtu Biskupije u Đakovu, a za Papu će načiniti umanjenu repliku. (Večernji list)

PRETILOST U HRVATA

Procjenjuje se da 48 posto muškaraca u Hrvatskoj i 35 posto žena ima prekomjernu težinu, upozorava Udruga za prevenciju prekomjerne tjelesne težine u povodu prvoga hrvatskog kongresa o debljini od 3. do 6. travnja u Rapcu. Treba li se zabrinuti zbog težine pokazuje indeks tjelesne mase (ITM). Težina u kilogramima podijeli se s visinom u metrima na kvadrat.

Nove knjige i CD-i

"PRIČE IZ DAVNINE" NA CD-ROM-U

Nagrađivana kao projekt u nas i na najvećim svjetskim festivalima multimedije (na upravo završenom u teksaškom Austinu internetke su joj stranice ušle među pet najboljih u svijetu!), digitalna inačica "Priča iz davnine" Ivane Brčić-Mažuranić zagrebačke Naklade Bulaja pojavila se i na CD-ROM-u, prvom od dva predviđena. Zasad su predstavljene četiri priče iz najpoznatije hrvatske knjige za djecu: "Šuma Striborova", "Kako je Potjeh tražio istinu", "Bratac Jaglenac i sestra Rutvica" te "Lutonjica Toporko i devet Župančića". Drugi CD-ROM s preostale četiri bajke izlazi na proljeće. Riječ je o interaktivnim animiranim filmovima ili slikovnicama koje je, po zamisli i na poziv Helene i Zvonimira Bulaje, izradilo osam timova animatora, ilustratora, glazbenika, glumaca, prevoditelja i programera iz Hrvatske i svijeta.

- Rezultat je - veli nam I.L. Bulaja - iznenađujuća avantura, s obzirom na to da su okupljeni umjetnici iz različitih dijelova svijeta i kulturnih tradicija kojima "Priče iz davnine" i hrvatska kultura uglavnom uopće nisu bili poznati. Dolaze, osim iz Hrvatske, iz SAD-a, Kanade, Velike Britanije, Australije, Danske, Njemačke, Rusije i Francuske. Oni su na potpuno nov način interpretirali te prekrasne priče.

Osim animacije, CD-ROM na tri jezika (hrvatskom, njemačkom, engleskom) donosi tekst priča, biografiju Ivane Brčić-Mažuranić, mnoštvo fotografija, raritetni videozapis o autorici, kratki uvod u slavensku mitologiju, bibliografiju i druge korisne podatke o opusu "hrvatskoga Andersena" čije bajke u digitalnom obliku nastavljaju živjeti kao dio čitateljske kulture novih naraštaja. (Večernji list, 12. 3.)

"PRIČE IZ DAVNINE" U TORONTU

Internetke stranice međunarodnog multimedijalnog projekta "Priče iz dav-

Visina od 1.72 metra množi se sa 1.72, što iznosi 2.95. Zatim se težina osobe od, primjerice, 80 kilograma dijeli s 2.95 pa se dobije ITM 27,1. Osobe s ITM između 20 i 25 idealne su tjelesne težine. (Večernji list)

DOBITNICI JACK-POTA IZ 2001.

Dvojica radnika Podravke iz Koprivnice dobitnici su jack-pota od 11 milijuna kuna i svoju su tajnu pomno čuvali dvije godine. Otkrio ih je, međutim, jučer Večernjak. Svoja imena čuvaju od javnosti i kažu da su ionako imali mnogo neugodnosti zbog jack-pota izvučenog u studenom 2001. godine, pa strahuju da bi im razotkrivanje donijelo probleme. Njihov je dobitak najveći ikad isplaćen na jedan listić. A novac za njega čak su posudili! Podravkaši, inače redoviti igrači lota u paru, ostali su baš tih dana bez novca, pa su zamolili prijatelja da im do plaće posudi dvjestotinjak kuna za uplatu. U Podravki pričaju da su ga dvojica sretnika nagradila s čak stotinu tisuća eura!

Bez obzira na to što su preko noći postali milijunaši, dvojica su Koprivničanaca ostala na svojim radnim mjestima i po njihovom se ponašanju teško moglo zaključiti da su se obogatili. Rodbini i prijateljima, doduše, nisu ni pokušavali prikriti dobitak jer su s ispodprosječnim plaćama teško mogli kupiti raskošne vikendice na moru, nove automobile, poplaćati kredite i dugove te obnoviti obiteljske kuće u Koprivnici. Natjecat će se, prema svemu sudeći, i za večerašnji jack-pot. (Večernji list)

VRHOVNIKOV MEDVJED PRESKUP

Posjetitelji sajma kova i ribolova u Rijeci nisu mogli vidjeti krzno nacionalnog prvaka, medvjeda kojega je lani ulovio Damir Vrhovnik u šumama Bjelolasice, jer je vlasnik tražio posebnu policu osiguranja. Na sajmu koji je završen 24. ožujka bilo je izloženo čak 14 trofejnih prvaka Hrvatske (od ukupno 17), a zanimanje publike bilo je veliko. Doznajemo da je predsjednik Uprave "Viktora Lenca" tražio posebnu policu na 20.000 eura, i to na vlastito ime, koju bi dobio kod kuće pri predaji krzna. Trofeji su osigurani preko Uprave za šume Delnice - kao nacionalno bogatstvo. Iako su organizatori pripremili posebne staklene kaveze za skupocjene trofeje, procijenili su da ne mogu udovoljiti Vrhovnikovu zahtjevu. Od izložaka zapaženo je nekoliko trofeja Ivice Todorčića, predsjednika Uprave "Agrokora". Od 17 nacionalnih prvaka sedam trofejnih primjeraka ustrijeljeno je u Gorskom kotaru. (Večernji list)

RIBA OD 180 KG!

Riječki ribari, koji su preksinoć (17. 3.) isplovili brodom "Uran", u moru kraj Lošinja ulovili su ribu goluba od oko 180 kilograma! Ribar Lovre Fabijanić doveo je goluba na glavnu ribarnicu. Za nekoliko minuta prodano je desetak kilograma ribe. (Večernji list)

nine" u produkciji zagrebačke ALT F4 d.o.o. - Bulaja naklade prikazat će se na festivalu FlashintheCan u kategoriji "Story" (Priča). Festival se održava od 14. do 16. travnja u Torontu. Festival u Torontu specijaliziran je za Web sadržaje izrađene u programu Macromedia Flash, a nagrada u spomenutoj kategoriji dodjeljuje se za najuspjelije korištenje pripovjednog predloška u multimediji. Multimedijalni CD-ROM i internetki projekt "Priče iz davnine" sastoji se od osam interaktivnih priča, igara i animiranih filmova nadahnutim slavnom zbirkom Ivane Brčić-Mažuranić. (Vjesnik)

PRVI HRVATSKI BONTON IZ 18. STOLJEĆA

"Regule roditelov i drugeh staršeh i Regule dvorjanstva" - naziv je prvoga hrvatskog bontona koji je na kajkavskom napisao Juraj Mulić 1742. godine, a čiji je reprint predstavljen "Kajkaviani" u Donjoj Stubici. Posebno je zanimljivo poglavlje koje govori o ponašanju za stolom. U 18. stoljeću, kao i danas, nije bilo lijepo brzo, ili kako je to nazvao Mulić "lakomo" jesti, već polako, da se "želudac ne pokvari". "Kruha s rukom ne tergaj, nego ga s nožem pošteno reži", piše u prvom hrvatskom bontonu. No, ako je vruć i ako to čine drugi, ipak ga je dopušteno rukom trgati. Bonton također kaže da se nije lijepo napiti. Posebno se to odnosi na domaćina: "Vsaki je dužen dobro paziti da se ne opije i pameti ne zapije, a gospodar hiže najbolje, da more druge od svoje hiže spametno i pošteno opraviti." Juraj Mulić na zanimljiv način savjetuje i kako nešto izvaditi iz usta kod jela.

"Pod stol nikaj ne hitaj, nego ako bi kaj odumoga bilo potebno uz vust izvaditi, to se more kakti skrivce z dvemi perstni leve ruke včiniti, a z desnom rukom i rubcem vusta zakrivši i na stran obemuvši." Bonton donosi i druga pravila.

(M. Kukas, Večernji list, 19. ožujka)

Max Primorac IHT:

ZAGREB, Croatia After the assassination of Prime Minister Zoran Djindjic, Serbia's fragmented democratic forces must deal with the loss of a possibly irreplaceable reformer while staving off the chaos that often fills such power vacuums. Looming ominously in the background, meanwhile, is a possibility that international and Yugoslav officials are failing to confront adequately - a de facto military takeover.

The Yugoslav National Army, or JNA, is not only the strongest institution in the country, but also the one that Djindjic had the least success reforming. Deeply compromised by its close association with and support of former President Slobodan Milosevic, it is thoroughly penetrated by powerful crime syndicates.

No other institution is in a better position to benefit from the vacuum left in the wake of Djindjic's departure. Serbia's neighbors are holding their breath - and for good reason. Any move by Serbia's military-criminal complex to reassert its control over politics would undo the international community's efforts to bring peace, stability and democracy to the former Yugoslavia.

It is difficult to determine where Serbia's criminal underworld ends and where its security and intelligence services begin. Although Djindjic's administration undertook significant reforms on several fronts, the security apparatus remained beyond civilian control. In fact, a leading suspect in Djindjic's murder is a Milosevic-era special forces commander and crime boss wanted by the International Criminal Tribunal for Former Yugoslavia for war crimes committed in Bosnia.

A report by the International Crisis Group documents how Belgrade has sold more than \$1 billion worth of illicit arms to Baghdad and other rogue regimes since Milosevic's ouster, pointing to the "power of Communist-era networks linking military, industrial and criminal elites, and the unwillingness or inability of civilian political leaders to control the security sector."

Several factors might lead the JNA to decide that it is in its best interests to stage a coup or, more likely, arrange for a de facto takeover by proxy.

First, military leaders understand that full cooperation with the war crimes tribunal remains a precondition for desperately needed Western aid. This means sending their colleagues or themselves to jail - an obvious non-starter. The tribunal has accused the JNA of harboring several indicted Serbian officers. Djindjic's assassination sends a clear message to his successors about what they risk should they dare consider extraditing these suspects. The military may simply conclude that its interests are best served by taking power.

Second, the JNA has seen its privileges and budget shrink as the country for which it was created to defend, Yugoslavia, has vanished.

Interesting news

DUBROVNIK COUNTY OPPOSES PLOCE-NEUM-PORTS AGREEMENT

Dubrovnik, April 8 (FPB) - At its session yesterday, the Dubrovnik-Neretva County Assembly unanimously adopted a declaration opposing the ratification of the agreement on the free transit through Croatian territory in and out of Ploce Harbour and through the Bosnian territory in Neum. The declaration states that the agreement is unacceptable for the sustainable development of Ploce Harbour and detrimental to the development of the entire county. The Assembly suggested that the Parliament should not ratify the 1998 agreement and should instead declare it invalid.

PARLIAMENTARY ELECTIONS IN MID-AUTUMN?

Zagreb, April 7 (FPB) - Following talks with members of the ruling coalition, the Prime Minister Ivica Račan hinted that the next parliamentary elections would be held in mid-autumn.

While speaking to reporters Račan said that the ruling coalition was looking into what it needs to do until the next parliamentary elections that would be held in mid-autumn.

After Djindjic

The illicit trade in arms, drugs, contraband and women, and the crime syndicates that broker it, has helped stem the financial decline. Reform threatens this illicit network.

Third, there remains strong populist support for a greater Serbia, stoked by the stifling economic hardship that has accompanied tough reforms. Despite the warnings of many in the region, the West has never fully appreciated the continued popularity of Milosevic's imperial designs. In December's presidential elections, the extremist candidate Vojislav Seselj - now in a Hague jail awaiting prosecution - won more than a third of the popular vote, an alarming sign that radical nationalism still grips the Serbian political psyche.

This danger extends beyond the radical nationalists. Deputy Prime Minister Nebojsa Covic has taken a hard-line position over Kosovo, advocating its territorial partition and demanding that Serbian security forces be allowed to reenter the province. At the same time Serbs in Kosovo have called for the creation of their own statelet.

These developments chillingly echo the terrible events of 1991-1992, when Serb nationalist demands for separate states were preludes to war in Croatia and Bosnia-Herzegovina. The recent decision by Belgrade to establish a major new security base in Albanian-populated southern Serbia, near the border with Kosovo, is sure to inflame already tense Serbian-Albanian relations.

Events in Belgrade are generating considerable concern in Bosnia about continued Serbian irredentist designs over half its territory. Republika Srpska, the Bosnian Serb republic, is already dominated by a security-criminal apparatus similar to that emerging in Serbia.

Bosnia can take little comfort from the fact that Vojislav Kostunica, until recently president of Yugoslavia and Djindjic's main political antagonist, is now Serbia's most popular political figure, given his electoral campaign statement that Republika Srpska is only "temporarily" separated from Serbia. In fact, Kostunica's strident anti-Hague and anti-U.S. stances make him a convenient proxy candidate for the military.

With Djindjic's death, the post-Dayton peace architecture may begin to unravel. Despite billions of dollars in foreign aid, the international community finds itself facing the very real possibility that the Balkans will once again become a flashpoint.

The writer is president of the Center for Civil Society in Southeastern Europe and executive director of the Institute of World Affairs regional office in Zagreb.

Friday, April 4, 2003 (The International Herald Tribune)

WARRANT FOR BOBETKO'S ARREST SUSPENDED -- ICTY SPOKESMAN

ZAGREB, April 9 (Hina) - The U.N. war crimes tribunal for former Yugoslavia's (ICTY) warrant for the arrest and extradition of retired Croatian General Janko Bobetko was automatically suspended after the Croatian government informed the ICTY that he had been served with the indictment, ICTY spokesman Jim Landale told Hina from The Hague on Wednesday. Landale explained that the March 19 decision passed by ICTY judge Carmel Agius, ordering the serving of the indictment on Bobetko or his attorneys, meant the immediate suspension of the arrest and extradition warrant after the serving.

The government informed the tribunal about the indictment being served, said Landale, and added that this automatically suspended the warrant. A new decision is not necessary, Landale told Hina. He said that withdrawing the warrant did not change the status of the indictment against Bobetko. The indictment is still in force, he said.

The war-time Croatian Armed Forces Chief-of-Staff, Brigadier General Janko Bobetko has been indicted based on individual and command responsibility for war crimes during the Medak Pocket military operation in 1993.

GOVERNMENT ON RESTITUTION OF STOLEN CULTURAL GOODS IN WAR

ZAGREB, April 10 (Hina) - At its session on Thursday the Croatian